

APSTIPRINĀTS
Ar Talsu novada domes
lēmumu Nr. 229

TALSU NOVADA
PAŠVALDĪBAS
2023. GADA
PUBLISKAIS PĀRSKATS

SATURS

TALSU NOVADA DOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJA ZIŅOJUMS.....	4
1. PAMATINFORMĀCIJA	6
2. FINANŠU RESURSI	12
2.1. Talsu novada pašvaldības budžeta izpilde 2021. un 2022. gadā, 2023. gada budžeta izpilde un 2024. gada budžeta plāns.....	12
2.2. Talsu novada pašvaldības nekustamā īpašuma novērtējums 2021., 2022. un 2023. gadā	17
2.3. Talsu novada pašvaldības pašu kapitāla izmaiņas 2023. gadā	17
2.4. Talsu novada pašvaldības saistību neizmaksātās daļas apjoms 2022. un 2023. gadā	18
2.5. Saņemtie ziedojumi, dāvinājumi 2023. gadā.....	18
2.6. Finanšu līdzekļu piešķiršana biedrībām, nodibinājumiem 2023. gadā.....	18
3. PERSONĀLS UN PERSONĀLA VADĪBA	22
4. PAŠVALDĪBAS DARBĪBAS REZULTĀTS	23
4.1. Veiktie pasākumi iestādes vadības un darbības pilnveidošanā	23
4.2. Pašvaldības izmantotie un ieviesti informācijas tehnoloģiju risinājumi	24
4.3. Izglītība.....	26
4.4. Sociālā aizsardzība	36
4.5. Sabiedrības veselības veicināšana	45
4.6. Kultūra, sports, tūrisms.....	46
4.7. Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	59
4.8. Būvniecības procesa tiesiskuma nodrošināšana	61
4.9. Civiltāvokļa aktu reģistrācija Talsu novadā.....	64
4.10. Uzņēmējdarbības veicināšana.....	67
5. TALSU NOVADA PAŠVALDĪBAS 2022. UN 2023. GADĀ VEIKTIE PASĀKUMI TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANĀ	72
5.1. Attīstības plānošanas dokumenti, iedzīvotāju un juridisko personu līdzdalība attīstības plānošanas procesā	72
5.2. Projekti 2023. gadā un plānotie 2024. gadā.....	74
5.3. Pašvaldības sniegto rezultātu 2023. gadā salīdzinājums ar attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem uzdevumiem un plānotajiem rezultātiem	76

5.4. Publiskās investīcijas Talsu novada pašvaldības administratīvās teritorijas pagasta pārvaldēs un iestādēs	79
6. TALSU NOVADA PAŠVALDĪBAS KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	84
7. INFORMĀCIJA PAR VALSTS KONTROLES ATZINUMIEM UN TALSU NOVADA PAŠVALDĪBAS PASĀKUMIEM ATKLĀTO TRŪKUMU NOVĒRŠANAI 2023.GADĀ	89

TALSU NOVADA DOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJA ZIŅOJUMS

2023. gads savā ritējumā saglabāja Talsu brunča rakstu dažādību. Par spīti sarežģījumiem infrastruktūras attīstības projektos, iespēju robežās esam turpinājuši pilnveidot Talsu novada vidi, lai tā iedzīvotājiem un viesiem kļūtu vēl pievilcīgāka. Šajā gadā esam uzsākuši divus mūsu valsts prezidentus, akcentējuši lībiešu spēcīgo garu, uzstādot Latvijas vēsturē pirmo oficiālo ceļa zīmi, kurā, līdztekus latviešu valodai, redzams Talsu novada nosaukums lībiešu valodā, un mēģinājuši sabalansēt novadam pieejamo finansējumu ar būtiskākajām vajadzībām.

Februārī apstiprinājām 2023. gada Talsu novada budžetu 73 375 546 eiro apmērā, un, lai pilnībā noslēgtu administratīvi teritoriālo reformu, ir sākta novada kopējā teritorijas plānojuma izstrāde. Tā ilgs līdz 2025. gada beigām, ko nosaka spēkā esošā likumdošana, ņemot vērā dokumenta nozīmību, sarežģītību un iedzīvotāju līdzdalības iespējas.

Iedzīvotāju iesaiste ir svarīga ne tikai novadam būtisku plānošanas dokumentu izstrādē, bet arī ikdienā. Šogad stājās spēkā jaunais Pašvaldību likums, kas paredz lielāku sabiedrības iesaisti pašvaldības darbā. Lai veidotu ciešāku dialogu un sadarbību ar iedzīvotājiem, uzsākām iedzīvotāju padomju veidošanas procesu. Pirmās padomes plānojam izveidot 2024. gadā, bet, lai to paveiktu, šogad sakārtojām nepieciešamo dokumentāciju. Lai ikvienam būtu iespēja sekot līdzi pašvaldības domes darbam, šogad ieviesām jauninājumu: video tiešraides pieejamas arī no pašvaldības domes komiteju darba.

Esam uzsākuši pašvaldībai piederošo kapitāldaļu uzņēmumu reorganizāciju. Tās ir izvērtētas, un pieņemts lēmums veidot lielākus un resursu ziņā apjomīgākus uzņēmumus, nododot ēku apsaimniekošanu SIA “Talsu namsaimnieks”, bet ūdenssaimniecību pārraudzību SIA “Talsu ūdens” atbildībā.

Reorganizācija šajā gadā skāra arī kultūras, tūrisma un sporta jomu pārvaldības modeli. Ja iepriekš tās bija apvienotas Centrālās pārvaldes Kultūras un sporta attīstības nodaļā, tad gada nogalē funkcijas tika sadalītas starp Talsu Kultūras centru (iepriekš Talsu Tautas nams), Talsu pilsētas pārvaldi un jaunizveidoto Tūrisma nodaļu. Savukārt Rojas sporta skola tika apvienota ar Talsu novada sporta skolu un Rudes pirmsskolas izglītības iestāde “Saulespuķe” pievienota Rojas pirmsskolas izglītības iestādei “Zelta zivtiņa”, bet no 1. septembra Kolkas pamatskola reorganizēta par sākumskolu.

Dažādu, no pašvaldības neatkarīgu iemeslu dēļ, piemēram, nekvalitatīvu būvprojektu vai būvuzņēmēju rīcības dēļ šajā gadā saskārāmies ar sarežģījumiem vairākos attīstības projektos. Aizkavējusies Talsu pamatskolas pārbūve, kas prasīs finansējumu vēl 2024. gadā, nespējot rast kopsaucēju, nākošajā gadā būs jāiegulda līdzekļi Sabiles kultūras nama fasādes sakārtošanā, arī Valdemārpils stadiona pārbūvē.

Par spīti šiem izaicinājumiem, esam gandarīti, ka izdevies atjaunot Talsos tik ilgi gaidīto un tik ļoti nepieciešamo tirgus ēku, tirgus sakārtots arī Kolkā. Maijā atklājām dienas aprūpes centru

pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem, savukārt novembrī, valsts svētku mēnesī, – Lāčplēša Kara ordeņa kavalieru piemiņas vietu pie Talsu Valsts ģimnāzijas. Sakārtotu teritoriju ieguvīs arī Mērsraga tautas nams, savukārt Rojā atjaunots skeitparks, tā pilnveidojot bērnu un jauniešu aktīvās atpūtas iespējas.

Esam ieguldījuši finansējumu ceļu infrastruktūrā, kas ir būtiski ikvienam: gan Talsu novada iedzīvotājiem, gan viesiem. Šogad uzlabots ceļa segums pie Kaltenes kluba, Mērsragā, ir pabeigta Stacijas ielas pārbūve un Dumpīšu ielas izbūve Stendē, esam iesākuši Dundagas ielas Talsos 1.kārtas atjaunošanu.

Tāpat uzsākta Talsu 2. vidusskolas Metodiskā centra pārbūve, un esam piesaistījuši publisko finansējumu 1164 jaunu energoefektīvu gaismekļu iegādei un uzstādīšanai aptuveni 100 ielās.

Līdz nākamā gada vidum SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrībā “Piejūra”” tiks ieguldīti astoņi miljoni eiro, lai ierīkotu bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtas, kas izmanto anaerobo pārstrādes metodi. Šī projekta realizācija uzņēmuma attīstību iezīmē līdz pat 2040.gadam, ļaujot būt drošiem par tā būtisko nozīmi reģiona atkritumu apsaimniekošanas politikā.

Papildu valstī noteiktajām iedzīvotāju atbalsta metodēm, esam īstenojuši arī savas iniciatīvas. Šogad turpinājām nodrošināt brīvpusdienas plašākam bērnu lokam, tai skaitā arī 6 gadus veciem bērniņiem pirmsskolas izglītības iestādēs, kā arī skolēniem no 5. līdz 7. klasei. Esam nodrošinājuši iespēju pieteikties līdzfinansējumam centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas pieslēgšanai, valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļu teritorijās esošo vēsturisko ēku restaurācijai un konservācijai, daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pagalmu labiekārtošanai, jaunu un interesantu kultūras un tūrisma projektu īstenošanai, uzņēmējdarbības attīstīšanai konkursā “Dari Talsu novadam”. Lai piesaistītu trūkstošos speciālistus pedagogijā un medicīnā, jaunos speciālistus atbalstām ar studiju stipendijām.

Joprojām uzskatu, ka būtiska nozīme spēcīgas vietējās kopienas veidošanā, ir spēja pateikties mūsu cilvēkiem, kuri ieguldījuši savu dārgāko resursu – laiku, novada labā. Šogad esam suminājuši izcilākos pedagogus un skolēnus, kultūras un sporta jomas entuziastus, mērķtiecīgos uzņēmējus. Esam pasnieguši Aleksandra Pelēča literāro prēmiju un Žaņa Sūniņa prēmiju mākslā, tāpat turpinājusies tradīcija Valsts svētku laikā novērtēt līdzcilvēkus par būtiskiem sasniegumiem mūsu novada pilsētās un pagastos un Latvijā.

Viskrāšņāk mūsu cilvēku devums bija redzams XXVII Vispārējos latviešu dziesmu un XVII Deju svētkos, kur piedalījās 42 amatiermākslas kolektīvi ar 834 dalībniekiem. Krāšņi, spilgti un vienoti ar Talsu novada jauno vimpeli priekšgalā.

Andis Āboliņš,

Talsu novada pašvaldības domes priekšsēdētājs.

1. PAMATINFORMĀCIJA

Pašvaldības nosaukums	Talsu novada pašvaldība
Pašvaldības juridiskā adrese	Kareivju iela 7, Talsi, Talsu nov., LV-3201
Nodokļa maksātāja reģ. Nr.	90009113532
Dome	19 deputāti
Domes priekšsēdētāja	No 09.11.2022. Eva Kārklīņa
Domes priekšsēdētāja vietnieki	No 09.11.2022. domes priekšsēdētāja vietnieks tautsaimniecības jautājumos Lauris Pilēģis No 10.11.2022. domes priekšsēdētāja vietnieks administratīvajos jautājumos Aldis Pinkens No 10.11.2022. līdz 30.03.2023. domes priekšsēdētāja vietnieks kapitālsabiedrību un ostu pārvaldības jautājumos Ainis Stūrmanis
Izpilddirektors	No 20.12.2022. Ivars Haselbaums
Teritorija	2750,64 km ²
Iedzīvotāju skaits	37 663
Talsu novada pašvaldības administratīvais centrs	Talsu pilsēta

1.tabula Talsu novada pašvaldības pamatinformācija

Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu 2021. gada 1. jūlijā, apvienojot Talsu novada pašvaldību, Dundagas novada pašvaldību, Mērsraga novada pašvaldību un Rojas novada pašvaldību, tiek izveidota Talsu novada pašvaldība.

Talsu novada teritorijā ietilpst četras pilsētas – Talsi, Sable, Stende un Valdemārpils – un 18 pagasti – Abavas pagasts, Ārlavas pagasts, Balgales pagasts, Dundagas pagasts, Ģibuļu pagasts, Īves pagasts, Kolkas pagasts, Ķūļciema pagasts, Laidzes pagasts, Laucienes pagasts, Lībagu pagasts, Lubes pagasts, Mērsraga pagasts, Rojas pagasts, Strazdes pagasts, Valdgaies pagasts, Vandzenes pagasts, Virbu pagasts.

Talsu novada pašvaldības domes deputāti, pastāvīgās komitejas un komisijas

Pašvaldības iedzīvotāju pārstāvību nodrošina viņu ievēlēts pašvaldības lēmējorgāns – Talsu novada dome, kas pieņem lēmumus, nosaka pašvaldības institucionālo struktūru, lemj par autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu īstenošanu un par kārtību, kādā nodrošina pašvaldībai deleģēto valsts pārvaldes funkciju un pārvaldes uzdevumu izpildi, izstrādā un izpilda pašvaldības budžetu. Dome atbilstoši kompetencei ir atbildīga par pašvaldības institūciju tiesisku darbību un finanšu līdzekļu izlietojumu.

Pēc 2021. gada pašvaldības domes vēlēšanām Talsu novada domē darbojas 19 deputāti.

Ievēlēts no politiskās partijas	Vārds, uzvārds
“Talsu novada attīstībai”, “Latvijas attīstībai”	Andis Astrātovs Juzefa Kļava Oļegs Solovjovs
Nacionālā apvienība “Visu Latvijai!” – “Tēvzemei un Brīvībai/LNNK”	Andis Āboliņš Gaidis Bērziņš Eva Kārklīņa Gundars Sebris Sandra Pētersone
“Latvijas Zaļā partija”	Ieva Brūna-Labāne Ainis Stūrmanis
“Jaunā Vienotība”	Andra Grīvāne-Bārda Aldis Pinkens Māris Rozenbergs
“Latvijas Zemnieku savienība”	Almants Kalniņš Dainis Karols
“Mēs – Talsiem un novadam”	Kalvis Kalniņš Ilva Norenberga Lauris Pīlēģis Antra Grūbe

2.tabula Talsu novada pašvaldības domes deputāti

Lai nodrošinātu darbību un izstrādātu domes lēmumprojektus, dome no pašvaldības deputātiem ievēlējusi:

- Finanšu komiteju 13 locekļu sastāvā;
- Attīstības komiteju 10 locekļu sastāvā;
- Sociālo, izglītības, kultūras un sporta jautājumu komiteju 10 locekļu sastāvā.

Lai nodrošinātu atsevišķu pašvaldības funkciju pildīšanu un sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli, dome izveidojusi komisijas un padomes, kurās tiek iekļauti domes deputāti un Talsu novada pašvaldības iedzīvotāji. Šo komisiju un padomju izveidošanas nepieciešamību nosaka normatīvie akti vai domes lēmumi.

Finanšu komitejas kontrolē ir Iepirkumu komisija, Talsu novada vēlēšanu komisija, Administratīvā komisija, Talsu novada pašvaldības mantas iznomāšanas un atsavināšanas komisija, Talsu sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija, Talsu novada pašvaldības Apbalvojumu izvērtēšanas komisija, Talsu novada pašvaldības mantas nomas izsoles komisija, Talsu novada Stipendiju piešķiršanas komisija.

Sociālo, izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas kontrolē ir Dzīvokļu komisija, Pedagoģiski medicīniskā komisija, Interesu izglītības programmu vērtēšanas un mērķdotācijas sadales komisija, Pieteikumu nometņu organizēšanai izvērtēšanas komisija, Talsu novada Jaunatnes lietu konsultatīvā padome, konkursa “Izcilākie Talsu novada izglītojamie un pedagogi vispārējās, profesionālās ievirzes un interešu izglītībā” vērtēšanas komisija, Talsu novada pašvaldības Sadarbības grupa bērnu tiesību aizsardzībā, Talsu novada sporta komisija, Talsu novada pašvaldības finansiālā atbalsta sportistiem un sporta komandām izvērtēšanas komisija.

Attīstības komitejas kontrolē ir Dzīvojamo māju privatizācijas komisija, Zaļumsaimniecības komisija, Sabiedriskās kārtības komisija, Pasažieru pārvadājumu un ceļu apsaimniekošanas komisija, Licencēšanas komisija, Komisija lēmumu pieņemšanai par lauksaimniecības zemes iegūšanu īpašumā, Talsu novada medību koordinācijas komisija, Zaļumsaimniecības komisija, Uzņēmējdarbības atbalsta komisija, Ilgtspējīgas vides attīstības komisija.

Administrācija

Domes pieņemto lēmumu izpildi, darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu nodrošina Talsu novada pašvaldības iestāde “Centrālā pārvalde” (turpmāk – Centrālā pārvalde), kas ir patstāvīga pašvaldības iestāde un darbojas saskaņā ar domes apstiprinātu nolikumu. Pašvaldības izpilddirektors īsteno Centrālās pārvaldes vadītāja kompetenci, t. sk. pieņem darbā un atbrīvo no darba Centrālās pārvaldes darbiniekus.

Pašvaldības izpilddirektoram ir divi vietnieki, kuri īsteno Centrālās pārvaldes vadītāja vietnieku kompetenci. Pašvaldības izpilddirektora vietniekus ieceļ un atbrīvo no amata dome. Darba līgumus ar pašvaldības izpilddirektora vietniekiem slēdz pašvaldības izpilddirektors.

Centrālajā pārvaldē ir šādas struktūrvienības:

- Dokumentu pārvaldības nodaļa;
- Finanšu un grāmatvedības nodaļa;
- Juridiskā nodaļa;
- Īpašumu un vides aizsardzības nodaļa;
- Talsu novada Dzimtsarakstu nodaļa;
- Saimnieciskā nodrošinājuma nodaļa;
- Attīstības plānošanas un projektu vadības nodaļa;
- Pašvaldības policija;
- Būvvalde;
- Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa;
- Informācijas tehnoloģiju nodaļa (pēc 01.01.2024. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodaļa);
- Kvalitātes vadības un uzraudzības nodaļa;
- Personāla vadības nodaļa;
- Iepirkumu nodaļa;
- Tūrisma nodaļa.

Pašvaldības funkciju un pakalpojumu nodrošināšana

Pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamību pašvaldības teritoriālajās vienībās nodrošina pilsētu un pagastu pārvaldes, kas ir pašvaldības iestādes:

- Talsu pilsētas pārvalde Talsos;
- Sabiles pilsētas un Abavas pagasta pārvalde Sabilē;
- Stendes pilsētas un Virbu pagasta apvienības pārvalde Stendē;
- Valdemārpils pilsētas un Ārlavas pagasta pārvalde Valdemārpilī;
- Balgales pagasta pārvalde Dursupē;
- Dundagas pagasta pārvalde Dundagā;
- Ģibuļu pagasta pārvalde Pastendē;
- Īves pagasta pārvalde Tiņģerē;
- Kolkas pagasta pārvalde Kolkā;
- Ķūļciema pagasta pārvalde Ķūļciemā;
- Laidzes pagasta pārvalde Laidzē;
- Laucienes pagasta pārvalde Laucienē;
- Lībagu pagasta un Strazdes pagasta apvienības pārvalde Mundigciemā;
- Lubes pagasta pārvalde Anužos;
- Mērsraga pagasta pārvalde Mērsragā;
- Rojas pagasta pārvalde Rojā;
- Valdgailes pagasta pārvalde Pūņās;
- Vandzenes pagasta pārvalde Vandzenē.

Pašvaldības funkciju nodrošināšanai pašvaldībā darbojas šādas pašvaldības iestādes:

- Centrālā pārvalde;
- Talsu novada Sociālais dienests;
- Talsu novada Bāriņtiesa;
- Talsu novada Izglītības pārvalde;
- Talsu Valsts ģimnāzija;
- Talsu 2. vidusskola;
- Talsu novada vidusskola;
- Valdemārpils vidusskola;
- Dundagas vidusskola;
- Mērsraga vidusskola;
- Rojas vidusskola;
- Talsu pamatskola;
- Kolkas pamatskola (pēc 01.09.2023. Kolkas sākumskola);
- Laucienes pamatskola;
- Sabiles pamatskola;
- Stendes pamatskola;
- Pastendes pamatskola;
- Pūņu pamatskola;

- Upesgrīvas pamatskola;
- Lībagu sākumskola;
- Virbu sākumskola;
- Talsu pirmsskolas izglītības iestāde “Kastanītis”;
- Talsu pirmsskolas izglītības iestāde “Pīlādzītis”;
- Talsu pirmsskolas izglītības iestāde “Saulīte”;
- Talsu pirmsskolas izglītības iestāde “Sprīdītis”;
- Talsu pirmsskolas izglītības iestāde “Zvaniņš”;
- Sabiles pirmsskolas izglītības iestāde “Vīnodziņa”;
- Valdemārpils pirmsskolas izglītības iestāde “Saulstariņš”;
- Dundagas pirmsskolas izglītības iestāde “Kurzemīte”;
- Laidzes pirmsskolas izglītības iestāde “Papardīte”;
- Laucienes pirmsskolas izglītības iestāde “Bitīte”;
- Mērsraga pirmsskolas izglītības iestāde “Dārta”;
- Pastendes pirmsskolas izglītības iestāde “Ķipars”;
- Rojas pirmsskolas izglītības iestāde “Zelta zivtiņa”;
- Vandzenes pirmsskolas izglītības iestāde “Zilīte”;
- Talsu Mūzikas skola;
- Talsu Mākslas skola;
- Valdemārpils Mūzikas un mākslas skola;
- Sabiles Mūzikas un mākslas skola;
- Dundagas Mākslas un mūzikas skola;
- Mērsraga Mūzikas un mākslas skola;
- Rojas Mūzikas un mākslas skola;
- Talsu novada Bērnu un jauniešu centrs;
- Talsu novada Sporta skola;
- Talsu Galvenā bibliotēka;
- Talsu novada muzejs;
- Rojas Jūras zvejniecības muzejs;
- Pansionāts “Lauciene”;
- Talsu Tautas nams (pēc 01.11.2023. Talsu Kultūras centrs);
- Sabiles Mākslas, kultūras un tūrisma centrs;
- Dundagas Kultūras pils;
- Rojas Kultūras centrs;
- Rojas ostas pārvalde;
- Mērsraga ostas pārvalde;
- Talsu novada Vēlēšanu komisija (darbojas kā pastāvīga pašvaldības iestāde visu attiecīgās domes pilnvaru laiku).

Pašvaldībā ir izveidotas divas ostu pārvaldes, Rojas ostas pārvalde un Mērsraga ostas pārvalde, kuru nolikumus apstiprina pašvaldības dome un kas ir publisko tiesību subjekti un darbojas saskaņā ar likumu “Par ostām” Ministru kabineta pārraudzībā. Pašvaldībā ir divas ostas – “Rojas

osta” un “Mērsraga osta”. Ostu valdes izveido pašvaldības dome, ne vairāk kā desmit locekļu sastāvā katrā. Ostu valde ir augstākā lēmēj institūcija, kam pakļauts izpildaparāts, ko vada ostas pārvaldnieks. Dome ieceļ valdes priekšsēdētāju un viņa vietnieku. Ostas pārvaldnieku ieceļ ostas valde.

Pašvaldība ir dalībnieks šādās biedrībās (nodibinājumos):

- Biedrība “Latvijas Pašvaldību savienība”;
- Biedrība “Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācija”;
- Latvijas Piekrastes pašvaldību apvienība;
- Biedrība “Latvijas Piļu un muižu asociācija”;
- Latvijas Pašvaldību Izpilddirektoru asociācija;
- Biedrība “Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība”;
- Biedrība “Talsu partnerība”;
- Biedrība “Ziemeļkurzemes biznesa asociācija”;
- Biedrība “Talsu hokeja klubs”;
- Biedrība “Kurzemes tūrisma asociācija”;
- Sporta un atpūtas biedrība “Usma”;
- Biedrība “Talsu Komersantu Klubs”;
- Biedrība “Latvijas pašvaldību mācību centrs”;
- Biedrība “Reģionālo attīstības centru apvienība”;
- Biedrība “Pedvāle”;
- Biedrība “Usmas krasts”;
- Meža īpašnieku biedrība “Meža konsultants”;
- Biedrība “Latvijas Florbola savienība”;
- Biedrība “Latvijas Hokeja Federācija”;
- Biedrība “Latvijas Riteņbraukšanas federācija”;
- Biedrība “Latvijas Viegatlētikas savienība”;
- Biedrība “Latvijas Kanoē federācija”;
- Biedrība “Latvijas Futbola federācija”;
- Biedrība “Latvija Volejbola federācija”;
- Biedrība “Latvijas Badmintona federācija”;
- Biedrība “Latvijas Biatlona federācija”.

Kapitālsabiedrības, kurās pašvaldībai pieder kapitāla daļas:

Nosaukums	Reģistrētais pamatkapitāla lielums (EUR)	Pašvaldības līdzdalības apmērs (%)	Pašvaldības līdzdalības apmērs (EUR)
SIA “TALSU ŪDENS”	11 489 106	100	11 489 106
SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS”	2 060 238	100	2 060 238
SIA “ROJAS DZKU”	2 730 038	100	2 730 038

SIA "DUNDAGAS VESELĪBAS CENTRS"	75 592	100	75 592
SIA "ZIEMEĻKURZEME"	904 260	100	904 260
SIA "KOLKAS ŪDENS"	389 352	100	389 352
SIA "MĒRSRAGA ŪDENS"	1 244 833	100	1 244 833
SIA "AAS "PIEJŪRA""	1 305 354	54,54969	713 703
SIA "KOLKASRAGS"	299 093	48,99981	146 555
SIA "ZIEMEĻKURZEMES REĢIONĀLĀ SLIMNĪCA"	736 452	11,47502	84 508
Kopā:	21 234 318		19 838 185

3.tabula Kapitālsabiedrības, kurās Pašvaldībai pieder kapitāla daļas

Kontrole

Pašvaldības institūciju darbības tiesiskuma un lietderības kontroli Talsu novada pašvaldībā veic iekšējais auditors, kurš pakļauts Talsu novada pašvaldības Kvalitātes vadības un uzraudzības nodaļas vadītājam.

Talsu novada pašvaldības **Stratēģiskie mērķi:**

- SM1 Izglītota, aktīva, veselīga un radoša sabiedrība;
- SM2 Ilgtspējīga un daudzveidīga vide un mobilitāte;
- SM3 Viedi izmantotos resursos un zaļā domāšanā balstīta ekonomiskā attīstība;
- SM4 Efektīva, atvērta pārvaldība un sadarbība.

Talsu novada pašvaldības **Ilgtermiņa prioritātes:**

- IP1 Pieejama un kvalitatīva izglītība visos vecumos;
- IP2 Uz sabiedrības un kopienu vajadzībām vērsti publiskie pakalpojumi;
- IP3 Līdzsvarota un mūsdienīga pilsētu, ciemu, piekrastes un lauku attīstība;
- IP4 Integrēta un daudzveidīga uzņēmējdarbība, pakalpojumu, industriālo un lauku telpu attīstība.

2. FINANŠU RESURSI

2.1. Talsu novada pašvaldības budžeta izpilde 2021. un 2022. gadā, 2023. gada budžeta izpilde un 2024. gada budžeta plāns

Finansiālie rādītāji	2021.gada budžeta izpilde	2022.gada budžeta izpilde	Apstiprināts 2023.gadam budžeta plāns ar grozījumiem	2023.gada budžeta izpilde	2024.gada apstiprinātais budžeta plāns
Ieņēmumi kopā	51 636 880	57 549 619	69 898 334	62 207 541	62 704 944

Nodokļu ieņēmumi	22 724 249	25 746 341	28 673 752	27 500 889	29 524 078
Nenodokļu ieņēmumi	648 523	508 151	1 884 584	1 877 919	2 329 304
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	1 996 306	3 256 489	4 207 645	4 009 791	4 248 844
Transferti	26 267 802	28 038 638	35 132 353	28 818 942	26 602 718
Izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām	52 212 200	57 320 338	78 159 956	65 900 674	71 937 683
Vispārējie vadības dienesti	4 380 765	4 006 306	5 909 377	5 288 760	5 639 803
Sabiedriskā kārtība un drošība	511 293	546 392	1 150 860	835 567	904 390
Ekonomiskā darbība	2 007 218	2 041 764	3 023 114	2 489 781	2 750 830
Vides aizsardzība	3 253 425	1 292 483	1 521 348	661 782	1 477 195
Teritoriju un mājokļu apsaimniekošana	7 069 668	8 688 354	12 730 785	10 099 605	11 081 463
Veselība	56 435	69 664	75 303	63 342	36 538
Atpūta, kultūra un reliģija	6 278 837	6 669 134	7 871 791	6 782 254	6 093 838
Izglītība	23 681 127	26 045 515	36 289 462	30 998 819	35 302 586
Sociālā aizsardzība	4 973 432	7 960 726	9 587 916	8 680 764	8 651 040
Izdevumi atbilstoši ekonomiskajām kategorijām	52 212 200	57 320 338	78 159 956	65 900 674	71 937 683
Uzturēšanas izdevumi	43 669 421	48 908 064	65 128 037	57 804 079	62 870 557
Kārtējie izdevumi	40 905 688	44 419 737	59 412 437	52 354 246	57 281 548
Procentu izdevumi	11 293	25 942	502 161	502 161	882 998
Subsīdijas dotācijas un sociālie pabalsti	2 098 783	4 083 055	4 793 422	4 543 585	4 209 137

Kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	34 464	-	-	-	-
Transferti	619 193	379 330	420 017	404 087	496 874
Kapitālie izdevumi	8 542 779	8 412 274	13 031 919	8 096 595	9 067 126
Finansēšana kopā	-575 320	229 281	-8 261 622	-3 693 133	-9 232 739
Ziedojumi un dāvinājumi					
Ieņēmumi	11 078	11470	500	500	-
Izdevumi	13 617	11623	2 785	2 780	-
Finansēšana kopā	-2 539	-153	-2 285	-2 280	

4.tabula Talsu novada pašvaldības budžeta izpilde 2021. un 2022.gadā, 2023.gada budžeta izpilde un 2024.gada budžeta plāns

2023. gada pamatbudžeta faktiskā izpilde

Pamatbudžeta un ziedojuma un dāvinājuma budžeta ieņēmumi 2023.gadā kopā sastādīja 62 208 041 EUR, par 4 658 422 EUR jeb 8% vairāk, nekā 2022.gadā.

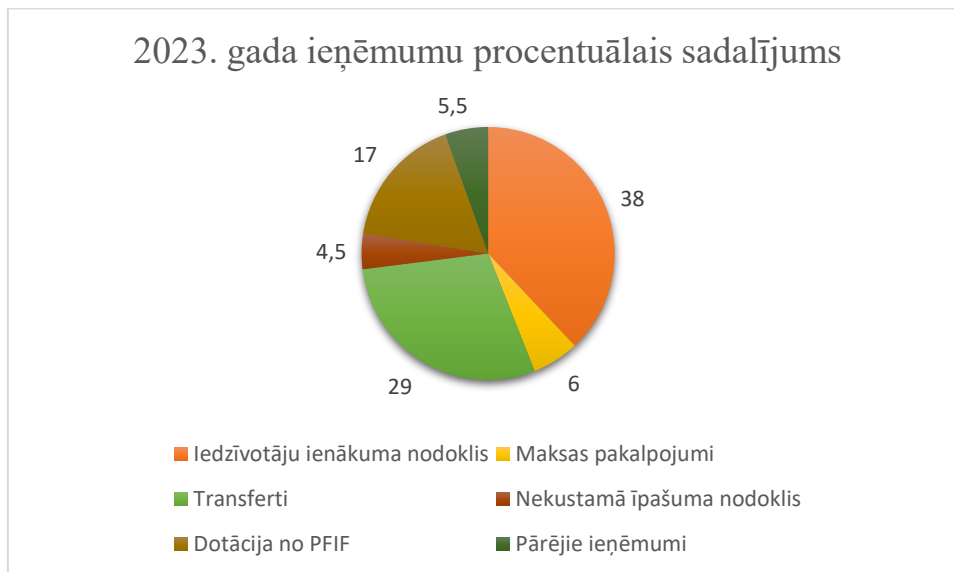
Ieņēmumus veidoja nodokļi 27 500 889 EUR, nenodokļu ieņēmumi 1 877 919 EUR, maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi 4 009 791 EUR un transferti 28 818 942 EUR.

Lielāko nodokļu ieņēmumu īpatsvaru veidoja iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi 24 013 445 EUR, t.i., 38% no kopējiem ieņēmumiem, par 1 716 853 EUR vairāk nekā 2022.gadā un nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi 2 823 529 EUR, t.i., 4,5% no visiem ieņēmumiem, par 3 966 EUR vairāk kā 2022.gadā.

Maksa pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi bija 4 009 791 EUR, t.i., 6% no visiem ieņēmumiem, par 753 302 EUR vairāk kā 2022.gadā. Vislielāko maksas pakalpojumu ieņēmumu daļu veidoja ieņēmumi par personu uzturēšanos sociālās aprūpes iestādē pansionātā "Lauciene" 2 339 367 EUR, nomas maksas ieņēmumi (telpu, zemes, dzīvojamo platību, inventāra) 470 176 EUR un vecāku maksas par ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanu izglītības iestādēs 376 364 EUR.

Valsts budžeta un pašvaldību budžeta transferti bija 28 818 942 EUR, t.i. 46% no kopējiem ieņēmumiem. Lielāko daļu no transfertiem veidoja mērķdotācijas - izglītības iestāžu pedagogu un interešu izglītības pedagogu darba algām un sociālā nodokļa maksājumiem 11 297 611 EUR, dotācijas skolēnu brīvpusdienām un mācību materiāliem 401 485 EUR, dotācija ielu un ceļu uzturēšanai 1 387 418 EUR, dotācija sociālo pakalpojumu nodrošināšanai 1 393 259 EUR, valsts mērķdotācijas Eiropas struktūrfondu līdzfinansēto investīciju projektiem 2 051 902 EUR apmērā,

kas sastādīja 29% no visiem transfertiem un dotācija no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda 10 323 960 EUR, kas sastādīja 17% no visiem transfertiem.

1.attēls Talsu novada pašvaldības 2023.gada budžeta ieņēmumu procentuālais sadalījums

Pamatbudžeta un ziedojuma un dāvinājuma budžeta izdevumi 2023.gadā kopā sastādīja 65 903 455 EUR, par 8 571 494 EUR jeb 13% vairāk nekā 2022.gadā.

Vislielāko izdevuma pozīciju sastādīja darbinieku atalgojums un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, darba devēja pabalsti un kompensācijas 36 683 415 EUR, t.i., 56% no kopējiem izdevumiem, par 5 978 434 EUR vairāk kā 2022.gadā.

Preču un pakalpojumu izdevumi 15 673 612 EUR, t.i., 23% no visiem izdevumiem, par 1950 532 EUR vairāk kā 2022.gadā. Sakarā ar cenu strauju kāpumu remontmateriāliem, pieauga izdevumi par nekustamo īpašumu uzturēšanu 2 137 681 EUR, autoceļu un ielu uzturēšanu 1346 390 EUR, pieauga izdevumi par siltumenerģiju 1 447 557 EUR un kurināmo 629 734 EUR, savukārt samazinājās elektroenerģijas izdevumi 1 141 174 EUR.

Salīdzinājumā ar 2022.gadu par 194 % pieauga procentu izdevumi Valsts kasē saņemtajiem aizņēmumiem, procentu izdevumu summa sastādīja 502 161 EUR.

Sociālo pabalstu izdevumi 3 795 579 EUR, t.i., 6% no visiem izdevumiem, par 423 759 EUR vairāk kā 2022.gadā. Vislielāko izdevumu pozīciju veidoja pašvaldības pirktie sociālie pakalpojumi iedzīvotājiem 1 743 508 EUR, par 512 269 EUR vairāk nekā 2022.gadā.

Arī 2023.gada budžeta izpilde netika nodrošināta pilnā apmērā, jo vairāku investīciju projektu uzsākšana un virzība noritēja lēnāk kā sākumā tika prognozēts.

Izpildvaras izdevumu īpatsvars 2023.gada budžetā ir 8,03% jeb 5 288 760 EUR. Šajos izdevumos ietilpst atalgojums un sociālās apdrošināšanas iemaksas Domes priekšsēdētājam, priekšsēdētāja vietniekiem, Domes deputātiem, visiem Domes izveidoto komisiju locekļiem,

centrālās administrācijas darbiniekiem, Pašvaldības pilsētu un pagastu pārvalžu darbiniekiem, pabalsti bijušajiem domju un padomju priekšsēdētājiem.

Sabiedriskā kārtība un drošība. Šajā izdevumu kategorijā finansējums izlietots pašvaldības policijas uzturēšanai, Talsu sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas un ugunsdzēsēju komandu darbības nodrošināšanai Laucienes, Valdgales, Virbu un Rojas pārvaldēs. Šo izdevumu īpatsvars 2023.gada pamatbudžetā – 1,26% jeb 835 567 EUR apmērā.

Ekonomiskās darbības izdevumiem 2023.gadā Pašvaldība izlietojusi 3,78% jeb 2 489 781 EUR no visiem budžeta izdevumiem. Šajā izdevumu kategorijā finansējums izlietots Pašvaldības tīmekļvietnes uzturēšanai, informatīvā izdevuma “Talsu Novada Ziņas” iespiešanai un izplatīšanai, līdzfinansējums biedrību projektiem u.c.

Vides aizsardzības un pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanas izdevumiem 2023.gada Pašvaldības budžetā izlietoti 10 761 387 EUR, tai skaitā vides aizsardzībai 661 782 EUR jeb 1,0 % no visiem budžeta izdevumiem, teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai 10 099 605 EUR jeb 15,33 % no visiem izdevumiem. Šajā izdevumu kategorijā finanšu līdzekļi izlietoti ikdienas darbiem – ielu apgaismošanai, ūdensapgādei, kanalizācijai, siltumsaimniecībai, teritorijas apkošanai, apzaļumošanai, atkritumu savākšanai, dzīvnieku aizsardzības pasākumu veikšanai.

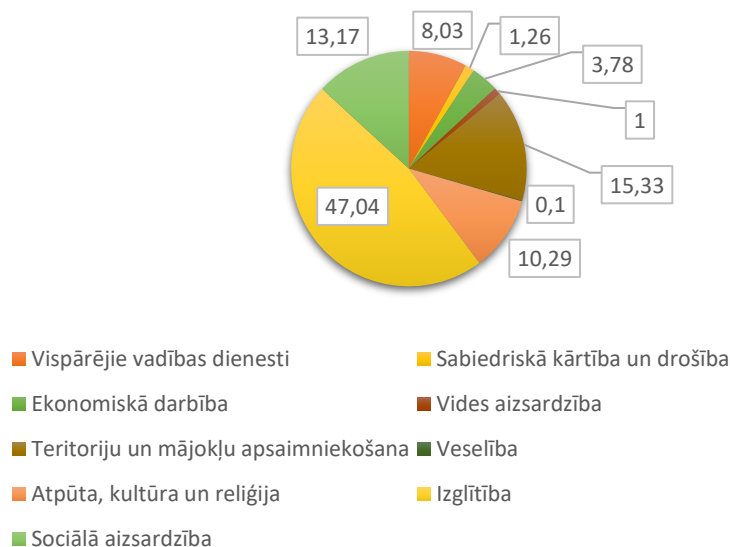
Veselības pasākumu izdevumi 2023.gadā izlietoti 63 342 EUR jeb 0,10 % no Pašvaldības budžeta kopējiem izdevumiem. Šajā izdevumu kategorijā ir dotācija SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” Talsu filiālei un Ķūļciema feldšeru punkta uzturēšanas līdzekļi.

Atpūtas un kultūras izdevumu īpatsvars 2023.gada Pašvaldības budžetā 10,29 % jeb 6 782 254 EUR no visiem izdevumiem. Šajā budžeta kategorijā izdevumi izlietoti kultūras, atpūtas un sporta pasākumiem.

Izglītības izdevumu īpatsvars 2023.gada Pašvaldības budžetā ir 47,04 % jeb 30 998 819 EUR. Šī izdevumu kategorija ir vislielākā budžeta izdevumu daļā, kurā izdevumi izlietoti pirmsskolas izglītības iestāžu un vispārizglītojošo skolu uzturēšanai, interešu un profesionālās ievirzes izglītības nodrošināšanai, savstarpējiem norēķiniem ar citām pašvaldībām izglītības jomā, kā arī skolēnu transporta izdevumu segšanai, stipendiju piešķiršanai.

Sociālās aizsardzības izdevumu īpatsvars 2023.gada budžetā ir 13,17% jeb 8 680 764 EUR. Šajā izdevumu kategorijā finansējums izlietots Talsu novada Sociālā dienesta, Talsu novada bāriņtiesas, pansionāta “Lauciene” darbības nodrošināšanai.

2023.gada izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām %

2.attēls 2023.gada izdevumi atbilstošo funkcionālajām kategorijām

2.2. Talsu novada pašvaldības nekustamā īpašuma novērtējums 2021., 2022. un 2023. gadā

Posteņa nosaukums	Bilances vērtība 31.12.2021.	Bilances vērtība 31.12.2022.	Bilances vērtība 31.12.2023
Zeme, ēkas un būves, tai skaitā:			
Dzīvojamās ēkas	643 181	626 073	630 182
Nedzīvojamās ēkas	36 686 037	36 131 765	36 642 669
Transporta būves	17 900 231	15 823 029	16 848 781
Zeme zem ēkām un būvēm	2 551 520	2 536 873	2 334 107
Kultivētā zeme	139 682	139 682	138 570
Atpūtai un izklaidei izmantojamā zeme	338 852	338 852	83 972
Pārējā zeme	4 578 837	4 566 353	4 816 335
Inženierbūves	9 568 065	9 117 388	9 506 597
Pārējais nekustamais īpašums	3 659 381	3 268 188	3 532 945
Kopā	76 065 786	72 548 203	74 534 158

5.tabula Nekustamā īpašuma novērtējums

2.3. Talsu novada pašvaldības pašu kapitāla izmaiņas 2023. gadā

Nosaukums	Pārskata perioda sākumā, EUR	Pārskata perioda beigās, EUR
Pašu kapitāls	100 417 427	98 996 619
Kopā	100 417 427	98 996 619

2.4. Talsu novada pašvaldības saistību neizmaksātās daļas apjoms 2022. un 2023. gadā

	Atlikums uz 31.12.2022.	Atlikums uz 31.12.2023.
Aizņēmumu apjoms	2 579 907	3 289 721
Galvojumu apjoms	2 201 354	3 938 526

7.tabula Saistību un galvojumu apjoms

2.5. Saņemtie ziedojumi, dāvinājumi 2023. gadā

Ziedotājs, dāvinātājs	Ziedojuma, dāvinājuma mērķis	Summa, EUR
SIA "European Sport Installations"	Balgales pagasta un sporta svētkiem	500,00
Astarte-Nafta SIA	"Latvijas kabriokluba" autotransportu, kuri piedalās pasākumā "Zvejnieksvētki Rojā" Jūras valdnieka apsveicināšanas braucienā pa Rojas ielām 2023. gada 8. jūlijā, nodrošināšanai ar degvielu	320,00
Alānijas pašvaldība Turcijā	Glezna	200,00
Latvijas Nacionālā bibliotēka	74 grāmatu eksemplāri	641,48
Pasaules dabas fonds	Mācību permakultūras dārza izveidei, kurā tiks audzēti dažādi ārstniecības augi, piemēram, dažādas zāļu tējas (piparmētra, melisa, kumelītes, kliņģerītes, izops, salvija u.c.), dažādi garšaugi (dilles, baziliks, raudene, timiāns, pētersīļi, koriandrs u.c.).	1200,00
Latvijas Izglītības fonds	66 grāmatu eksemplāri	604,80

8. tabula Saņemtie ziedojumi un dāvinājumi

2.6. Finanšu līdzekļu piešķiršana iedzīvotāju iniciatīvām 2023. gadā

Atbalsta saņēmēja nosaukums	Finansējuma mērķis	Summa, EUR
Talsu namsaimnieks SIA	Par līdzfinansējuma piešķiršanu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Smilšu ielā 8, Sabilē energoefektivitātes pasākumu īstenošanai	4044,20
"Miera 6 Talsi"	Par līdzfinansējuma piešķiršanu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Miera ielā 6, Talsos energoefektivitātes pasākumu īstenošanai	4200,00
"Darba 5 Talsi"	Par līdzfinansējuma piešķiršanu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Darba ielā 5, Talsos energoefektivitātes pasākumu īstenošanai	4200,00

Dzīvokļu īpašnieku biedrība "Septiņi K"	Par līdzfinansējuma piešķiršanu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Rīgas ielā 27, Sabilē energoefektivitātes pasākumu īstenošanai	4200,00
Talsu namsaimnieks SIA	Par līdzfinansējuma piešķiršanu projektam "Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas "Skolas Auseklī", Vandzene, Vandzenes pag., energoefektivitātes pasākumu īstenošana"	7969,56
"Sabiles aprūpes biedrība Kalme"	Par atbalstītā projekta "Lai dzimst tradīcija" līdzfinansējumu	1000,00
Baložu pasts	Par atbalstītā projekta "Festivāls "Draudzība" Talsu tirgū" līdzfinansējumu	1000,00
Anita Kļimovska	Par līdzfinansējuma piešķiršanu projektam "Daudzdzīvokļu ēkas daļēja fasādes atjaunošana Lielā ielā 33"	6000,00
"Mākslas grupa ROKU"	Par atbalstītā projekta "Koprade. 1.daļa" līdzfinansējumu	950,00
"Rojas tūrisma biedrība"	Par atbalstītā projekta "Kultūras, mākslas un muzikālās programmas nodrošināšana Rojas Ziemassvētku tirdziņā" līdzfinansējumu	1000,00
Igurds Baņķis	Par atbalstītā projekta "Daiņa Kārkluvka ceļojošā fotogrāfiju izstāde "Valdemārpils stāsts" 2. kārtā" līdzfinansējumu	1000,00
"Latvijas kultūrvēsturiskais mantojums"	Par atbalstītā projekta "Katalogs "Kurši. I daļa. Sieviešu rotas" līdzfinansējumu	1000,00
Biedrība "Mēs Spārei"	Par atbalstītā projekta "Sarunu cikls "Kā es redzu Latviju"" līdzfinansējumu	1000,00
"Laikmetīgās mākslas institūts"	Par atbalstītā projekta "Oto Holgera Ozoliņa izstāde "Veļas diena" Rojas brīvdabas estrādē" līdzfinansējumu	1000,00
"Mitago Green"	Par atbalstītā projekta "UZFILMĒT NEREDZAMO, dokumentālo filmu režisores Ievas Ozoliņas autorvakars" līdzfinansējumu	740,00
"Aleksandra Pelēča lasītava"	Par atbalstītā projekta "Maijas Laukmanes eseju un dzejas grāmata "Tumši zils vējš" līdzfinansējumu	934,41
"Košrags"	Par atbalstītā projekta "Ziemeļkurzemes zeķu raksti" līdzfinansējumu	1000,00
Nodibinājums: Ģimeņu un bērnu attīstības centrs "Brīnumiņš"	Par līdzfinansējuma piešķiršanu projektam "Palīdzi man pārvarēt šķēršļus"	4000,00

“Zvirgzdi 6”	Par līdzfinansējuma piešķiršanu projektam “Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas “Zvirgzdi 6”, Zvirgzdi, Laidzes pag. energoefektivitātes pasākumu īstenošana”	4104,00
Talsu namsaimnieks SIA	Par līdzfinansējuma piešķiršanu projektiem “Daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām piesaistīto zemesgabalu labiekārtošana”	37 902,72
“Celtnieku ielas nams”	Par līdzfinansējuma piešķiršanu projektam “Daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām piesaistīto zemesgabalu labiekārtošana”	2914,11
“Talsu Komersantu Klubs”	Par papildu līdzfinansējuma piešķiršanu biedrības “Talsu Komersantu Klubs” projektam “Bērnu rotaļlaukuma iekārtu novietošana Talsu pilsētā”	2592,85
Talsu namsaimnieks SIA	VIENOŠANĀS Nr.1 par grozījumiem Pakalpojuma līgumā Nr. TNPCA/23/9-23/140/PAKL par līdzfinansējuma piešķiršanu projektam daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Celtnieku ielā 2, Valdemārpilī energoefektivitātes pasākumu īstenošana”	3902,25
Emīls Druviņš	Par projekta “Savējie sapratīs” līdzfinansējumu	600,00
Stendes jauniešu iniciatīvu centrs		
Ance Enija Salcēviča	Par atbalstītā projekta “Svaigā gaisā viss ir gardāks ” līdzfinansējumu	483,00
Dundagas Kultūras pils		
Amanda Delle	Par projekta “Podkāsts: Rozetē” līdzfinansējumu	292,00
Artūrs Dzenis	Par projekta “Asfalta spēles Rojā” līdzfinansējumu	600,00
Rojas vidusskola		
Ralfs Šmits	Par projekta “Krāsu sprādziens” līdzfinansējumu	202,00
Valdemārpils pilsētas un Ārlavas pagasta pārvalde		
Kristers Insbergs	Par projekta “Mēs sportam – sports mums” līdzfinansējumu	600,00
Rojas pagasta pārvalde		
Nikola Goldberga	Par atbalstītā projekta “Elposim kopā” līdzfinansējumu	394,80
Īves pagasta pārvalde		
Adriāns Blaumanis	Par atbalstītā projekta “Galda spēļu vakars – Asini prātu” līdzfinansējumu	380,00
Īves pagasta pārvalde		

Agate Everita Betnere	Par projekta “Esi garā stiprs” līdzfinansējumu	600,00
“Latvijas Mazpulki”		
Rojas Mūzikas un Mākslas skola	Par projekta “Dāvana Latvijai 105. dzimšanas dienā” līdzfinansējumu	600,00
Rojas pagasta pārvalde		
SIA “Rojas Dzku”	Par Līdzfinansējuma izmantošanu Pašvaldības piešķirto līdzfinansējumu projektā “Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Zvejnieku ielā 16, Rojā energoefektivitātes pasākumu īstenošanai”	10 000,00
Talsu namsaimnieks SIA	Par līdzfinansējuma piešķiršanu projektam “Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Celtnieku ielā 2, Valdemārpilī energoefektivitātes pasākumu īstenošana”	4200,00
Līvu (lībiešu) savienība “Līvōd īt”	Par Līvu savienības aktivitāšu īstenošanas Lībiešu tautas namā, Mazirbē, 2023. gadā līdzfinansējumu	4500,00
“Talsu Komersantu Klubs”	Par līdzfinansējuma piešķiršanu biedrības “Talsu Komersantu Klubs” projektam “Bērnu rotaļlaukuma iekārtu novietošana Talsu pilsētā”	17 407,15
“Ģipkas evaņģēliski luteriskā draudze”	Par atbalstītā projekta “Džakomo Pučīni operas “Māsa Andželika” koncertuzvedums Ģipkas evaņģēliski luteriskā baznīcā” līdzfinansējumu	1000,00
Īves pagasta attīstības biedrība “Tiņģernieks”	Par atbalstītā projekta “Teātra skola Tiņģerē – aktiermeistarības un improvizācijas nodarbības” līdzfinansējumu	392,00
“A-vision”	Par atbalstītā projekta “Vērtīgāks par vērtīgu II daļa” līdzfinansējumu	1000,00
Sieviešu klubs “Sniedzes”	Par atbalstītā projekta “Citāds stāsts un ne tikai” līdzfinansējumu	998,25
“Balgales pagasta “STROPS””	Par atbalstītā projekta “Komponista Alvja Altmaņa garīgās mūzikas koncerts “Svētī, Dievs, šo skaisto zemi” Balgales baznīcā” līdzfinansējumu	1000,00
“Talsu Valsts ģimnāzijas atbalsta biedrība”	Par atbalstītā projekta “TE kino AUSEKLĪ” līdzfinansējumu	800,00
“Talsu fotoklubs”	Par atbalstītā projekta “Skatu meklētājs #70” līdzfinansējumu	1000,00
Igurds Baņķis	Par atbalstītā projekta “Daiņa Kārkluvāle ceļojošā fotogrāfiju izstāde “Valdemārpils stāsts”” līdzfinansējumu	1000,00
ZALĒ LAUKI	Par atbalstītā projekta “Spāre un Čaks” līdzfinansējumu	537,00

“Mazirbes draugu kopa”	Par atbalstītā projekta “Mazirbes kora stāsts” līdzfinansējumu	700,00
“Aleksandra Pelēča lasītava”	Par atbalstītā projekta “Aleksandra Pelēča manuskripta “Pelēkā barona memuāri” izdošana” līdzfinansējumu	260,00
Laura Feldberga	Par atbalstītā projekta ““Mycelia Supervivo” mākslas rezidence un izstāde” līdzfinansējumu	1000,00
“Talsu fotoklubs”	Par atbalstītā projekta “Brīvdabas fotoizstāde “Talsi 135”” līdzfinansējumu	1000,00
Auto-moto biedrība “Draudzība”	Par atbalstītā projekta “Valdemārpils un Ārlavas, Lubes, Īves pagasta pavasara-vasaras tūrisma brošūra “Ieraugi Valdemārpili”” līdzfinansējumu	1000,00
Sieviešu klubs “Sniedzes”	Par atbalstītā projekta “65 krāsu un sajūtu labirintā ieausti gadi” līdzfinansējumu	1000,00
Talsu ūdens SIA	Par līdzfinansējuma piešķiršanu kanalizācijas tīklu pievada izbūvei/ Saules iela 8, Stende, Talsu novads	3627,36

5.tabula Līdzekļu piešķiršana biedrībām, nodibinājumiem

3. PERSONĀLS UN PERSONĀLA VADĪBA

Saeima 2021. gada 16. novembrī galīgajā lēmumā apstiprināja grozījumus “Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā”, lai uzlabotu valsts pārvaldes darba efektivitāti un kvalitāti, panāktu, ka valsts un pašvaldību institūcijās amatpersonu (darbinieku) atlīdzības noteikšanā tiek ievēroti līdzvērtīgi nosacījumi.

Talsu novada pašvaldībā 2023. gadā tika apstiprinātas 1467,672 slodzes. Salīdzinājumā ar 2022. gadu, pieaugums ir par 76,146 slodzēm, no tām - 24,82 slodzes amatiermākslas kolektīviem, kas ir bijušas, taču līdz šim nav atspoguļotas amatu katalogā, 28,72 slodzes iestādēs un pārvaldēs, savukārt, 22,6 slodzes palielinājušās Centrālajā pārvaldē.

Talsu novada pašvaldības Centrālajā pārvaldē 2023. gadā tika organizēti 74 konkursi vakantajiem amatiem. Tika meklēti darbinieki gan vadošos amatos, gan speciālistu amatos. Savukārt Pašvaldības iestādēs kopā organizēti 100 konkursi uz vakantajiem amatiem. Vairāki vakanču sludinājumi tika publicēti atkārtoti. Personāla atlases metodes bija dažādas, bet lielākoties tie bija ārējie konkursi, kas tika publicēti dažādos medijos un sociālajos tīklos, kā arī individuālas sarunas un darbinieku iekšējā rotācija.

Lai precizētu pašvaldības administrācijas amatpersonu (darbinieku) atlīdzības noteikšanas kārtību, 2023. gada 28. septembrī Talsu novada dome apstiprināja jaunus Pašvaldības administrācijas amatpersonu (darbinieku) atlīdzības noteikumus, kas stājās spēkā ar 2023. gada 1.oktobri. Tie paredzēja būtiskas izmaiņas darbinieku mēnešalgas noteikšanā, piemaksu, prēmiju, naudas balvu, sociālo garantiju, apdrošināšanas un kompensāciju mācību izdevumu segšanai noteikšanā. Tika izveidota jauna Darbinieku darba izpildes novērtēšana.

4. PAŠVALDĪBAS DARBĪBAS REZULTĀTS

4.1. Veiktie pasākumi iestādes vadības un darbības pilnveidošanā

2022. gada 30. jūnija Talsu novada domes lēmums Nr.275 “Par investīciju projektu “Talsu tirgus ēkas atjaunošana””. Projekta mērķis ir atjaunot Talsu pilsētas tirgus ēku, reģenerējot degradēto teritoriju, nodrošinot videi draudzīgu un vides ilgtspēju veicinošu teritoriālo izaugsmi un jaunu darba vietu radīšanu. 2023. gadā projekts tika realizēts un nodots ekspluatācijā. Talsu tirgus koncepts – mūsdienīga tikšanās vieta iedzīvotājiem. 2023. gada vasaras periodā Talsu novada iedzīvotājiem un ciemiņiem bija iespēja apmeklēt dažādus pasākumus atjaunotajās tirgus telpās.

2022. gada 28. jūlija lēmums Nr.319 “Par Talsu novada pašvaldības Meža apsaimniekošanas plānu 2022. – 2030. gadam”. Tika apstiprināta plāna izstrāde, pēc kura Talsu novada pašvaldība veic mežu apsaimniekošanu. 2023. gadā sākās plāna realizācija un, vadoties pēc plāna, astoņi meža īpašumi ar cirsma izstrādes tiesībām tika nodoti cirsmas izsolēs. Mežos tika izstrādātas gan kailcirtes, gan kopšanas cirtes, gan izlases cirtes. Arī 2024. gadā tiks rīkotas cirsmas izsoles, kur būs iespēja pieteikties mežizstrādātājiem.

2023. gada 26. janvāra Talsu novada domes lēmums Nr.4 “Par Rudes pirmsskolas izglītības iestādes “Saulespuķe” pievienošanu Rojas pirmsskolas izglītības iestādei “Zelta zivtiņa””. Lai nodrošinātu kvalitatīvus pirmsskolas izglītības pakalpojumus Rojas pagastā, uzlabotu un nodrošinātu pēc iespējas racionālāku un efektīvāku Talsu novada pašvaldības resursu izmantošanu, Rudes pirmsskolas izglītības iestāde “Saulespuķe” pievienota Rojas pirmsskolas izglītības iestādei “Zelta zivtiņa”, saglabājot pirmsskolas izglītības programmas īstenošanas vietu Rojas pagasta Rudē.

2023. gada 26. janvāra Talsu novada domes lēmums Nr.3 “Par Kolkas pamatskolas reorganizāciju”. Tika piemērota iekšējās reorganizācijas procedūra, lai ar 2023. gada 1. septembri reorganizētu Kolkas pamatskolu par sākumskolu, kas īsteno pamatizglītības pirmā posma programmu no 1. līdz 6. klasei.

2023. gada 28. februāra Talsu novada domes lēmums Nr.56 “Par Rojas sporta skolas pievienošanu Talsu novada Sporta skolai”. Lai paplašinātu profesionālās ievirzes izglītības programmu pieejamību, efektīvāku pārvaldību, attīstību un ilgtspēju visā Talsu novada teritorijā, Rojas sporta skola pievienota Talsu novada Sporta skolai.

2023. gada 28. februāra Talsu novada domes lēmums Nr.83 “Par SIA “TALSU ŪDENS”, sabiedrības ar ierobežotu atbildību “KOLKAS ŪDENS”, SIA “MĒRSRAGA ŪDENS” un SIA “ZIEMEĻKURZEME” reorganizācijas uzsākšanu”. Tas pieņemts, lai nodrošinātu lietderīgāku resursu izmantošanu un efektīvāku pakalpojumu sniegšanu. Reorganizācijas process apvienošanas ceļā norit reorganizācijas rīcības plāna ietvaros un reorganizācijas pirmā posma noslēgums tiek plānots 2024. gada 1. ceturksnī.

2023. gada 28. februāra Talsu novada domes lēmums Nr.84 “Par SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS”, SIA “TALSU ŪDENS” un SIA “ROJAS DZKU” reorganizācijas uzsākšanu”. Tā uzsākta, lai nodrošinātu lietderīgāku resursu izmantošanu un efektīvāku pakalpojumu sniegšanu. Ir plānota SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS”, SIA “TALSU ŪDENS”

un SIA “ROJAS DZKU” reorganizācija sadalīšanas ceļā, sašķeļot SIA “ROJAS DZKU” un pievienojot to SIA “TALSU NAMSAIMNIEKS” un SIA “TALSU ŪDENS”.

2023. gada 31. augusta Talsu novada domes lēmums Nr.353 “Par strukturālām izmaiņām Talsu novada pašvaldības administrācijā”. Tas paredz ar 2023. gada 11. septembri uzsākt reorganizāciju Talsu novada pašvaldības administrācijā, nododot Centrālās pārvaldes Kultūras un sporta attīstības nodaļas funkcijas citai iestādei, t.i., kultūras daļas funkcijas nodot Talsu Tautas namam/ Metodiskai nodaļai, sporta daļas funkcijas nodot Talsu pilsētas pārvaldei, tūrisma informācijas daļas funkcijas nodot Centrālajai pārvaldei/ Tūrisma nodaļai.

2023. gada 30. novembra Talsu novada domes lēmums Nr.445 “Par saistošo noteikumu “Iedzīvotāju padomju nolikums” izdošanu”. Tas pieņemts, lai nodrošinātu vietējo kopienu iedzīvotāju interešu pārstāvību un pašvaldības teritorijas attīstību, veicinot iedzīvotāju savstarpējo sadarbību un saskaņotu rīcību kopējam labumam.

4.2. Pašvaldības izmantotie un ieviesti informācijas tehnoloģiju risinājumi

Sistēmas

Kopš 2023. gada beigām Talsu novada pašvaldībā ir ieviesta vienotā pašvaldības sistēma, ar kā palīdzību tiek realizēta dažāda pašvaldības autonomo funkciju izpilde. Sistēmas ieviešana pašvaldībai dod iespēju daudz efektīvāk pārvaldīt dažādus procesus, apstrādāt un uzglabāt dokumentus elektroniski. Vienotajā pašvaldības sistēmā ir ietvertas šādas apakšprogrammas:

- Dokumentu vadības sistēma – visu pašvaldības iestāžu dokumentu aprīte un uzglabāšana elektroniski;
- Personāla uzskaites lietojumprogramma – visu pašvaldības iestāžu darbinieku personas lietu aprīte un uzglabāšana elektroniski;
- Resursu vadības un grāmatvedības sistēma – visu pašvaldības iestāžu materiālu aprīte un uzskaitē elektroniski;
- Sociālo pakalpojumu administrēšanas lietojumprogramma – visu pašvaldības sociālā dienesta lietu datu un dokumentu apstrāde un uzglabāšana elektroniski;
- Nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanas lietojumprogramma – NĪN datu apstrāde elektroniski;
- Nekustamā īpašuma objektu nomas administrēšanas lietojumprogramma – nekustamā īpašuma datu apstrāde elektroniski;
- Iedzīvotāju uzskaites un dzīvesvietas reģistrācijas lietojumprogramma – datu apstrāde elektroniski;
- Personu dzimtsarakstu reģistrācijas un uzskaites lietojumprogramma – visu pašvaldības dzimtsarakstu nodaļas lietu datu un dokumentu apstrāde un uzglabāšana elektroniski;
- Elektroniskais notikumu žurnāls – visu pašvaldības policijas notikumu datu un dokumentu apstrāde un uzglabāšana elektroniski;
- Pašvaldības dzīvokļu uzskaites un aprītes lietojumprogramma – datu apstrāde elektroniski;
- Budžeta plānošanas un pārvaldības lietojumprogramma – datu apstrāde un plānošana elektroniski;

- Bāriņtiesu informācijas sistēma – visu pašvaldības bāriņtiesas lietu datu un dokumentu apstrāde un uzglabāšana elektroniski.

Tāpat Talsu novada pašvaldībā ir ieviesta vienota videonovērošanas sistēma, kas ir vēl viena pašvaldības autonomo funkciju izpilde, nodrošinot sabiedrisko kārtību un drošību. Ieviesto vienoto videonovērošanas sistēmu vairāk izmanto Pašvaldības policija tās uzdevumu pildīšanas vajadzībām, kas aptver visu novada publisko vietu uzstādīto videonovērošanas kameru pārskatu un materiālu uzglabāšanu.

Izglītības iestāžu ekosistēma tiek balstīta uz *Microsoft 365* produktiem, tā sniedzot plašākas iespējas mācību vides uzlabošanā un tehnoloģisko rīku izmantošanā mācību procesā. Papildus mācību procesā ieviešot *Google ChromeBook* datorus, tiek ieviesta arī *Google Workspace* sistēma, kas palīdz uzturēt un pārraudzīt *ChromeBook* datorus.

Teritorijas plānošanai, īpašumu un vides datu apstrādei tiek uzturēta ģeogrāfiskā informācijas sistēma. Sistēma nodrošina atsevišķu pašvaldības datu ievadi un uzturēšanu (pašvaldības īpašumi, inženierkomunikācijas, ielu, ceļu infrastruktūra, labiekārtojums, reklāmas, civilā aizsardzība, ceļa zīmes). Tā nodrošina arī informācijas apmaiņu no citām datu bāzēm (VZD, topografija.lv, LVC, LAD, dabas dati, ZMNI meliorācijas kadastrs).

Ieviestie risinājumi

Īstenojot Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu Nr. 8.1.2.0/17/I/004 “Vispārējās izglītības iestāžu mācību vides uzlabošana Talsu novadā”, Talsu 2. vidusskolas ēkai tika veikta datortīkla modernizācija, iegādāti interaktīvie displeji, attālinātā mācību procesa nodrošināšanai nepieciešamā aprīkojuma piegāde un uzstādīšana, iegādāta datortehnika.

Īstenojot Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu Nr. 8.1.2.0/17/I/004 “Vispārējās izglītības iestāžu mācību vides uzlabošana Talsu novadā”, Talsu pamatskolas ēkai tika veikta datortīkla modernizācija, iegādāti interaktīvie displeji, attālinātā mācību procesa nodrošināšanai nepieciešamā aprīkojuma piegāde un uzstādīšana, iegādāta datortehnika.

Talsu mākslas skolā ierīkots datortīkls, un skola nodrošināta ar jaunu datortehniku.

Ar SIA “Mikrotīkls” atbalstu (dāvinājums 5856,64 EUR) un pašvaldības budžeta līdzekļu ieguldījumu (32 543,86 EUR) veikta Rojas vidusskolas datortīkla modernizēšana.

Īstenojot projektus “Par izglītības iestāžu digitalizāciju 7.-9. klasēm (REACT EU)” un “Digitālās plaiss mazināšana sociāli neaizsargātajām grupām un izglītības iestādēs”, Talsu novada pašvaldības izglītības iestādēs uzstādīti un mācību procesā tiek izmantoti 993 ChromeBook datori.

Īstenojot projektu “Kurzeme visiem” (identifikācijas Nr. 9.2.2.1./15/I/004), dienas aprūpes centrā “Iespēju namiņš” ierīkots datortīkls un iegādāta datortehnika.

Īstenojot Talsu tirgus ēkas atjaunošanu, ierīkots datortīkls un uzstādītas videonovērošanas kameras, kas pieslēgtas pašvaldības vienotai videonovērošanas sistēmai. Arī pansionātā “Lauciene” ir atjaunots datortīkls un uzstādīta videonovērošanas sistēma.

Īstenojot līgumu par bezvadu interneta piekļuves punktu piegādi, montāžu un nepieciešamās infrastruktūras izbūvi “WiFi4EU interneta savienojamības veicināšana vietējās kopienās”, Talsu pilsētā uzstādīti 11 (8 ārtelpu, 3 iekštelpu) bezvadu interneta piekļuves punkti (15 000 EUR vērtībā). Bezvadu piekļuves punkti atrodas Talsu Galvenās bibliotēkas apkārtnē, skvērā iepretim pieminēklīm “Koklētājs”, Talsu ezera promenādē, Talsu skeitparkā, Talsu novada muzejā, Talsu pilsētas stadionā K. Mīlenbaha ielā 32.

Pamatojoties uz Ministra kabineta noteikumiem Nr.442 “Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām”, Talsu novada pašvaldībā ir izstrādāta un apstiprināta informācijas tehnoloģiju drošības pārvaldība, kas ietver Informācijas sistēmu drošības politiku, Informācijas sistēmu drošības noteikumus, Informācijas sistēmu lietošanas noteikumus.

Aktivitātes

Īstenojot Talsu novada pašvaldības iniciētu pasākumu, 2023. gada 2. septembrī iedzīvotājiem bija iespēja iepazīt tuvāk digitālo pasauli, rosinot iedzīvotājos lielāku interesi un izpratni par tehnoloģijām.

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera sadarbība ar Talsu novada pašvaldību 2023. gada 9.augustā rīkoja diskusiju par digitālo transformāciju. Tajā Talsu novada pašvaldība, Talsu novada uzņēmēji un citu jomu speciālisti diskutēja par mūsdienu tehnoloģijām, kā ar tām uzlabot gan ikdienu, savstarpējo saziņu, gan uzņēmējdarbību.

4.3. Izglītība

Pašvaldībai normatīvajos aktos noteiktās funkcijas Talsu novadā īsteno Talsu novada Izglītības pārvalde. Tā darbojas saskaņā ar Talsu novada domes apstiprinātu iestādes nolikumu (pieņemts 26.08.2021., domes lēmums Nr.88).

Izglītības pārvalde nodrošina valsts mērķdotācijas un dotācijas pedagogu algām, kā arī dotācijas mācību grāmatu un mācību līdzekļu iegādei izglītības iestādēm sadali, kā arī apstiprina (saskaņo) pedagogu tarifikācijas.

Tiek turpināta novada izglītības iestāžu, tai skaitā Talsu Kristīgās vidusskolas, 5.-7.klašu skolēnu ēdināšanas izdevumu apmaksa no pašvaldības budžeta līdzekļiem un pirmsskolas izglītības programmu 6gadīgo bērnu ēdināšanas izdevumu apmaksa, kā arī kopīgi ar valsts finansējumu 1.-4. klašu skolēnu ēdināšanas izdevumu apmaksa. Situācijās, ja veidojas ēdināšanas izdevumiem paredzētā finansējuma uzkrājums, ēdināšanas izdevumi tiek segti arī citām klašu grupām, sākot no 8. klases.

2023. gadā Talsu novada Izglītības pārvalde pašvaldības vārdā turpina organizēt savstarpējos norēķinus par izglītības pakalpojumu sniegšanu ar citām pašvaldībām, kā arī divām privātajām izglītības iestādēm – Talsu Kristīgā vidusskola un RTU Inženierzinātņu vidusskola, nosakot apmaksas summu par katru Talsu novadā deklarēto bērnu, kas mācās šajās privātajās izglītības iestādēs, vienlīdzīgu kā savstarpējos norēķinus ar citām pašvaldībām par Talsu pilsētas izglītības iestāžu skolēniem.

Uz 2023. gada 1. septembri novadā darbojas astoņas vidējās izglītības iestādes (tai skaitā Talsu Valsts ģimnāzija un privātā izglītības iestāde “Talsu Kristīgā vidusskola”) un septiņas (no 01.09.2023. – sešas) pamatskolas (no tām viena speciālā izglītības iestāde), trīs sākumskolas, Talsu novada Bērnu un jauniešu centrs, viena mākslas un mūzikas skola, četras mūzikas un mākslas skolas, viena mākslas skola, viena mūzikas skola, viena sporta skola, 14 pirmsskolas izglītības iestādes. Septiņās vispārīzglītojošās skolās ir pirmsskolas grupas.

Talsu novadā atrodas Biznesa augstskolas “Turība” Ziemeļkurzemes filiāle Talsos, kurā tiek īstenotas vairākas pirmā līmeņa augstākās izglītības programmas (koledža) – Finances un grāmatvedība, Tiesību zinības un Mārketinga un tirdzniecība.

2022. gada nogalē apstiprināta Talsu novada Izglītības nozares stratēģija 2023.-2028. gadam, kurā izvērtēta esošā situācija izglītības jomā, kā arī ietverts turpmākās darbības rīcības plāns. Saskaņā ar to un citiem novada un valsts attīstības plānošanas dokumentiem tiek izstrādāti izglītības iestāžu attīstības plāni, kā arī veiktas izglītības iestāžu tīkla izmaiņas.

Pedagogu skaits, kuri tarificēti Talsu novada izglītības iestādēs, laika periodā no 31.12.2022. līdz 31.12.2023. palielinājies, bet vidējais vecums ir samazinājies.

Pedagogu skaits	31.12.2022.	31.12.2023.
Tarificēto pedagogu skaits Talsu novada izglītības iestādēs	857	891
Tarificēto pedagogu skaits Talsu novada izglītības iestādēs (bez Talsu Kristīgās vidusskolas)	833	865
Tarificēto pedagogu vidējais vecums Talsu novada izglītības iestādēs	48,13	46,89
Tarificēto pedagogu vidējais vecums Talsu novada izglītības iestādēs (bez Talsu Kristīgās vidusskolas)	48,15	46,81

10.tabula Tarificētos pedagogu skaita izmaiņas

2023. gadā skolēnu skaits novada vispārīzglītojošās skolās palielinājies par 23 skolēniem. Skolēnu samazinājums par 4 skolēniem gada laikā veidojies 1.-9. klašu grupā – no 3131 līdz 3127 skolēniem

Skolēnu skaita dinamika 1.-9. klašu grupā redzama 3. attēlā:

	31.12.2022.	31.12.2023.	Pieaugums/ samazinājums
Talsu 2. vidusskola	602	600	↓ -2
Talsu Valsts ģimnāzija	521	525	↑ 4
Dundagas vidusskola	273	276	↑ 3
Talsu pamatskola	264	261	↓ -3
Talsu Kristīgā vidusskola	260	256	↓ -4
Rojas vidusskola	243	249	↑ 6
Valdemārpils vidusskola	183	174	↓ -9
Pastendes pamatskola	161	169	↑ 8
Sabiles pamatskola	120	126	↑ 6
Mērsraga vidusskola	106	106	→ 0
Stendes pamatskola	104	112	↑ 8
Laucienes pamatskola	102	108	↑ 6
Pūņu pamatskola	59	54	↓ -5
Libagu sākumskola (1.-4.)	38	36	↓ -2
Upesgrīvas pamatskola	34	35	↑ 1
Kolkas sākumskola (uz 01.01.2023. Kolkas pamatskola)	23	10	↓ -13
Virbu sākumskola (1.-3.)	21	13	↓ -8
Talsu novada vidusskola	17	17	→ 0

3.attēls Skolēnu skaita dinamika 1.-9. klašu grupā

Savukārt vidējās izglītības posmā skolēnu skaits palielinājies par 27 skolēniem (no 577 līdz 604 skolēniem).

Skolēnu skaita izmaiņas 10.-12. klašu posmā apskatāmas 4. attēlā:

	31.12.2022.	31.12.2023.	Pieaugums/ samazinājums
Talsu 2. vidusskola	138	134	↓ -4
Talsu Valsts ģimnāzija	131	154	↑ 23
Talsu novada vidusskola	106	129	↑ 23
Talsu Kristīgā vidusskola	60	50	↓ -10
Rojas vidusskola	43	39	↓ -4
Valdemārpils vidusskola	37	35	↓ -2
Dundagas vidusskola	36	32	↓ -4
Mērsraga vidusskola	26	31	↑ 5

Upesgrīvas pamatskolā profesionālās pamatizglītības programmā (skolēniem, kuri ar speciālajām vajadzībām pēc 9. klases absolvēšanas iegūst profesionālās izglītības kvalifikāciju) skolēnu skaits samazinājies par 6 skolēniem.

Skolēnu skaita izmaiņas Upesgrīvas pamatskolas profesionālās pamatizglītības programmā apskatāmas 5. attēlā:

	31.12.2022.	31.12.2023.	Pieaugums/ samazinājums
Upesgrīvas pamatskola	28	22	↓ -6

5.attēls Skolēnu skaita izmaiņas Upesgrīvas pamatskolas profesionālās pamatizglītības programmā

Talsu novada vispārīzglītojošajās skolās tiek īstenots plašs klāsts dažādu izglītības programmu, kas nodrošina visaptverošu izglītības piedāvājumu. Papildu vispārējais pamatizglītības programmai tiek īstenotas speciālās izglītības programmas ar valodas traucējumiem, mācīšanās traucējumiem, garīgās attīstības traucējumiem, kā arī profesionāli orientētā izglītības programma mūzikā. Vidusskolas posmā tiek īstenotas vispārējās vidējās izglītības programmas, kā arī neklātienē un tālmācības izglītības programmas. Vidējās izglītības iestādes īsteno padziļināto mācību priekšmetu apguvi vidējās izglītības posmā.

2023. gadā 1.-12. klašu posmā visās klasēs tiek īstenots jaunais izglītības saturs.

Novada pirmsskolas izglītības programmās audzēkņu skaits no 2022. gada 31. decembra līdz 2023. gada 31. decembrim ir palielinājies no 1799 līdz 1807 audzēkņiem. Šī skaita izmaiņas skaidrojamas ar pieņemto lēmumu par vietas nodrošināšanu visa mācību gada laikā audzēkņiem, kuri deklarēti Talsu pilsētā un vēlas apmeklēt Talsu pilsētas pirmsskolas izglītības iestādi. Šobrīd piemērotā kārtība pirmsskolas vietu nodrošināšanā veicinājusi situāciju, ka visi pirmsskolas vecuma bērni var tikt nodrošināti ar vietām pirmsskolas izglītības programmas apgūvē, izņemot Sabiles pilsētas teritorijā, kur iestāde atrodas pagaidu pielāgotās telpās un vietu skaits ir ierobežots.

Izmaiņas novērojamas arī audzēkņu skaita samazinājumā Rudes pirmsskolas izglītības iestādē “Saulespuķe”. Šī iestāde pievienota Rojas pirmsskolas izglītības iestādei “Zelta zivtiņa” un ir pirmsskolas programmu īstenošanas vieta.

	31.12.2022.	31.12.2023.	Pieaugums/ samazinājums
Talsu pirmsskolas izglītības iestāde "Pīlādzītis"	214	220	↑ 6
Talsu pirmsskolas izglītības iestāde "Sprīdītis"	213	227	↑ 14
Dundagas pirmsskolas izglītības iestāde "Kurzemīte"	139	144	↑ 5
Pastendes pirmsskolas izglītības iestāde "Ķipars"	119	119	→ 0
Valdemārpils pirmsskolas izglītības iestāde "Saulstariņš"	111	108	↓ -3
Talsu pirmsskolas izglītības iestāde "Saulīte"	107	102	↓ -5
Talsu pirmsskolas izglītības iestāde "Zvaniņš"	104	107	↑ 3
Sabiles pirmsskolas izglītības iestāde "Vīnodziņa"	92	91	↓ -1
Stendes pamatskola	74	68	↓ -6
Talsu pirmsskolas izglītības iestāde "Kastanītis"	69	57	↓ -12
Laucienes pirmsskolas izglītības iestāde "Bitīte"	68	68	→ 0
Rojas pirmsskolas izglītības iestāde "Zelta zivtiņa"	66	108	↑ 42
Vandzenes pirmsskolas izglītības iestāde "Zīlīte"	62	62	→ 0
Lībagu sākumskola	57	69	↑ 12
Mērsraga pirmsskolas izglītības iestāde "Dārta"	53	52	↓ -1
Virbu sākumskola	51	42	↓ -9
Laidzes pirmsskolas izglītības iestāde "Papardīte"	49	48	↓ -1
Pūņu pamatskola	42	39	↓ -3
Rudes pirmsskolas izglītības iestāde "SAULESPUĶE"	37	0	↓ -37
Kolkas sākumskola (uz 01.01.2023. Kolkas pamatskola)	27	19	↓ -8
Laucienes pamatskola	26	32	↑ 6
Rojas vidusskola (6-gadīgo apmācība)	19	25	↑ 6

6.attēls Audzēkņu skaita izmaiņās

Visās pirmsskolas izglītības iestādēs tiek īstenota vispārējā pirmsskolas izglītības programma (kods 01011111) un tiek strādāts pēc jaunajām pirmsskolas izglītības vadlīnijām, savukārt PII "Kastanītis" papildus tiek īstenotas arī speciālās izglītības programmas bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem, ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem, ar jauktiem attīstības traucējumiem, ar fiziskās attīstības traucējumiem un izglītības programma bērniem ar valodas traucējumiem.

Talsu novadā interešu izglītības un darba ar jaunatni metodisko vadību veic Talsu novada Bērnu un jauniešu centrs (turpmāk – BJC), kas ir interešu izglītības iestāde, kas papildus īsteno arī lielu daļu Talsu novada interešu izglītības programmu. BJC no 2013. gada īsteno Multifunkcionāla jauniešu centra funkcijas.

2023. gadā Talsu novadā tika īstenotas 274 interešu izglītības programmas, no kurām BJC – 74 programmas, Talsu novada vispārizglītojošās skolās – 147 programmas, profesionālās ievirzes skolās – 30 programmas, kultūras iestādēs – 23 programmas.

Dalībnieku skaits interešu izglītības programmās novadā	2022. gads	2023. gads
Interešu izglītības programmās (BJC)	1432	1630

Interesu izglītības programmās novada skolās	3069	2021
Interesu izglītības programmās novada kultūras iestādēs	370	321
Interesu izglītības programmās profesionālās ievirzes izglītības iestādēs	249	137
Interesu izglītības programmās sporta skolās	102	112

11.tabula Dalībnieku skaits interešu izglītības programmās

Talsu novada Bērnu un jauniešu centra organizēti un koordinēti pasākumi	2022. gads	2023. gads
Profesionālā pilnveides kursi un semināri (pedagogi, jaunatnes jomas speciālisti un jaunieši)	25	44
Skates, konkursi, festivāli u.c.	37	44

12.tabula Talsu novada bērnu un jauniešu centra organizētie un koordinētie pasākumi

	2022. gads	2023. gads
Iesaistīto dalībnieku skaits TN BJC aktivitātes	7522	7599

13.tabula Iesaistīto dalībnieku skaits TN BJC aktivitātes

Jauniešu organizācijas, centru un skolēnu pašpārvalžu skaits Talsu novadā	2022. gads	2023. gads
Jauniešu organizācijas un centri: 1. Talsu novada Bērnu un jauniešu centrs 2. Pastendes Brīvā laika pavadīšanas un jauniešu atbalsta centrs 3. Rojas Brīvā laika pavadīšanas un jauniešu centrs "Strops" 4. Rudes Brīvā laika pavadīšanas un jauniešu centrs "Varavīksne" 5. Melnsila Brīvā laika pavadīšanas un jauniešu centrs 6. Valdemārpils Jaunatnes iniciatīvu centrs "Sava Vieta" 7. Stendes Jauniešu iniciatīvu centrs "Five" 8. Dundagas Brīvā laika pavadīšanas centrs 9. Vandzenes jauniešu centrs	9	9
Skolēnu pašpārvaldes	15	16

14.tabula Jauniešu organizācijas, centru un skolēnu pašpārvalžu skaits Talsu novadā

Galvenās pilsoniskās līdzdalības un plašākas skolēnu aktivitātes izglītības pieredzes jomā, interešu izglītības kultūrizglītības un STEAM jomā 2023. gadā bijušas: Starptautiskais bērnu un jauniešu mākslas konkurss "LIDICE 2023", Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienai veltīti mākslas pasākumi, Talsu novada bērnu un jauniešu mākslas darbu konkurss "Dziesmu svētku 150 toņi un pustoņi", skatuves runas, tautas deju kolektīvu, koru, ansambļu un skates, konkursi un

festivāli, nometne “Raibā nedēļa”. Tāpat tika nodrošināta interešu izglītības pedagogu profesionālā pilnveide.

2023. gadā turpināta jaunatnes lietu konsultatīvās padomes darbība, kā arī organizēts ikgadējais jauniešu dienas forums un citas aktivitātes jaunatnes lietu un brīvprātīgā darba jomā. Koordinēta kultūrizglītības programmas “Latvijas skolas soma” īstenošana Talsu novada vispārizglītojošajās skolās.

Talsu novada mūzikas un mākslas skolās audzēkņu skaits 2023. gadā ir 641, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, tas ir nemainīgs.

Profesionālā ievirze mākslā, mūzikā, dejā	31.12.2022.	31.12.2023.	Pieaugums/ samazinājums
Talsu Mūzikas skola	189	182	↓ -7
Talsu Mākslas skola	108	122	↑ 14
Dundagas Mākslas un mūzikas skola	94	100	↑ 6
Rojas Mūzikas un mākslas skola	87	81	↓ -6
Valdemārpils Mūzikas un mākslas skola	65	67	↑ 2
Sabiles Mūzikas un mākslas skola	57	55	↓ -2
Mērsraga Mūzikas un mākslas skola	41	34	↓ -7

7.attēls Profesionālās ievirzes mākslā, mūzikā un dejās izmaiņas

Profesionālās ievirzes skolas dod pienesumu vietējās kopienas kultūras dzīves bagātināšanā (koncerti, mākslas izstādes) un nes Talsu novada vārdu arī ārpus novada robežām. Audzēkņi ir guvuši godalgotas vietas dažādos konkursos mākslā un mūzikā, tai skaitā starptautiskajos, Valsts mēroga un Kurzemes reģiona konkursos. Konkursu organizētājas ir arī Talsu novada profesionālās ievirzes skolas. 2023. gadā noorganizēts ikgadējais Pūšaminstrumentu un sitaminstrumentu ansambļu konkurss “Pūš pa deviņ’ 2023” (organizators Talsu Mūzikas skola sadarbībā ar Mākslu izglītības kompetences centru “Ventspils Mūzikas vidusskola”), Ziemeļkurzemes reģiona mūzikas skolu solfedžo konkurss “Gudrs, vēl gudrāks” (organizators Talsu Mūzikas skola), VII Viegļās un džeza mūzikas ansambļu konkurss “Rojas ritmi” un I Kurzemes reģiona ģitārspēles audzēkņu konkurss “Sešas stīgas” (organizators Rojas Mūzikas un mākslas skola). 2023. gada oktobrī notika otrais Talsu novada mākslas skolu audzēkņu festivāls “Zīmējam mūziku!” (organizators Valdemārpils Mūzikas un mākslas skola).

Talsu novada Sporta skolas galvenie organizētie 2023. gada pasākumi – Latvijas jaunatnes čempionātu un kausu posmi basketbolā, 3x3 basketbolā, volejbolā, florbolā, hokejā, futbolā, badmintonā, starptautisks turnīrs “Talsu kauss 2023” basketbolā, Talsu kauss vasaras biatlonā, Talsu kausa posmi badmintonā, Talsu NSS atklātās sacensības vieglatlētikā (piecās vecuma grupās), Talsu novada Sporta skolas prezentācijas pasākums, Talsu velokross 2023, Talsu novada skolu sporta sacensības Rudens krosā, Tautas bumbā, badmintonā, volejbolā, futbolā. Organizēti kvalifikācijas celšanas kursi “Mērķu uzstādīšana un motivācija jauniešu sportā spēcīgas personības veidošanā”. Sadarbībā ar Talsu novada muzeju,

apkopoti vēsturiskie materiāli saistībā ar skolas 70 gadu jubileju, organizēts jubilejas pasākums muzejā.

Audzēkņu skaita (profesionālās ievirzes izglītībā) dinamika Talsu novada Sporta skolā 2023. gadā:

Profesionālā ievirze sportā	31.12.2022.	31.12.2023.	Pieaugums/ samazinājums
Talsu novada Sporta skola	898	1037	↑ 139
Rojas sporta skola	111	0	↓ -111

8.attēls Audzēkņu skaita dinamika Talsu novada sporta skolās 2023. gadā

2023. gada 1. septembrī apvienotas novada sporta skolas, Rojas Sporta skolu pievienojot Talsu novada Sporta skolai.

Talsu novada Izglītības pārvalde, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumos Nr.569 noteikto deleģējumu pašvaldībām, arī 2023. gadā turpinājusi saskaņot pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kursu programmas, ko Talsu novada administratīvajā teritorijā īstenojušas gan Talsu novada, gan citu novadu izglītības iestādes. Kopumā saskaņotas 20 pedagogu profesionālās pilnveides programmas. 2023. gadā Talsu novada pašvaldības Licencēšanas komisija saskaņojusi 2 Talsu novada izglītības pārvaldes programmas.

2023. gadā notikušas mācību jomu pedagogu tiešsaistes un klātienēs tikšanās, konsultācijas, sanāksmes, semināri, kursi, konferences, kopskaitā 89.

2023. gadā notikušas Talsu novada 13 mācību priekšmetu olimpiādes, kurās piedalījušies 885 skolēni. Savukārt 2023. gada 31. martā tiešsaistē notika 47. Latvijas Skolēnu zinātniskās pētniecības darbu valsts konference, kurā sociālo zinātņu nozares grupā iegūts viens I pakāpes diploms, viens III pakāpes diploms; dabaszinātņu nozares grupā iegūts viens I pakāpes diploms, divi III pakāpes diplomu. Kurzemes reģiona zinātniskās pētniecības darbu lasījumos piedalījušies 37 darbu autori.

2023. gada 31. maijā par izciliem sasniegumiem godināja 40 izglītojamos vispārējā izglītībā; 82 izglītojamos, 11 komandas, 4 grupas profesionālās ievirzes izglītībā (mūzikā, mākslā, sportā); 9 izglītojamos, 3 kolektīvus interešu izglītībā. Balvas saņēma 88 pedagogi par izglītojamo sagatavošanu valsts mācību priekšmetu olimpiādēm, skolēnu zinātniskās pētniecības konferencei, profesionālās ievirzes izglītības – mūzikā, mākslā, interešu izglītības, valsts konkursiem, profesionālās ievirzes sportā un skolu valsts un starptautiskām sacensībām.

2023. gada septembrī saskaņā ar pašvaldības apstiprināto kārtību balvas saņēma izcilākie Talsu novada pedagogi. Nominācijā “Par izcilu pedagoģisko darbu pirmsskolas izglītībā” balvu saņēma 3 pedagogi, nominācijā “Par izcilu pedagoģisko darbu vispārīzglītojošā skolā” balvu saņēma 5 pedagogi, nominācijā “Par izcilu klases audzinātāja darbu” balvu saņēma 3 pedagogi, nominācijā “Par izcilu pedagoģiskā darba debiju” balvu saņēma 3 pedagogi, balvas par audzēkņu augstiem sasniegumiem CE saņēma 8 pedagogi, savukārt balvas par izglītojamo izciliem sasniegumiem CE saņēma 32 skolēni no 9., 11. un 12. klasēm.

9. klašu centralizētajos eksāmenos labi rezultāti ir angļu valodas eksāmenā un latviešu valodas eksāmenā, matemātikas eksāmenā tikai 4 novada skolās rezultāti ir augstāki nekā vidēji valstī.

Novada ģimnāzijas un vidusskolu centralizētajos eksāmenos optimālajā līmenī rezultāti ir augstāki nekā vidējais rādītājs valstī vidusskolām angļu valodā, matemātikā un latviešu valodā (salīdzinot ar pagājušo mācību gadu, ir tendence paaugstināties), augstākajā līmenī augstāki rezultāti nekā vidēji valstī ir latviešu valodā un angļu valodā. Augstākā līmeņa matemātikas eksāmena rezultāti nav virs valstī vidējā rādītāja.

Valsts pārbaudes darbs	2021/2022	2022/2023	Tendence
Vidusskola			
Novada ģimnāzijas un vidusskolu īpatsvars, kuru CE matemātikā rezultāti AUGSTĀKAJĀ LĪMENĪ ir augstāki nekā vidējais valstī vidusskolām	*	0%	
Novada ģimnāzijas un vidusskolu īpatsvars, kuru CE matemātikā rezultāti OPTIMĀLAJĀ LĪMENĪ ir augstāki nekā vidējais valstī vidusskolām	33,3% (6)	37,5% (3)	↑
Novada ģimnāzijas un vidusskolu īpatsvars, kuru CE latviešu valodā rezultāti AUGSTĀKAJĀ LĪMENĪ ir augstāki nekā vidējais valstī vidusskolām	*	71,4% (5)	
Novada ģimnāzijas un vidusskolu īpatsvars, kuru CE latviešu valodā rezultāti OPTIMĀLAJĀ LĪMENĪ ir augstāki nekā vidējais valstī vidusskolām	66,7% (6)	71,4% (5)	↑
Novada ģimnāzijas un vidusskolu īpatsvars, kuru CE angļu valodā rezultāti AUGSTĀKAJĀ LĪMENĪ ir augstāki nekā vidējais valstī vidusskolām	*	42,8% (3)	
Novada ģimnāzijas un vidusskolu īpatsvars, kuru CE angļu valodā rezultāti OPTIMĀLAJĀ LĪMENĪ ir augstāki nekā vidējais valstī vidusskolām	71,4% (7)	71,4% (5)	→
9.klase			
Novada pamatskolu īpatsvars, kuru CE matemātikā rezultāti ir augstāki nekā vidējais valstī vidusskolām	*	26,6% (4)	
Novada pamatskolu īpatsvars, kuru CE latviešu valodā rezultāti ir augstāki nekā vidējais valstī vidusskolām	*	60% (9)	
Novada pamatskolu īpatsvars, kuru CE angļu valodā rezultāti ir augstāki nekā vidējais valstī vidusskolām	*	80% (12)	

* nav bijis CE eksāmens

9.attēls Centralizēto eksāmenu rezultāti

Organizētas Talsu novada pašvaldības līdzfinansētas 16 bērnu un jauniešu nometnes.

2023. gadā Talsu novada pašvaldība, Valsts kanceleja un biedrība "Latvijas Kognitīvi biheiviorālās terapijas asociācija" noslēdza trīspusēju sadarbības līgumu par multimodālās agrīnās intervences programmas STOP 4-7 ieviešanu un īstenošanu. 2023. gadā nokomplektētas 2 grupas un nodarbības īstenotas 21 pirmsskolas vecuma bērnam, viņu vecākiem un pedagogiem.

Izglītības speciālisti kopā ar izglītības iestāžu sociālajiem pedagogiem strādā, lai mazinātu skolēnu neattaisnoto mācību stundu kavējumu veicinošos faktorus, motivētu skolēnus ievērot skolas iekšējās kārtības noteikumus un drošību izglītības iestādēs, kā arī ar mācību atbalsta sistēmas palīdzību mazinātu bērnu sociālo atstumtību.

Tiek nodrošināta iespēja skolēnu kartes braukšanai sabiedriskajā transportā izmantot ne tikai a/s “Talsu autotransports”, bet arī a/s “Nordeka” un “Ecolines” sabiedriskā maršruta autobusus.

Vairākas Talsu novada izglītības iestādes aktīvi turpinājušas dalību un īstenojušas Erasmus+ sadarbības projektus ar citu valstu kolēģiem vai iesaistījušas Erasmus + pedagogu profesionālās pilnveides pasākumos ārpus Latvijas.

2023. gadā turpinājusies Talsu novada skolu akreditācija un pirmsskolu vadītāju profesionālās darbības ārējā novērtēšana. 2023. gadā turpināta pašvaldības izglītības iestāžu vadītāju darbības ikgadējā novērtēšana, piemērojot vienotu vērtēšanas kārtību jau jaunā novada ietvaros.

Novadā tiek īstenots projekts “Latvijas skolas soma”, kā arī vairāki ES projekti, kā “Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”; “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai”; “Uzlabot vispārējās izglītības iestāžu mācību vidi”; un Portatīvās datortehnikas nodrošināšana Talsu novada skolēniem.

Lai veicinātu pieaugušo izglītību Talsu novadā, 2023. gadā noslēgts līgums ar Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministriju un Eiropas Savienības Erasmus+ par programmas projektu “Nacionālie koordinatori Eiropas programmas ieviešanai Latvijas pieaugušo izglītībā” (projekta numurs Nr. 101051304-NCLV-ERASMUS-EDU-2021-AL-AGENDA-IBA). Tajā izmēģinātas projektā izstrādātās neformālās izglītības programmas “Digitālo pakalpojumu izmantošana ikdienas dzīves situāciju risināšanā” (2 reizes) un “Manu personīgo finanšu plānošana” (1 reizi).

Galvenie plānotie uzdevumi un pasākumi izglītības iestādēs 2024. gadā ir turpināt izglītojamo individuālo spēju un prasmju attīstību, atbalstu (“Jauno Ķīmiķu skola” Talsu Valsts ģimnāzijā, sadarbībā ar BA “Turība” – “Uzņēmējdarbības skola”, Pētnieku akadēmija utt.), turpināt kompetenču pieejā balstītu vispārējās izglītības mācību satura ieviešanu un aprobāciju Talsu novada izglītības iestādēs, pakāpeniskas pārmaiņas plānojot gan pirmsskolas izglītības, gan pamatzglītības, gan vidējās izglītības mācību saturā un pedagogu profesionālo kompetenču pilnveidē, t.sk. iekļaujošās izglītības nodrošināšanas kontekstā. Tāpat plānots turpināt darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.2. specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt atbalstu vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” 8.3.2.2. pasākumu “Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”, projektā darbojoties Talsu pamatskolai, Talsu sākumskolai, Valdemārpils vidusskolai, Pastendes pamatskolai un Sabiles pamatskolai. Papildus tiek iesaistītas citas izglītības iestādes aktivitātēs, ko pieļauj projekta nosacījumi u.c. nozīmīgi pasākumi.

Plānoti dažādi **Sporta skolas pasākumi 2024. gadā**, piemēram, kā Talsu novada sacensības skolu sportā, Starptautiskais Basketbola turnīrs “Talsu kauss 2024”, Regulārie valsts čempionāti un to posmi, un pašu organizētās sacensības visos sporta veidos u.c.

Galvenie plānotie uzdevumi un pasākumi 2024. gadā interešu izglītības, jaunatnes darba un plašākas skolēnu izglītības pieredzes jomā ir turpināt repertuāra pārbaudes, konkursus, festivālus, gatavojoties XIII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem mūzikas, mākslas, dejas, teātra mākslas jomās, tāpat arī piedalīties projektu konkursā “Atbalsts izglītības iestāžu

pašpārvalžu attīstībai iniciatīvu projektu īstenošana “Kontakts”” un īstenot gadskārtējo Talsu novada jauniešu dienu “Kopā esam, darām, varam”.

Pieaugušo izglītībā 2024. gadā tiks noslēgts līgums ar Izglītības un zinātnes ministriju par Eiropas Savienības Erasmus+ programmas projektu “Nacionālie koordinatori dalības pieaugušo izglītībā veicināšanai Latvijā” Nr. 101144108-NCLV2024-2025-ERASMUS-EDU-2023-AL-AGENDA-IBA, sadarbībā ar Latvijas banku izstrādātās neformālās izglītības programmas “Kļūsti par naudas pratēju!” trīs moduļu – “Mana personīgā budžeta plānošana”, “Finanšu drošības pamati: Kā nosargāt savu naudu un atpazīt finanšu krāpniekus”, “Praktiski risinājumi: Kā veiksmīgi ikdienā lietot bankas pakalpojumus”, pilotēšanu.

2024. gada aprīlī Talsu novada Izglītības pārvalde kopā ar Kurzemes reģiona pašvaldībām un pieaugušo izglītības centriem plāno īstenot Kurzemes reģiona Pieaugušo izglītības dienas.

4.4. Sociālā aizsardzība

Talsu novada Sociālais dienests

Talsu novada domes 26.08.2022. saistošie noteikumi Nr.11 “Par sociālajiem pakalpojumiem”, 26.08.2021. saistošie noteikumi Nr.12 “Par aprūpes mājās un drošības pogas pakalpojumu” Talsu novada domes 26.08.2021. saistošie noteikumi Nr.13 “Par pabalstu aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanai”, un 29.07.2021. saistošie noteikumi Nr.2 “Par aprūpes pakalpojumu bērniem ar invaliditāti” nosaka, kādus sociālos pakalpojumus sniedz vai nodrošina Sociālais dienests.

Sociālā atbalsta pakalpojumi

Bērniem un jauniešiem līdz 24 gadu vecumam, kuriem noteikta invaliditāte, un bērniem ar funkcionāliem traucējumiem tiek nodrošinātas individuālās un grupu Montessori un mūzikas nodarbības, individuālās psihologa konsultācijas, fizioterapeita individuālās nodarbības, ergoterapeita individuālās nodarbības, individuālās un Kanisterapijas grupu nodarbības un individuālās nodarbības, audiologopēda konsultācijas, smilšu terapijas individuālās nodarbības, dabas vides estētikas nodarbības, individuālās logopēda konsultācijas un hidroterapijas individuālās nodarbības.

Pakalpojumus Sociālais dienests nodrošina sadarbībā ar nodibinājumu “Ģimeņu un bērnu attīstības centrs “Brīnumiņš””, saskaņā ar noslēgto līgumu par pakalpojumu sniegšanu. Tās nodrošinātas 2022. gadā 198 bērniem un jauniešiem līdz 24 gadu vecumam, kuriem noteikta invaliditāte, un 2023. gadā 406 bērniem un jauniešiem līdz 24 gadu vecumam, kuriem noteikta invaliditāte.

Ģimenes asistenta pakalpojumu ir tiesības saņemt personām, kurām, nodrošinot bērna ikdienas aizgādību, ir nepietiekamas sociālās iemaņas, prasmes bērna aprūpē un audzināšanā, pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem. Pakalpojums nodrošināts 2022. gadā 7 ģimenēm un 2 pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem un 2023. gadā 8 ģimenēm un 3 pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi

Pamatojoties uz Ģimeņu atbalsta nodaļas sociālo darbinieku veiktajiem katra klienta individuālo vajadzību izvērtējumiem, tiek piešķirti un nodrošināti Valsts apmaksāti sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dažādām mērķgrupām.

Pakalpojumu saņēmušās personas	Personu skaits	Vīrieši/ zēni	Sievietes/ meitenes	Krīžu centrs	Izlietotie līdzekļi (eiro)	Vardarbības veicēji
2022. gads					14 207,49	
Bērni	44	20	24	10	Konsultācijas 381	
Pieaugušie	18	6	12	6		8
2023. gads					20 211,18	
Bērni	51	28	23	20	Konsultācijas 542	
Pieaugušie	15	1	14	11		7

15. tabula No valsts budžeta apmaksātu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu vardarbībā cietušie un vardarbības veikušie 2022. un 2023. gadā

Diennakts uzturēšanās pakalpojumi krīzes situācijās

Situācijās, kad sievietei ar bērniem nepieciešams patvērums krīzes situācijā, tiek sniegts diennakts uzturēšanās pakalpojums. Tā mērķis ir nodrošināt pagaidu dzīvesvietu, atbalstu un palīdzību sociālo problēmu risināšanā sievietēm ar bērniem, kuras nonākušas krīzes situācijā. Tas attiecas uz personām, kurām vispār nav dzīvesvietas vai dzīvošanai derīgs mājoklis un/vai droša uzturēšanās patstāvīgajā dzīvesvietā un kuras situāciju nespēj novērst vai atrisināt pašu spēkiem (2022. gadā tas sniegts 1 ģimenei un 1 pusaudzim pēc ārpusģimenes aprūpes nodrošināšanas, bet 2023. gadā šo pakalpojumu nodrošināja nodibinājums "Talsu sieviešu un bērnu krīžu centrs").

Daudzfunkcionālā sociālo pakalpojumu centra pakalpojumi

Daudzfunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs ir Sociālā dienesta Sociālo pakalpojumu nodaļas struktūrvienība. Tās mērķis ir nodrošināt šādu sociālo un citu pakalpojumu sniegšanu:

- Sociālās rehabilitācijas pakalpojumus/pasākumus;
- Patversmes pakalpojumus;
- Atkarību un infekcijas slimību profilakses un kaitējuma mazināšanas pasākumus;
- Higiēnas pakalpojumus.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi/pasākumi ietver:

- Darbu grupās (atbalsta, pašpalīdzības, izglītojošās grupas);

- Nodarbības (ēdiena gatavošanas darbnīcas, radošās darbnīcas, prasmju pilnveides nodarbības);
- Sociālā darba un citu speciālistu individuālās konsultācijas.

Patversmes pakalpojumi

Patversmes pakalpojuma mērķis ir nodrošināt īslaicīgu diennakts uzturēšanos pilngadīgām personām bez pastāvīgas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām vai ģimenēm. Patversmes pakalpojums 2022. gadā nodrošināts 16 personām, bet 2023. gadā: 24 personām.

Atkarību profilakses un kaitējumu mazināšana

Atkarību profilakses speciālists veic preventīvo darbu, organizējot informatīvi izglītojošus pasākumus iedzīvotājiem un skolēniem (vada diskusijas, lekcijas, kā arī sniedz konsultācijas un informāciju par reproduktīvo veselību, kontracepciju, HIV/AIDS un STI, atkarību izraisošām vielām, veic izbraukuma testēšanu). 2022. gadā 172 personām sniegti pakalpojumi atkarību profilaksei, bet 2023. gadā to skaits pieaudzis līdz 206 personām.

Higiēnas pakalpojumi

Higiēnas pakalpojumi ietver: veļas mazgāšanas, žāvēšanas un dušas izmantošanas iespējas iedzīvotājiem. Trūcīgas un maznodrošinātas personas un ģimenes higiēnas pakalpojumus noteiktu reižu skaitu var izmantot bez maksas. Pakalpojums tiek nodrošināts Sociālā dienesta struktūrvienībās – Higiēnas pakalpojumu centrā, Stabu ielā 6, Talsos, Raiņa ielā 16, Valdemārpilī, un Daudzfunkcionālajā sociālo pakalpojumu centrā “Zvirgzdu pansija”, Laidzes pagastā, kā arī Celtnieku ielā 6, Rojā. Pakalpojums tiek pirktis no Biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” Kurzemes komitejas, kas sniedz higiēnas pakalpojumus Robežu ielā 28, Stendē, un SIA “Alsi” Talsu ielā 14, Dundagā.

Salīdzinot higiēnas pakalpojuma centra pēdējo divu gadu kapacitāti, ir novērojama pakalpojuma pieprasījuma palielināšanās, vērojams maksas klientu pieaugums.

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā bērniem

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā tiek nodrošināti bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem vecumā no 2 līdz 18 gadiem. Pakalpojums ietver mājokli, pilnu aprūpi un sociālo rehabilitāciju. 2022. gadā vienam bērnam tiek nodrošināts pakalpojums Valmieras SOS Bērnu ciematā un diviem bērniem – Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācijas Jelgavas SOS Jauniešu mājā, Niedru ielā 5, Jelgavā. Savukārt 2023. gadā vienam bērnam tiek nodrošināts pakalpojums Valmieras SOS Bērnu ciematā un trīs bērniem Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācijas Jelgavas SOS Jauniešu mājā, Niedru ielā 5, Jelgavā.

Dienas aprūpes centra pakalpojums pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem

Starp Sociālo dienestu un biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” Kurzemes komiteju ir noslēgts līgums par pakalpojumu pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem sniegšanu. Pakalpojums tiek sniegts biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” Kurzemes komitejas Daudzfunkcionālo sociālo pakalpojumu centrā Laidzes pagastā. Saskaņā ar noslēgto līgumu 2022. un 2023. gadā centru apmeklējušas 27 personas.

Atbalsta personas lēmumu pieņemšanā pakalpojums

Starp Sociālo dienestu un biedrību “Resursu centrs cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem “ZELDA”” ir noslēgts līgums par pakalpojumu pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem sniegšanu. 2022. gadā pakalpojums nodrošināts 18 personām, bet 2023. gadā pakalpojumu saņēmušas 17 personas.

Dienas centra pakalpojumi

Dienas centrs ir Sociālā dienesta sociālo pakalpojumu nodaļas struktūrvienība, kas nodrošina pakalpojumus Talsu novada pensionāriem, invalīdiem un citām mazaizsargātām personu grupām.

Dienas centrs nodrošina mērķa grupu iesaistīšanos veselības veicināšanas pasākumos, izglītojošās un brīvā laika pavadīšanas aktivitātēs. Pēc nepieciešamības centrā ir pieejams masāžas krēsls, trenāžieri, preses izdevumi un internets. Lielākā daļa mērķa grupu iesaistās dažādos interešu klubos (nūjotāju klubs, veselības vingrošanas klubs, rokdarbu klubs u.c.), ko organizē pārstāvji no pašu apmeklētāju vidus. Aktivitātes nodrošinātas 21 dažādā interešu klubā.

Aprūpe mājās pakalpojums un materiālais atbalsts aprūpei

Aprūpes mājās pakalpojums nodrošina personu pamatvajadzību apmierināšanu viņu dzīvesvietā, ja persona nespēj to veikt vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ. Materiālais atbalsts aprūpes nodrošināšanai tiek piešķirts gadījumos, kad persona izteikusi vēlmi aprūpi nodrošināt ar paša izvēlēta aprūpētāja palīdzību.

2022. gadā pakalpojums mēnesī nodrošināts 33 personām, bet 2023. gadā 55 personām nodrošināts aprūpes mājās pakalpojums. To sniedz biedrība “Latvijas Sarkanais Krusts” Kurzemes komiteja. 2022. gadā 67 personām nodrošināts pabalsts aprūpes pakalpojuma nodrošināšanai, bet 2023. gadā 66 personām nodrošināts materiālais atbalsts aprūpei.

Īslaicīgas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā pilngadīgām personām

Īslaicīgas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā pilngadīgām personām nodrošina terminētu diennakts aprūpi, sociālo rehabilitāciju un pagaidu dzīvesvietu atveseļošanās periodā, krīzes situācijā un periodā līdz pakalpojuma saņemšanai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestādē.

Pakalpojumu sniedzēji ir biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” Kurzemes komiteja un Talsu novada pašvaldības iestāde pansionāts “Lauciene” (2022. gadā – 23 personas, 2023. gadā – 16 personas).

Specializētā autotransporta pakalpojums

Specializētā autotransporta pakalpojums ir pašvaldības finansēts pakalpojums. Pakalpojumu nodrošina 1 specializētā autotransporta vienība. 2022. gadā to izmantoja 6 personas, bet 2023. gadā tas tika nodrošināts 36 personām.

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā pilngadīgām personām

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā tiek nodrošināti pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti. Pašvaldība finansē pakalpojuma

nodrošināšanu klientiem pašvaldības iestādē pansionātā “Lauciene”. Ja personai atbilstošu ilgstošas aprūpes pakalpojumu nevar nodrošināt pašvaldības iestāde un ja persona izteikusi vēlmi saņemt atbilstošu pakalpojumu citā institūcijā, pakalpojums tiek pirktis no citiem pakalpojuma sniedzējiem.

2023. gadā pakalpojumu nodrošina pansionāts “Lauciene”, Sabiles aprūpes biedrība “Kalmes”, biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” Kurzemes komiteja, Dundagas veselības centrs, Tukuma novada pašvaldības sociālās aprūpes centrs “Rauda”. Pakalpojums nodrošināts 180 personām.

Sociālā palīdzība

Sociālās palīdzības mērķis ir sniegt materiālu atbalstu mājāsaimniecībām ar zemu ienākumu līmeni, lai nodrošinātu garantētā minimālā ienākuma (turpmāk – GMI) līmeņa nodrošināšanu un segtu ar mājokļa lietošanu saistītos izdevumus, kā arī sniegtu atbalstu krīzes situācijās. Talsu novadā tiek sniegta ne tikai sociālā palīdzība, bet arī materiālais atbalsts, izmaksājot pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas pabalstus.

Sociālo palīdzību iespējams saņemt mājokļa izdevumu segšanai, GMI līmeņa nodrošināšanai, veselības aprūpes izdevumu segšanai, izglītības procesa nodrošināšanai u.c.

Pabalstam GMI līmeņa nodrošināšanai 2023. gadā kopumā izlietoti 178 245 EUR, tai skaitā, Ukrainas civiliedzīvotājiem izlietoti 33 400 EUR, pabalstu saņēmušas 486 personas jeb 254 mājāsaimniecības, no tām 85 ir Ukrainas civiliedzīvotāji jeb 37 Ukrainas civiliedzīvotāju mājāsaimniecības.

Saskaņā ar “Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” noteikto kārtību, iedzīvotājiem tiek sniegts materiāls atbalsts ar mājokļa lietošanu saistīto izdevumu segšanai – siltumenerģijas apkures un karstā ūdens nodrošināšanai, elektroenerģijas, ūdens, dabasgāzes, kanalizācijas vai asenizācijas nodrošināšanai, sadzīves atkritumu apsaimniekošanai, ar telekomunikāciju pakalpojumiem un internetu saistītiem izdevumiem, kā arī izdevumiem par ūdens skaitītāju uzstādīšanu un verifikāciju. Kopsummā mājokļa pabalstiem 2023. gadā izlietoti 640 645 EUR, tai skaitā, Ukrainas civiliedzīvotājiem izlietoti 18 574 EUR. Atbalstu ar dzīvojamās telpas lietošanu saistīto izdevumu segšanai 2023. gadā ir saņēmušas 1447 personas jeb 914 mājāsaimniecības, no tām 72 Ukrainas civiliedzīvotāji jeb 17 Ukrainas civiliedzīvotāju mājāsaimniecības.

	2022	2023	Dinamika
Noteikta atbilstība trūcīgas personas statusam	↑ 1353	↓ 1271	-6,06%
Noteikta atbilstība maznodrošinātas personas statusam	↓ 558	↑ 739	32,44%

10.attēls Trūcīgo un maznodrošināto personu statusa dinamika 2022. un 2023.gadu.

Sociālais dienests, izvērtējot klientu materiālo stāvokli, nosaka trūcīgas vai maznodrošinātas mājāsaimniecības statusu. 2023. gadā trūcīgas personas statusu ieguvušo iedzīvotāju skaits ir par 82 personām mazāks nekā 2022. gadā. Savukārt maznodrošināto personu skaits palielinājies par 181 personu, salīdzinot ar 2022. gadu, kas skaidrojams ar dzīves dārdzības pieaugumu – pārtikas cenām, lielajiem apkures un elektrības rēķiniem. Iedzīvotāji, īpaši vientuļie pensionāri, vērsās Sociālajā dienestā saņemt sociālo palīdzību – mājokļa pabalstu, pabalstu veselības aprūpei u.c.

Sociālā palīdzības pabalsti	2022	2023	Dinamika
GMI	↑ 245661	↓ 178245	-27%
Mājokļa pabalsts	↓ 328182	↑ 640645	95%
Veselības aprūpes pabalsts	↓ 57674	↑ 73034	27%
Kīzes pabalsts	↓ 11360	↑ 12852	13%
Pabalsts audžuģimenei	↓ 133031	↑ 143381	8%
Pabalsts izglītības procesa nodrošināšanai (mācību līdzekļiem, ēdināšanai)	↓ 6876	↑ 7607	11%
Mājokļa pabalsts bārenim	0	18055	
Pabalsts bārenim vai bez vecāku gādības palikušam bērnam (izglītībai, mājoklim, patstāvīgas dzīves uzsākšanai, mīkstum inventāram)	↓ 41287	↑ 58610	42%
Pabalsts rehabilitācijas mērķu sasniegšanai	↓ 7393	↓ 8557	16%
	↓ 824071	↑ 1140987	38%

11.attēls Sociālās palīdzības pabalstu izlietojums 2022. gadā un 2023.gadā.

Ievērojot Latvijas Republikas normatīvos aktus un Talsu novada domes saistošos noteikumus, 2023. gadā sociālos pabalstos, pašvaldības brīvprātīgo iniciatīvas atbalstam izlietoti 363 102 EUR.

Pašvaldības materiālā palīdzība	2022	2023	Dinamika
Vienreizējs bērna piedzimšanas pabalsts	↓ 5 56 75	↑ 5 68 60	2%
Apbedīšanas pabalsts	↓ 5 25	↑ 8 25	57%
Pabalsts politiski represētajām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem	↑ 1 41 50	↓ 1 34 00	-5%
Pabalsts 80 un vairāk gadu sasniegušām personām	↑ 3 21 50	↓ 3 17 75	-1%
Pabalsts ģimenēm 50, 55, 60, 65, 70 un vairāk gadu laulības jubilejā	↑ 76 50	↓ 73 00	-5%
Pabalsts ēdināšanai daudzbērnu ģimenēm, kuru bērni (3 un vairāki) apmeklē izglītības iestādēs	↓ 15 41 58	↑ 18 34 28	19%
Pabalsts kultūras, atpūtas, sporta pasākumu apmeklēšanai daudzbērnu ģimenēm	↓ 1 29 31	↑ 1 79 33	39%
Pabalsts ēdināšanas izdevumu apmaksai ģimenēm, kuru ikdienas aizgādībā ir bērns ar invaliditāti	↓ 323	↑ 1134	251%
Pabalsts aizgādnim	↓ 43008	↑ 46947	9%
Pabalsts mājokļa vides pielāgošanai	✓ 3500	✓ 3500	0%
Kopā	324070	363102	12%

12.attēls Materiālās palīdzības izlietojums Talsu novadā 2022. gadā un 2023. gadā

2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, par 12% jeb 38 887 EUR palielinājies izmaksātās materiālās palīdzības pabalsta apjoms. 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, palielinājies pieprasījums ēdināšanas pabalstam ģimenēm, kuru ikdienas aizgādībā ir bērns ar invaliditāti.

Talsu novada bāriņtiesa

Talsu novada bāriņtiesa ir pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde, kuras darbības teritorija ir Talsu novada administratīvā teritorija.

Bāriņtiesa prioritāri nodrošina bērna vai aizgādībā esošās personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību. Bāriņtiesas darbinieki sagatavo lietas izskatīšanai bāriņtiesas sēdēs, veic

ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu dzīves apstākļu pārbaudes un mantisko un personisko tiesību ievērošanas uzraudzību un citus ar bāriņtiesas priekšsēdētāja rīkojumu uzdotus darbus saskaņā ar amata aprakstu. Bez tam bāriņtiesas darbinieki veic aizgādībā esošo personu uzraudzību un tiesību ievērošanu. Bāriņtiesas priekšsēdētājs ir arī Talsu novada pašvaldības Sadarbības grupas bērnu tiesību aizsardzībā loceklis. Bāriņtiesa ikdienā sadarbojas ar Sociālo dienestu, Valsts policiju un pašvaldības policiju, psihologiem, bērnu tiesību aizsardzības speciālistiem, izglītības iestādēm un citām bāriņtiesām, Bērnu aizsardzības centru.

Bāriņtiesas darbinieki Talsu novadā deklarētiem iedzīvotājiem sniedz palīdzību Civillikumā noteiktajos gadījumos mantojuma lietu kārtošānā, gādā par mantojuma apsardzību, kā arī izdara apliecinājumus un pilda citus Bāriņtiesu likuma 61. pantā norādītos uzdevumus. Bāriņtiesa minētos uzdevumus veic visā novada teritorijā, bet 2023. gadā, pilotprojekta laikā, no 1. septembra līdz 30. oktobrim tā neveica Bāriņtiesu likuma 61. pantā noteiktos uzdevumus. 2022. gadā veiktas 625 notariālās darbības, bet 2023. gadā – 483.

2023. gadā bāriņtiesa pieņēmusi 276 lēmumus, no tiem 8 ir vienpersoniski pieņemtie lēmumi. Ikdienas darbības nodrošināšanai 2023. gadā nosūtīti 2453 dokumenti (2022. gadā – 2110), saņemti 2951 dokumenti (2022. gadā – 1925). 2023. gadā ierosinātas 224 jaunas lietas, kas, salīdzinot ar 2022. gadu, ir par 143 lietām vairāk. 2023. gada 31. decembrī aktīvas bija 560 lietas.

2023. gadā bāriņtiesas darbinieki piedalījušies 107 tiesas sēdēs (2022. gadā – 41) gan rajona tiesās, gan apgabaltiesās. Bāriņtiesa tiesas procesos bijusi gan prasītājs, gan tiesas pieaicināta iestāde viedokļa un atzinuma sniegšanai. Bāriņtiesa kā institūcija piedalījies lietās par saskarsmes tiesību noteikšanu, par bērna dzīvesvietas noteikšanu un aizgādības tiesību atņemšanu, kā arī bijusi iesaistīta nepilngadīgu un aizgādībā esošu personu mantas pārvaldīšanas lietās, adoptācijas apstiprināšanas lietās un rīcībspēju ierobežošanas lietās, lietās par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļa piespiedu ārstēšanos piemērošanu u.c. Tāpat bērnu intereses tiek pārstāvētas kriminālprocesos pirmstiesas izmeklēšanas laikā Valsts policijā, tiesu medicīniskajās un kompleksajās tiesu – psihiatriskās un tiesu – psiholoģiskajās ekspertīzēs, prokuratūrā un Talsu novada pašvaldības Administratīvajā komisijā.

Talsu novadā ir 24 audžuģimenes. Talsu novada pašvaldība ir parakstījusi Nodomu protokolu par sadarbību ar ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru “Brīnumiņš”, kas sagatavo, izglīto un atbalsta audžuģimenes, aizbildņus, adoptētājus, kā arī sniedz dažādus pakalpojumus minētajās ģimenēs esošajiem bērniem. Atbalsta centram ir laba sadarbība ar bāriņtiesu un Sociālo dienestu, lai palīdzētu sasniegt mērķi – bērnu labāko interešu īstenošanu. Bāriņtiesai ir laba sadarbība arī ar Kurzemes ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru “Airi vecākiem” Kuldīgā un Apvienoto reģionu ģimeņu atbalsta centru “Terēze” Tukumā, ģimenes atbalsta centru ģimenēm ar bērniem “Zante”.

Bāriņtiesa regulāri konsultē Talsu novada un citu novadu iedzīvotājus bāriņtiesas kompetences jautājumos. Tā bieži izdevies atrisināt klientiem svarīgus jautājumus, neierosinot lietu izskatīšanu bāriņtiesā. Pēdējā laikā bāriņtiesai ir daudz lietu par vecāku domstarpībām saistībā ar saskarsmes nodrošināšanu ar bērnu un bērna dzīvesvietas noteikšanu, kurās tiesa prasa bāriņtiesai sniegt atzinumus. 2023. gadā bāriņtiesa iesniegusi tiesās 7 atzinumus. Bāriņtiesa arī saņem tiesas nolēmumus par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, kur nepieciešams iesaistīties konkrēto

darbību veikšanai. Bāriņtiesa skata arī pārrobežu lietas, kur viena vecāka dzīvesvieta ir Talsu novadā, bet otrs vecāks dzīvo ārvalstīs. Galīgo nolēmumu šajās lietās pieņem tiesa.

Bāriņtiesa darbojas Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijā, lai sekmētu bāriņtiesu darbinieku profesionālo izaugsmi, apspriestu normatīvo aktu projektus, izstrādātu priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem un risinātu citus, bāriņtiesu kompetencē esošus, jautājumus. Bāriņtiesa bieži dalās pieredzē un labās prakses piemēros ar kolēģiem citās bāriņtiesās. 2023. gadā pieredzes apmaiņā Talsu novada bāriņtiesas darbinieki bija pie kolēģiem Dobeles novada bāriņtiesā, Dienvidkurzemes bāriņtiesā Aizputē. Savukārt Talsu novada bāriņtiesā ciemojās Bauskas novada bāriņtiesas darbinieki.

Talsu novada bāriņtiesa ir ieinteresēta samazināt to bērnu skaitu, kuri tiek audzināti ārpusģimenes aprūpē, cenšoties darīt visu iespējamo, lai bērni augtu ģimeniskā vidē. 2023. gadā tika rīkotas sanāksmes ar novada vadību un citām iesaistītajām iestādēm, lai risinātu jautājumu par jauniešu – pusaudžu mājas izveidi, kas resursu trūkuma dēļ netika virzīta realizācijai. 2023. gadā bāriņtiesa ir informējusi Sociālo dienestu, policiju un citas institūcijas par ģimenēm, kurās aug bērni un kurām nepieciešama palīdzība.

Gadījumos, kad bērns palicis bez vecāku gādības (bērna vecāki miruši vai ilgstošas slimības dēļ lūguši nodrošināt bērnam ārpusģimenes aprūpi, vai vecākam pārtrauktas vai ar tiesas spriedumu atņemtas aizgādības tiesības), bāriņtiesa lemj par ārpusģimenes aprūpes veida piemērošanu – aizbildnību, ievietošanu audžuģimenē vai ilgstošas sociālās aprūpes vai sociālās rehabilitācijas institūcijā. 2023. gada 31. decembrī ārpusģimenes aprūpē bija 111 bērni, no kuriem 39 audžuģimenēs, 68 pie aizbildņiem, bet 4 bērni – institūcijās. Pārskata gadā 24 vecākiem pārtrauktas bērnu aizgādības tiesības. Lēmumi pieņemti attiecībā uz 30 bērniem. 4 vecākiem atjaunotas pārtrauktās bērnu aizgādības tiesības. Tiesās iesniegti 7 prasības pieteikumi par bērnu pārtraukto aizgādības tiesību vecākiem atņemšanu.

Bāriņtiesas lietvedībā ir administratīvās lietas par personām ar ierobežotu rīcībspēju. Kopumā šādas personas Talsu novadā ir 240. Pārsvārā šīs personas atrodas Valsts sociālās aprūpes centros vai pansionātos, daļa atrodas ģimenēs pie radniekiem – aizgādņiem.

Bāriņtiesa pieņēmusi lēmumus arī citos gadījumos – vecāku strīdos par nodokļu atvieglojumiem par bērniem, par ģimenes valsts pabalsta izmaksu, par ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu mantiskajām tiesībām, par atļauju nepilngadīgajam iegūt īpašumu, pieņemt bērnam pienākošo mantojumu un rīkoties ar mantu, par vecāku aprūpē esošu bērnu nodošanu aprūpē uz laiku, kas ilgāks par 3 mēnešiem.

Pansionāts “Lauciene”

Pansionāts “Lauciene” ir pašvaldības izveidota un tās padotībā esoša iestāde, kuras darbību nosaka Domes 2020. gada 29. decembra lēmums Nr. 587 “Talsu novada pašvaldības iestādes pansionāta “Lauciene” nolikums”, kur grozījumi veikti ar Talsu novada domes 24.11.2022. lēmumu Nr. 551 un Talsu novada domes 24.02.2023. lēmumu Nr.48.

Pansionāta “Lauciene” mērķis ir nodrošināt sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus pensijas vecuma personām, kā arī I un II grupas invalīdiem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, kas vērsta uz to personu pamatvajadzību apmierināšanu, kurām ir objektīvas grūtības sevi aprūpēt vecuma vai funkcionālu traucējumu dēļ. Lai pansionāts “Lauciene” spētu nodrošināt pakalpojumu, pārskata periodā Talsu novada pašvaldība apstiprinājusi 99 amata vietas, kopumā 2022. gadā pansionātā nodarbināti 100 darbinieki.

Pansionāts “Lauciene” nodrošina:

- Neatliekamo medicīnisko palīdzību jebkurā diennakts laikā, reģistrāciju pie ģimenes ārsta, kā arī atbalstu ārstniecības personas nozīmētā ārstēšanās plāna izpildē;
- Klientu ar viņa dzimumam un gadalaikam piemērotiem apaviem, apģērbiem, gultas piederumiem un gultas veļu, kā arī dvieļiem un personīgās higiēnas priekšmetiem;
- Klientu uzturēšanos piemērotās telpās, iespēju lietot atbilstoši viņu funkcionālajam stāvoklim iekārtotu sanitāro telpu;
- Klientam atbilstoši viņa funkcionālajam stāvoklim nepieciešamos tehniskos palīgīdzekļus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
- Klientu vecumam un veselības stāvoklim atbilstošu ēdināšanu ne retāk kā četras reizes dienā;
- Apģērba un apavu individuālu lietošanu;
- Nepieciešamos apstākļus klientu saturīgai laika pavadīšanai: tiek organizēti kultūras un atpūtas pasākumi, piemēram, koncerti, teātra izrādes, pieaicinot māksliniekus, novada skolēnu un pieaugušo pašdarbības kolektīvus, kā arī klienti tiek nogādāti uz pasākumiem Talsu Tautas namā. Ikmēneša pasākumi pansionātā ir jubilāru godināšana, filmu, teātra izrāžu ierakstu demonstrācijas, sporta diena. Tiek organizētas radošas darbnīcas, rokdarbu izstādes, kā arī tematiskie pasākumi, piedaloties klientiem un darbiniekiem.

Pārskata gadā galvenie paveiktie darbi

Pansionāts “Lauciene” 2023. gadā turpināja pilnveidot klientu dzīves apstākļus, investējot infrastruktūrā un darba vides uzlabošanā. Pansionātā uz 2023. gada 1. janvāri pakalpojumus saņēma 192 klienti, savukārt uz 2022. gada 31. decembri to skaits palielinājās līdz 199 klientiem. Arī 2023. gadā, kā iepriekšējos gados, visvairāk klientu nāk no Talsu novada, vidēji 108 klienti, savukārt 32 klienti nāk no Rīgas valstspilsētas pašvaldības. Ar privātpersonām noslēgto līgumu ietvaros pansionāta “Lauciene” sniegtos pakalpojumus 2023. gadā saņēmuši 27 klienti, no kuriem 18 ir Talsu novada un 9 klienti no citām Latvijas Republikas pilsētām un pašvaldībām.

Pansionāts “Lauciene” ir noslēdzis vispārīgo vienošanos ar Rīgas domes Labklājības departamentu par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti pakalpojumu nodrošināšanu 2022.-2024. gadam. Sadarbības līgumā 2023. gadā nodrošināti pakalpojumi 11 klientiem, nodrošinot līdzfinansējumu līdz 400 EUR mēnesī, no 2023. gada 1. maija – līdz 500 EUR mēnesī, savukārt Rīgas domes Labklājības departamenta līdzfinansējums noteikts 21 klientam, kas sedz 100% no pakalpojuma cenas. Valsts

apmaksātos pakalpojumus pansionātā 2023. gadā saņēmuši 4 klienti. Pamatojoties uz Talsu novada domes lēmumiem, viena klienta uzturmaksa mēnesī pansionātā pārskata periodā, sākot ar 2023. gada 1. februāri, tika paaugstināta no 27,72 EUR dienā līdz 33,77 EUR dienā.

Arī 2023. gadā pansionāts turpināja 2019. gadā uzsākto infrastruktūras modernizāciju un darba vides uzlabošanu. Par pašvaldības investīcijām iegādātas 40 funkcionālās gultas, kas būtiski uzlabo dzīves kvalitāti klientiem un aprūpes personālam. Iegādāts mazvērtīgais inventārs klientu dzīves vides uzlabošanai – segas, spilveni, trauki, nakts skapīši, pretizgulējumu matračī. 2023. gadā būtiskas investīcijas ir ieguldītas pansionāta virtuves darba vides labiekārtošanā, iegādājoties virtuves tehniku, kas būtiski uzlabo iespējas nodrošināt kvalitatīvāku ēdināšanas procesu. Tika iegādāta virtuves iekārta – elektriskā plīts, stacionārais katls, stacionārā panna. Tāpat ievērojami atvieglota veļas kopšana – iegādāta veļas mazgājamā mašīna un veļas gludināmais rullis.

4.5. Sabiedrības veselības veicināšana

2023. gadā tika turpināts darbs pie projekta 9.2.4.2. “Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei” pasākumu izstrādes un realizācijas.

Projekta mērķis ir uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumiem Talsu novada iedzīvotājiem, jo īpaši teritoriālās, nabadzības, sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem, īstenojot vietēja mēroga pasākumus. Lai sasniegtu projekta mērķi, galvenais uzdevums ir veidot veselīgu nākamo paaudzi, motivēt novada iedzīvotājus kvalitatīvi nodzīvoto mūža gadu palielināšanai, iesaistot veselības veicināšanas pasākumos.

Projektā plānotie pasākumi 2022. gadā un 2023. gadā tika vērsti minēto problēmu risināšanai un veselīga dzīvesveida popularizēšanai: izglītojoši un informatīvi pasākumi – lekcijas, diskusijas, publikācijas novada mājas lapā, izdales materiāli, mācību filmas, meistarklases par aktīva dzīvesveida un pareiza, veselīga uztura nozīmi slimību profilaksē.

Projekta norises laikā tika sagatavoti pasākumu apraksti, kur pamatotas prioritāro veselības problēmu novēršanas vai indivīda pašsajūtas uzlabošanas iespējas ar konkrēto projekta darbību. Projekta fizisko aktivitāšu pasākumi pastāvīgi tiek papildināti ar jauniem piedāvājumiem dažāda vecuma auditorijai, lai palīdzētu iedzīvotājiem izvēlēties pašu piemērotāko aktivitāti atbilstoši savai fiziskajai sagatavotībai un veselības stāvoklim.

Projekts tika īstenots līdz 2023. gada augustam. Kopā tika realizēti 672 pasākumi, kas ir par 50 pasākumiem mazāk nekā 2022. gadā

2023. gada vasarā, tāpat kā iepriekšējos gados, notikušas trīs bērnu un jauniešu nometnes. Šajās nometnēs katru dienu tika iekļautas veselīga dzīvesveida tēmas – veselīgs uzturs, higiēna, cukurs un tā ietekme uz cilvēka veselību, atkarības – viedtālrunis, alkohols, cigaretes, narkotikas. Liela uzmanība tika veltīta arī bērnu drošības jautājumiem – drošība internetā, drošība ūdenstilpju tuvumā un ūdenī. Emocionālās veselības uzlabošanai notikuši danču, dzejas, mūzikas, stāstu vakari. Katru dienu bērniem tika piedāvātas dažādas fiziskās aktivitātes – muskulatūras nostiprināšanas, aerobie, spēka un izturības treniņi, pārgājiens, netradicionālie sporta veidi.

4.6. Kultūra, sports, tūrisms

Kultūra

2023. gadā tika īstenots daudzveidīgs un kvalitatīvs kultūras saturs un piedāvājums, atbalstot amatiermākslas kolektīvu piedalīšanos pārbaudes skatēs, lai XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētkos parādītu augstu māksliniecisko sniegumu, popularizējot vietējās kopienas tradīcijas un to unikalitāti. Kultūras aktivitāšu īstenošanā tika iesaistīti Talsu novada pašvaldības kultūras centri, bibliotēkas, muzeji un tūrisma informācijas centri, kā arī nevalstiskās organizācijas.

Līdz 2023. gada beigām Talsu novadā darbojas 24 kultūras centri – Talsu novada pašvaldības iestādes un struktūrvienības, t.sk. muižas, pils, tautas nami, kultūras nami, brīvā laika pavadīšanas centri, sporta un brīvā laika pavadīšanas centrs, kultūras centrs un saieta nami:

- Seši tautas nami: Talsu Tautas nams (līdz 01.11.2023., pēc tam kā Talsu Kultūras centrs), Stendes tautas nams, Valdgailes tautas nams, Kolka tautas nams, Mērsraga tautas nams, Vandzenes tautas nams;
- Pieci kultūras nami: Sabiles kultūras nams, Laucienes kultūras nams, Pastendes kultūras nams, Virbu kultūras nams, Valdemārpils un Lubes kultūras nams;
- Viens kultūras centrs: Roja kultūras centrs;
- Trīs brīvā laika pavadīšanas centri: Laidzes brīvā laika pavadīšanas centrs, Lībagu brīvā laika pavadīšanas centrs, Ķūļciema brīvā laika pavadīšanas centrs;
- Trīs muižas: Spāres muiža, Strazdes muiža un Tiņģeres muiža.
- Trīs saieta nami: Pļavmuižas saieta nams, Kokas Lībiešu saieta nams, Upesgrīvas saieta nams;
- Balgailes sporta un brīvā laika pavadīšanas centrs;
- Dundagas kultūras pils;
- Sabiles mākslas, kultūras un tūrisma centrs.

Saskaņā ar Talsu novada pašvaldības domes 2023. gada 31. augusta lēmumu Nr.353 “Par strukturālām izmaiņām Talsu novada pašvaldības administrācijā” tika reorganizēta Kultūras un sporta attīstības nodaļa, ar 2023. gada 1. novembri izveidojot Talsu novada pašvaldības iestādi “Talsu Kultūras centrs”, kultūras daļas funkcijas tika nodotas Talsu Kultūras centra Metodiskajai nodaļai.

2023. gada amatiermākslas (AMK) kolektīvu darbība notika pašvaldības kultūras iestādēs/struktūrvienībās, pie kurām tie darbojas. Pavisam kopā Talsu novadā 2023. gadā darbojās 81 amatiermākslas kolektīvs ar 1235 dalībniekiem.

Nr. p.k.	AMK nozare	AMK skaits	AMK speciālistu skaits	AMK dalībnieku skaits
1.	Kori	11	27	347
2.	Deju kolektīvi	11	27	238
3.	Orķestri	3	7	87

4.	Amatierteātri	12	13	118
5.	Vokālie ansambļi	13	15	109
6.	TLMK	11	12	124
7.	Folkloras kopas	5	6	43
8.	Tautas muzikantu grupas	1	1	5
9.	Citi kolektīvi	14	14	164
	Kopā	81	122	1235

16.tabula Talsu novada amatiermākslas kolektīvu un dalībnieku skaits

2023. gadā darbu uzsāka 4 jauni amatiermākslas kolektīvi (2 amatierteātri Balgalē un Laucienē, 1 TLMK Pļavmuižā un 1 folkloras kopa Valdgālē).

Lielākais notikums amatiermākslas kolektīvu saimei bija XXVII Vispārējie latviešu Dziesmu un XVII Deju svētki. Tajos piedalījās 43 kolektīvi ar 825 dalībniekiem, t.sk. divi bērnu kolektīvi no Talsu 2. vidusskolas un Dundagas kultūras pils. Tie bija pirmie svētki Mērsraga tautas nama sieviešu korim “Pa vējam” (vadītāja Aija Kaļiņičenko) un Talsu Valsts ģimnāzijas jauniešu un absolventu korim (vadītāja Laura Ļeontjeva).

Talsu novads var dižoties ar kolektīviem, ar viņu augsto māksliniecisko līmeni, kas tiek izkopts starpsvētku laikā no vieniem līdz nākamajiem svētkiem.

Talsu novada pašvaldība lepojas ar Talsu Tautas nama sieviešu kori “Vaiva” (vadītāja Inese Ozoliņa, kormeistare Antra Strikaite), kas svētkos piedalījās Koru konkursa finālkatē, un Stendes tautas nama vīru vokālo ansambli “Stende” (vadītājs Armands Ulmanis, koncertmeistare Gunita Pauliņa), kas ar augstiem sasniegumiem piedalījās Latvijas vokālo ansambļu konkursa finālkatē. Vadītāji Inese Ozoliņa un Armands Ulmanis pēc atgriešanās no svētkiem saņēma Talsu novada Pateicību un prēmiju.

Veiksme un profesionāls sniegums bija arī trim Talsu novada deju kolektīviem – Talsu Tautas nama vidējās paaudzes deju kolektīvam “Talsu kurši” (vadītāja Aija Konstante, repetitors Ričards Jerāns), senioru deju kolektīvam “Draudzība” (vadītāja Santa Prūse, repetitors Elvis Ansabergs) un Dundagas kultūras pils bērnu deju kolektīvam “Dun-dang” (vadītāja Dace Treinovska). XV VII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku Noslēguma koncertā “Kopā augšup” piedalījās deju kolektīvi “Talsu kurši” un “Draudzība”, savukārt deju lielkoncerta “Balts” skatītājus priecēja deju kolektīvi “Dun-dang” un “Talsu kurši”.

Amatierteātri izspēlēja latviešu autoru lugas “Teātri spēlējas ar Dziesmu dziesmu spēlēs”. Mūsu novadu pārstāvēja Sabiles kultūras nama amatierteātris (vadītāja Ziedīte Začeste) ar izrādi “Meldermeitiņa” (V. Sauleskalns).

XV VII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētki kā īpašs notikums Raita Rēriha mākslinieciskajā darbībā – šajos svētkos viņš bija Virsdiriģenta debitanta godā.

2023. gada 18. novembrī Talsu novada Izcilības balvu saņēma Ina Valtere (Sabiles un Stendes kultūras iestāžu TLMK vadītāja) un Pastendes kultūras nama ilggadējā vadītāja Jolanta Ozola.

Talsu novada Goda balvu saņēma Antra Strikaite (sieviešu kora “Vaiva” kormeistare), Ilze Vaice (novada kopkora koncertmeistare), Līksma Sokolova (folkloras kopas “Sabiles ogas” vadītāja), Ingrīda Gulbe (vokālā ansambļa “Kapriže” vadītāja, kora “Akords” kormeistare), Lolita Lipska Meijere (deju kolektīva “Virpulis” vadītāja), Iveta Kālberga (deju kolektīvu “Austris” un “Spriganis”) vadītāja.

2023. gadā savas pastāvēšanas svētkus atzīmēja 15 amatiermākslas kolektīvi.

Atbalsts radošām personām un nevalstiskajām organizācijām

Lai veicinātu Talsu novadam nozīmīgu kultūras, mākslas, tūrisma, kultūrtūrisma, kultūrizglītības projektu īstenošanu, pašvaldības budžetā 2023. gadā tika paredzēti 25 000 EUR. Lai realizētie projekti atbilstu kultūras un tūrisma jomā izvirzītajiem darbības virzieniem, katru gadu tiek noteikta konkursa prioritāte, 2023. gadā tā bija – daudzveidīgi un inovatīvi kultūras un tūrisma projekti, kas veicina kultūras mantojuma saglabāšanu, tradīciju aktualizēšanu, jaunrades attīstību un vietējās kopienas iesaisti Talsu novadā. 2023. gadā 2 projektu konkursa kārtās tika realizēti 26 ar literatūru, mākslu, kultūru, radošām un tūrisma aktivitātēm saistīti projekti.

Kultūras un atpūtas pasākumi

Lai nodrošinātu novada iedzīvotājiem daudzveidīgu un kvalitatīvu kultūras pasākumu pieejamību 2023. gadā Talsu novada kultūras iestādes (Kultūras un Sporta attīstības nodaļa, Talsu novada kultūras centrs, novada muižas un tūrisma informācijas centri, muzeji un Talsu galvenā bibliotēka) organizēja dažādus kultūras pasākumus un norises, tai skaitā arī Dziesmu svētku pasākumus. Kultūras pasākumi notika gan iekštelpās, gan brīvā dabā. 2023. gada novada nozīmīgākie kultūras pasākumi, kā XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII deju svētku lieluzveduma “MŪŽĪGAIS DZINĒJS” un koncerta “BALTS” deju kolektīvu repertuāra pārbaudes un svētku dalībnieku atlases skate, Raimonda Tigula brīvdabas koncerts “Tiguļkalns”; XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII deju svētku Ieskaņas koncerts Rojas brīvdabas estrādē, Dižmāras gadatirgus Talsos u.c.

No maija līdz augustam pilsētas un pagasta svētkus svinēja Laidze, Valdgale, Roja, Lībagi, Ārlava, Valdemārpils, Virbi, Balgale, Tiņģere, Vandzene, Strazde, Stende, Ķūļciems, Lauciene un Ģibuļi.

Tāpat kā 2023. gadā, arī 2024. gadā plānots rīkot dažāda mēroga pasākumi dažādām mērķauditorijām. Plānoti vairāki simti dažādi kultūras pasākumi un norises, kā, piemēram, ikgadējais Raimonda Tigula brīvdabas koncerts “Tiguļkalns”; Talsu pilsētas svētki un RED BULL SOAPBOX RACE Talsos, pirmo reizi Talsu novadā norisināsies WRC rallijs u.c. nozīmīgi pasākumi. Arī 2024. gadā no maija līdz augustam norisināsies pilsētas un pagasta svētki.

Talsu novada muzeja darbība 2023. gadā

Talsu novada muzejs ir Talsu novada pašvaldības iestāde, kuras darbības mērķis ir izglītot sabiedrību un rosināt tās interesi par Latvijas, Talsu novada dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām, pašvaldību un ārvalstu sadarbību.

Talsu novada muzeja misija ir apzināt, pētīt un popularizēt novada vēsturi, kultūru, mākslu un dabu no aizsākuma līdz pat mūsu dienām, saglabāt novadam raksturīgo dabas un kultūras mantojumu, vietējos iedzīvotājos un viesos sekmēt izpratni par Talsu novada vietu valsts un pasaules kultūrā.

Talsu novada muzeja apmeklētāju skaits 2023. gadā bija 7997. Tas ir par 342 vairāk nekā 2022. gadā. 2023. gadā muzejā organizēti vairāki nozīmīgi pasākumi, kā, piemēram, Muzeja nakts (790 apmeklētāji), Simtgades jubilejas nedēļa (394 apmeklētāji), Zinību diena Talsu novada muzejā (180 apmeklētāji) un vēl dažādi citi pasākumi, kas ir sekmējuši apmeklētāju skaita pieaugumu. Tā pat notikušas daudzas dažādas izstādes, kā, piemēram, Uldim Balgam 70. Fotogrāfijas, Mākslas dienas `2023. -Talsu mākslinieku darbu izstāde muzejā un pilsētā, Ilgvara Zalāna gleznu izstāde “Laiks” un vēl citas nozīmīgas izstādes. Izsniegtas 10 ceļojošās izstādes.

2023. gadā sagatavots un izdots Talsu novada muzeja katalogs “Nacionāli dekoratīvais stils Talsu novadā”, autori Talsu novada muzeja mākslas speciāliste Mg. Art. Guna Millersone un Mg. Art., Mg. Arch. Gatis Vanags, tas tika nominēts A. Pelēča 2023. gada balvai literatūrā.

Talsu novada muzejs 2023. gadā piedāvāja 10 dažādas izglītojošās programmas bērniem, skolēniem un pieaugušajiem, ekskursijas gida pavadībā muzeja teritorijā, dendroloģiskajā parkā, Talsu pilsētā un novadā. Kopumā novadītas 63 muzejpedagoģiskās programmas, 12 ekskursijas, nolasītas 4 lekcijas. Izstrādātas 2 jaunas programmas.

Muzejs piedāvā atbalstu skolēniem, veidojot zinātniski pētnieciskos darbus par dažādām tēmām. Talsu novada muzeja speciālisti piedāvā apmeklēt lekcijas par Talsu novada vēsturi visa gada garumā.

Talsu novada muzejs sadarbībā ar Talsu novada Bērnu un jauniešu centru piedāvā novada skolēniem apmeklēt novadpētniecības pulciņu “Seno noslēpumu mednieki”. Skolēniem ir iespēja iepazīties ar Talsu novada vēstures vērtībām, līdzdarboties, pētot senus priekšmetus, vēstures stāstus, izzinot Talsu mākslinieku daiļradi, kā arī iegūt pirmās iemaņas arheologa darbā un gida profesijas apguvē. Līdztekus visam ir iespēja iepazīt muzeju un tā darbības principus, iepazīstot galvenās muzejā nepieciešamās profesijas un to pienākumus. Nodarbības notiek Talsu novada muzejā divās vecuma grupās: 5. – 8. klašu grupā un 9. – 12. klašu grupā.

Kubalu skola – muzeja darbība 2023. gadā

Kubalu skola – muzejs ir Talsu novada pašvaldības Dundagas Kultūras pils struktūrvienība. Tā kā senā ēka tiek gatavota restaurācijai, pašreiz apmeklētājus uzņem sezonāli, no 1. maija līdz 31. oktobrim.

Muzeja misija ir uzturēt un saglabāt seno Kubalu skolas ēku un tai piegulošo teritoriju atbilstoši tās vēsturiskajai nozīmei un lietojumam. Muzejā glabājas ne vien liecības par seno skolu, bet arī novadpētniecības materiāli par Dundagas pagasta kultūrvēsturisko mantojumu un pagasta ievērojamākajiem cilvēkiem.

Muzeja ēka ir Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, senākais līdz mūsdienām saglabājies guļbūves konstrukcijas skolas nams Latvijā. Šeit par pirmo skolotāju ilgus gadus strādājis

publicists, rakstnieks, dzejnieks un tulkotājs Ernests Dinsbergs, kurš te dzīvojis arī pēc aktīvo skolotāja gaitu pārtraukšanas. Skolotāja paša izbūvētajā bēniņu dzīvoklī var iepazīties ar viņa daudzpusīgo radošo darbību un viņa sarakstītajām grāmatām, skatīt viņa paša gatavotos interjera elementus un mēbeles.

2012. gadā atjaunotā saimniecības ēka un etnogrāfiskā sēta piedāvā ieskatu skolas saimnieciskajā dzīvē un iepazīstina ar deviņpadsmitā – divdesmitā gadsimtu mijai raksturīgajiem etnogrāfiskajiem priekšmetiem. Zemes lietojumu muižas laikā iezīmē pastaigu takas skolas apkārtnē.

Muzejs aktīvi iesaistījies Talsu novada kultūras piedāvājuma veidošanā, atzīmējot gadskārtu svētkus, piedaloties Muzeju nakts un Mājas kafejnīcu dienu pasākumos. 29. jūlijā notika Fricim Dravniekam veltīts novadnieku pasākums. Kā katru gadu, arī 2023. gada 1. septembrī te viesojās Dundagas vidusskolas 10. klases skolēni. Septembra pirmajā sestdienā muzejs pulcēja uz skolas salidojumu visus, kuri mācījušies vecajā skolas namā.

Skolām piedāvā iepazīt divas Skolas somas programmas. Gada noslēgumā notika Ziemassvētku ieskaņas pasākums ar radošajām darbnīcām.

2023. gadā muzejā viesojušās 15 ekskursantu grupas, ģimenes un individuālie apmeklētāji, pavisam kopā 1033 apmeklētāju.

Rojas Jūras zvejniecības muzeja darbība 2023. gadā

Rojas Jūras zvejniecības muzejs ar filiāli “Kaltenes klubs” Kaltenē ar pastāvīgo izstāžu vietām “Ģipkas baznīcas stāsts” Ģipkas baznīcā un “Vai tu mīli jūru” Rojas poliklīnikas ēkas 2. stāvā (turpmāk – Muzejs) ir Talsu novada pašvaldības iestāde.

Muzeja **galvenās darba funkcijas** ir komplektēt muzeja krājumus un apkopot informāciju par muzeja misijā nedefinētā apgabala materiālajām un nemateriālajām kultūras vērtībām, kā arī veikt krājuma un ar to saistītās informācijas izpēti saskaņā ar Muzeja Krājuma darba politiku; nodrošināt muzeja krājuma dokumentēšanu, saglabāšanu, t.sk. restaurāciju, izmantošanu un pārvaldību atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 956 (21.11.2006.) “Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu”, nodrošināt Muzeja krājuma pieejamību sabiedrībai, veikt izglītojošo darbu, īstenojot Muzeja Komunikācijas darba politiku un uzturēt, attīstīt un pilnveidot Muzeja infrastruktūru.

Muzeja darbības virzieni ir muzeja krājuma veidošana un saglabāšana, Rojas pagasta un Ziemeļkurzemes piekrastes (posms: Mērsrags – Sīkrags) vēstures, kultūras un dabas bagātību pētīšana, nodrošinot pētniecības darba pieejamību sabiedrībai, Izglītojošā darba veikšana muzejā, veicinot novada vēstures popularizēšanu un lokālpatriotisma veidošanos, kā arī muzeja darbības nodrošināšana sadarbībā ar novada pašvaldību.

2023. gadā realizēts Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda un Talsu novada pašvaldības finansiāli atbalstītais projekts “Rojas Jūras zvejniecības muzeja un tā filiāles “Kaltenes klubs” vēsturiskā mantojuma atjaunošana”, kā rezultātā Rojas muzejā izveidota ekspozīcija “Zem svešām

varām”, muzeja filiālē ekspozīcija par piekrastē būvēto kuģu likteņiem, kā arī restaurētas 3 muzeja krājumā esošās lādes. 2023. gadā Rojas Jūras zvejniecības muzeja akreditēts uz 5 gadiem.

Muzeja darbības un attīstības stratēģijā izvirzīto mērķu realizācija 2023. gadā

Krājuma darbs. Paveiktais 2023. gadā:

- Jaunieģūto muzeja krājuma vienību skaits – 120 vienības, no tām 89 pamatkrājuma vienības. (Kopā Rojas muzeja krājumā glabājas 29 117 krājuma vienības, no tām 19 912 pamatkrājuma vienības);
- Restaurēti 3 muzeja krājuma priekšmeti – 2 jūrnieku lādes un 1 pūra lāde;
- 1599 muzeja krājuma priekšmetiem veikta esības pārbaude;
- NMKK ievadīti dati par 192 vienībām;
- Muzeja ekspozīcijās eksponēti 696 priekšmeti (no tiem 486 pamatkrājuma priekšmeti);
- Notikušas 4 muzeja krājuma izstādes: “Rojas (Lubezeres) jūrskolai – 150, “Zvejnieksvētku tradīcijas fotogrāfijās”, “Šurp grāmatas uz skolu”, “Roja toreiz, Roja tagad”;
- Iegādāts krājuma priekšmetu glabāšanai atbilstošs pakojums, pārpakoti 472 krājuma priekšmeti, nodrošinot atbilstošus krājuma saglabāšanas apstākļus;
- Veikta 201 krājuma vienības pārsignēšana, vadoties pēc akreditācijas komisijas ieteikumiem;
- Izstrādāta digitālās kartotēkas sistematizācijas sistēma, uzsākta digitālās kartotēkas izveide.

Šīs iestādes būtība ir sekmēt mūsdienīga muzeja attīstību, aktualizējot muzeja piedāvājumu un ņemot vērā sabiedrības viedokli, veidot muzeja pasākumus (tajā skaitā – izstādes, ekspozīcijas) dažādām apmeklētāju auditorijām, mudināt sabiedrību lietderīgi izmantot brīvo laiku, gūt jaunas zināšanas un pieredzi, izzinot Rojas pagasta un Ziemeļkurzemes reģiona vēsturi.

Rojas Jūras zvejniecības muzejs 2023. gadā veicis daudz nozīmīgus darbus, piemēram, kā aktualizēta ekspozīcija par padomju okupācijas laika notikumiem un dzīvi Rojā “Zem svešām varām” balstoties uz muzeja darbinieku veikto pētniecisko darbu un iegūtajiem rezultātiem, savukārt balstoties uz Rojas muzeja filiālē “Kaltenes klubs” pētnieciskā darba rezultātiem, izveidota ekspozīcija par jūrniecību “Burukuģi un to likteņi ZK piekrastē”. Tā pat muzejs un tā filiālē, izveidotas dažādas izstādes, pasākumi un nodarbības.

Iestādes uzdevums ir apzināt un pētīt Ziemeļkurzemes ciemu kultūrvēsturi sociālās, kultūras, mākslas, sporta un dabas jautājumos, radot sabiedrībai iespēju iepazīt un izzināt Ziemeļkurzemes reģiona vēsturi.

Veiktie Pētnieciskie darbi 2023. gadā:

- “Rojas Jūras zvejniecības muzeja darbība un attīstība” (M. Tālberga);
- “Bēgļu laivas, deportācijas un militarizācija Rojas pagasta piekrastē”, (A. Finke);
- Ekonomiskā, politiskā un sociālā situācija Kurzemē Pirmā pasaules kara laikā (ārpakalpojums, M. Ribickis);
- “Četri kapteiņi” (ārpakalpojums, A. Denčiks);

- “Lubezeres (Rojas) jūrskola” (G. Balode);
- “ZK piekrastē (Valgalciems – Ģipka) būvēto burukuģu likteņi” (G. Balode).

2023. gadā Kopumā Jūras zvejniecības muzeju un tā filiāli apmeklējuši 7645 apmeklētāji – tai skaitā skolu, ārzemnieku un cita veida grupas un individuālie apmeklētāji. Rojas muzejā sniegti 109 pakalpojumi – novadītas ekskursijas ar gida pakalpojumiem un muzejpedagoģiskās nodarbības skolēniem un pieaugušajiem. Savukārt muzeja filiālē sniegti 42 pakalpojumi.

2024. gadā plānots realizēt dažādus iesāktus projektus un pasākumus, piemēram, kā VKKF atbalstīto projektu ekspozīcijas “No sapņa par jūru līdz jūrniecības mantojumam” izveidošanai, ekspozīcija plānota Rojas muzeja izstāžu vietā “Vai tu mīli jūru”, veltīta Krišjānim Valdemāram, organizēt Muzeja pētniecisko darbu lasījumu dienu, piesaistot vēsturniekus un novadpētniekus, aktualizējot un iepazīstinot interesentus ar novada vēstures aktuāliem pētījumiem, ta pat arī nepieciešams izstrādāt jaunu cenrādi. Rojas muzejam, filiālei un izstāžu vietai.

Sports

Talsu novadā 2023. gadā darbojās 4 sporta centri (Sabilē, Stendē, Laucienes un Ģibuļu pagastos). Novada teritorijās, kur nav Talsu novada pašvaldības dibinātu sporta centru, strādā sporta organizatori. Novada teritorijā pieejami gan sporta laukumi, gan āra treniņi, gan telpas ar nepieciešamo inventāru iedzīvotāju sporta aktivitātēm un aktīvai brīvā laika pavadīšanai. Savukārt Dundagas pagastā iedzīvotājiem pieejama sporta zāle, 2 pludmales volejbola laukumi āra basketbola laukums. Rojas pagastā – sporta zāle, vairāki pludmales volejbola laukumi, āra basketbola laukums un sporta stadions ar dabisko futbola laukumu. Mērsraga pagasta sporta zālē iespējams spēlēt telpu futbolu un izmantot āra sporta laukumu. Kolkas pagastā pieejams dabiskais futbola laukums un 2 pludmales volejbola laukumi.

Sporta infrastruktūra

Sporta aktivitāšu pieejamības veicināšanai Talsu novadā iegādāts sporta inventārs un pamatlīdzekļi Talsu pilsētas sporta būvēs un sporta laukumos, un Talsu novada sporta centros.

Atbalsts sporta attīstībai

Lai veicinātu iedzīvotāju interesi par aktīvu un veselīgu dzīvesveidu, sporta attīstību, kā arī popularizētu Talsu novadu, Talsu novada pašvaldība finansiāli atbalsta sportistus un sporta komandas dalībai Latvijas čempionātos, sacensībās un kausu izcīņās, dalībai Eiropas un pasaules mēroga sacensībās 2022. gada 4. jūlijā apstiprināti Talsu novada domes saistošie noteikumi Nr. 16 “Par atbalstu sportistiem un sporta komandām”. 2023. gadā finansiālam atbalstam paredzētais un izlietotais finansējuma apmērs ir 56 000 EUR.

Talsu novadā 2023. gadā norisinājušies daudz dažādi sporta pasākumi, kuri arī nesuši pozitīvas atsauksmes ne tikai novadā, bet arī ārpus tā. Kā populārākie sporta pasākumi atzīti Talsu deju un aerobikas festivāls 2023, Latvijas Kausa disku golfā, Talsu novada pašvaldības balvu izcīņa šķēpa mešanā “Talsu šķēpi”, tāpat arī Latvijas kausa Cross Contry motokrosā un vēl daudz citi pasākumi.

Līdzvērtīgi kā 2023. gadā, arī 2024. gadā ir plānoti dažādi vērienīgi sporta pasākumi Talsu novadā, kā piemēram arī 2024. gadā plānots Talsu deju un aerobikas festivāls 2024, Latvijas kauss Cross Contry motokrosā. Šogad novadā norisināsies arī tādi pasākumi kā “Daiņa Zāģera kauss 2024”, FIA Pasaules rallija čempionāts (WRC) un vēl citi nebijuši bet vērienīgi pasākumi, kas popularizēs novadu.

Tūrisms

Talsu novada pašvaldības darbības struktūrā tūrisma un viesmīlības pakalpojumu jomā ietilpst septiņi tūrisma informācijas centri (turpmāk – TIC) – Talsos, Sabilē, Valdemārpilī, Dundagā, Rojā, Mērsragā un Kolkā (Kolkas Lībiešu saietā nams), kuru darbība ir vērsta uz teritorijas un uzņēmēju mārketingu, tūrisma produktu popularizēšanu, novada visu tūrisma objektu apmeklētāju skaita palielināšanu, naktsmītņu izmantošanas ilguma palielināšanu un uz atkārtotu apmeklējumu sekmēšanu.

TIC uzdevums ir: prasmīgi izmantojot mārketingu un zīmolvedību, piesaistīt novadam dažādas apmeklētāju mērķa grupas gan no Latvijas, gan citām valstīm, tādējādi attīstot gan tūrisma un viesmīlības, gan citus ar tām saistītos uzņēmējdarbības veidus.

Lai sekmīgāk veicinātu tūrisma jomas attīstību, katrs Talsu novada tūrisma informācijas centrs atbild par savā pārraudzības teritorijā esošajiem tūrisma objektiem, kā arī par savā pārraudzībā esošās pilsētas vai pagasta tūrisma piesaistes vietu (objektu, naktsmītņu, ēdināšanas uzņēmumu) informācijas atjaunošanu un aktualizēšanu digitālajā vidē.

Talsu novada tūrisma informācijas centra pārraudzības teritorija ir Stendes pilsēta, Balgaļes pagasts, Ģibuļu pagasts, Laidzes pagasts, Laucienes pagasts, Lībagu pagasts, Strazdes pagasts, Valdgales pagasts, Vandzenes pagasts, Virbu pagasts. Sabiles tūrisma informācijas centra pārraudzības teritorija – Sabiles pilsēta, Abavas pagasts. Valdemārpils tūrisma informācijas centra pārraudzības teritorija – Valdemārpils pilsēta, Ārlavas pagasts, Lubes pagasts un Īves pagasts. Dundagas tūrisma informācijas centrs ietilpst struktūrvienībā “Dundagas pils”, un tā darbības teritorija tūrisma attīstībai vēsturiski ir saglabājusies un veiksmīgi tiek īstenota – Dundagas pagastā un Kolkas pagastā. Kolkas Lībiešu Saieta nams saskaņā ar struktūrvienības nolikumu, apvienojot pašvaldības un sabiedrisko organizāciju darbu, sabiedrībai vairāk prezentē un uzkrāj Lībiešu krasta – Ziemeļkurzemes kultūrvēsturisko mantojumu, aktīvi pulcējot ļaudis to saglabāšanā un pārnesē jaunākajām paaudzēm un sabiedrībai, kā arī iegulda darbu tūrisma jomas attīstībā, novada kopējā tūrisma marketingā. Rojas tūrisma informācijas centra darbības teritorija – Rojas pagasts. Mērsraga tūrisma informācijas centra pārraudzības teritorija – Mērsraga pagasts, Kūļciems un Upesgrīva.

Visi novada TIC savā darbībā vadās pēc Talsu novada Tūrisma attīstības plāna 2022.-2025.; Talsu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2040.; Talsu novada attīstības programmas 2022.-2028.; Talsu pakalnu loka dzīvināšanas plāna 2019.-2025. un Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programmas 2021.-2027.

2023. gadā ir izstrādāti un īstenoti vairāki ilgtspējīgi un nozīmīgi tūrisma marketinga pasākumi:

- Izstrādāts un mājaslapā www.visittalsi.com ievietots audiogids, t.sk. ar QR kodu par Talsiem, Roju, Sabili, Valdemārpili, Kolku, Mērsragu, Dundagu latviešu un angļu valodā;
- Uzsākts Talsu TIC kopprojekts “Pieturi Talsos” sadarbībā ar Talsu novada muzeju un Latvijas Mākslas akadēmiju, iegūstot Talsu pilsētas 13 autobusu pieturām lielisku dizainu, popularizējot Talsu pilsētas pievilcību un sniedzot ikvienam praktisku, tūrisma un izklaidējošu informāciju oriģinālā un atmiņā paliekošā veidā, izmantojot individuālu noformējumu Talsu pilsētas autobusu pieturu nojumēm.

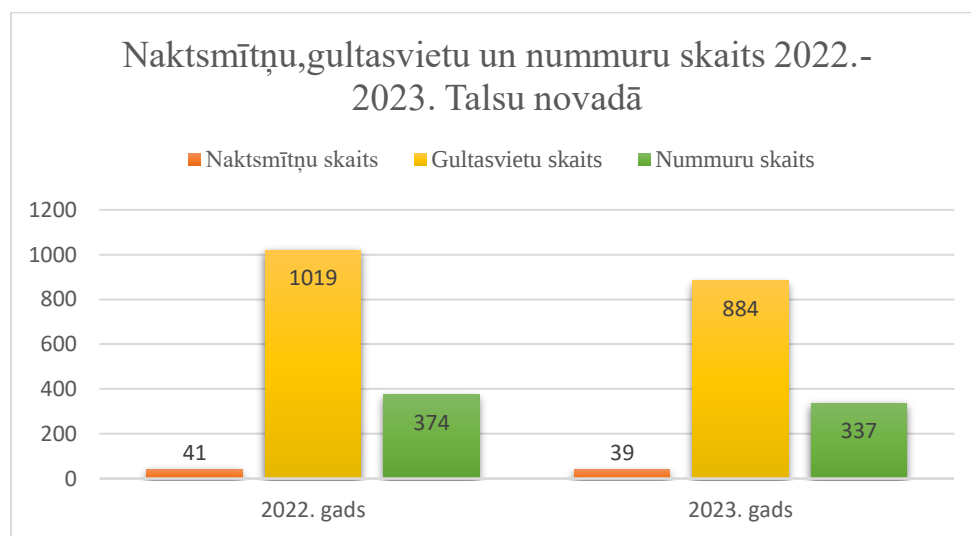
Talsu novada TIC piedalījušies un organizējuši daudz dažādus nozīmīgus tūrisma un viesmīlības pasākumus 2023. gadā. Ļoti iecienīts novada iedzīvotāju vidū ir kļuvušas mājas kafejnīcu dienas, pankūku nedēļa novadā, kā arī orientēšanās nakts Talsos.

Sadarbojoties ar novada uzņēmējiem un visiem TIC, tika izstrādāts un iegādāts tūrisma buklets latviešu un angļu valodā, sekmējot novada atpazīstamību, iekšzemes un ienākošo tūrisma.

Tāpat sadarbībā ir ievērojami uzlabota un paplašināta Talsu novada tūrisma pakalpojumu vienotā tīmekļvietne www.visittalsi.com

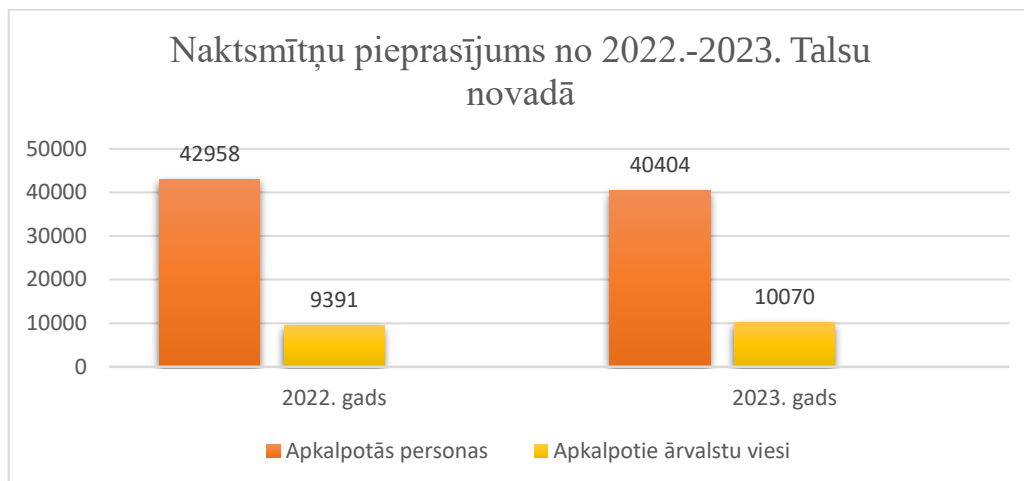
Izgūtie dati no Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk – CSP) sniedz pārskatu par:

- Talsu novada darbojošos naktsmītņu skaitu, kas 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, ir nedaudz samazinājies;

13.attēls Naktsmītņu skaita izmaiņas Talsu novadā (Dati no CSP)

- Talsu novada naktsmītņu noslodzi, kur 2023. gadā nedaudz ir palielinājies apkalpoto ārzemju viesu skaits un naktsmītnēs pavadītās nakts, bet apkalpoto viesu kopējais skaits ir nedaudz samazinājies:

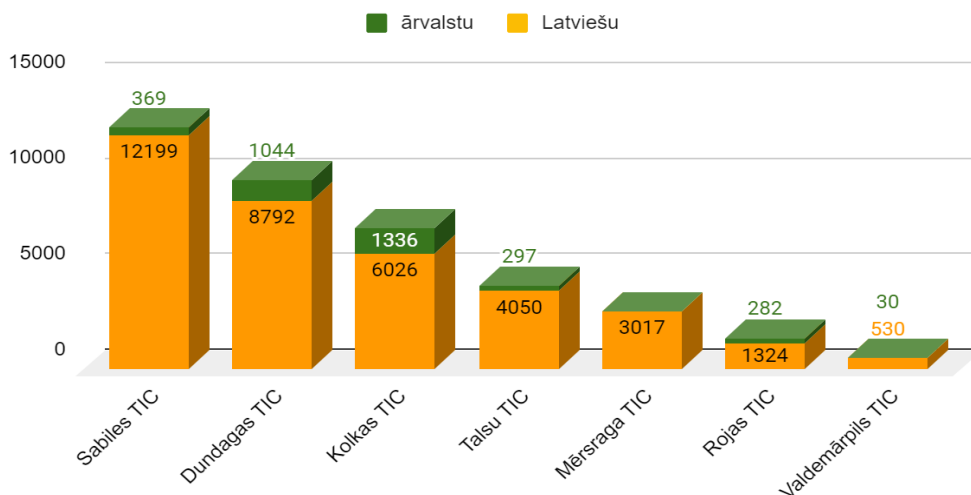

14.attēls Apkalpoto apmeklētāju skaita izmaiņas

Talsu novada TIC apkopotā statistika par TIC apmeklētāju skaitu:

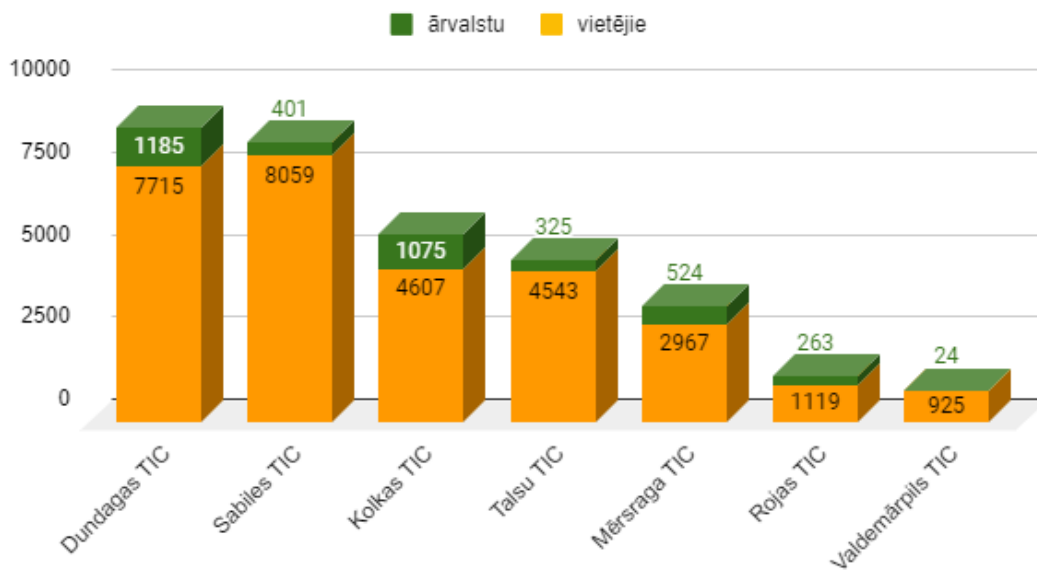
Salīdzinot 2022. gada rādītājus ar 2023. gadu, visos TIC, izņemot Talsu TIC un Valdemārpils TIC, redzama tendence apmeklētāju skaitam klātienē nedaudz samazināties:

Talsu novada TIC apmeklētāji 2022.gadā

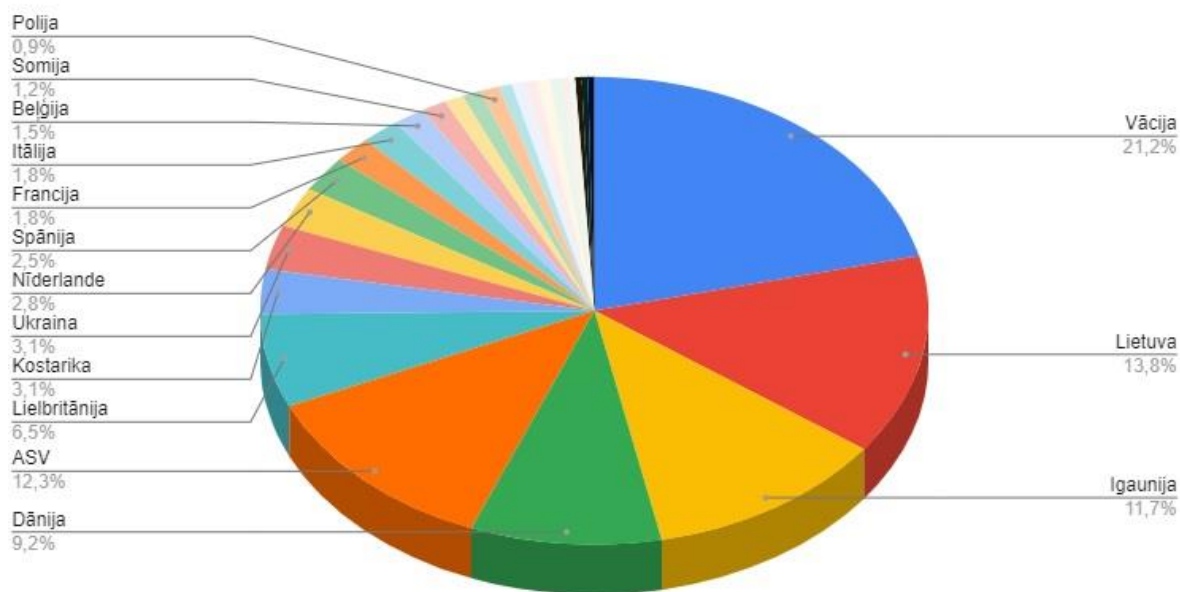
15.attēls TIC apmeklētāju skaits 2022. gadā

Talsu novada TIC apmeklētāji 2023.gadā

16.attēls TIC apmeklētāju skaits 2023. gadā

Talsu TIC ārvalstu apmeklētāju sadalījums pa valstīm 2023.gadā

17.attēls Apmeklētāju sadalījums pa valstīm

Tūristu apmeklētākie Talsu novada objekti 2023. gadā:

Top10 apmeklētākie Talsu novada objekti 2023.gadā

Tūrisma vieta	Apmeklētāji
1.Rojas publiskā pludmale	115227
2.Kolkasrags	61200
3.Priežu dabas taka	41861
4.Dundagas pils	13083
5.Šlīteres dabas taka	10886
6.Sabiles Vīna kalns	9536
7.Pēterezera dabas taka	8154
8.Talsu novada muzejs	7997
9.Latvijas Lauksaimniecības muzejs	6682
10.Šlīteres bāka	6300

18.attēls Apmeklētākie Talsu novada objekti

Izmantojot pieejamos *Google analytics* interaktīvos instrumentus, iespējams analizēt Talsu novada tīmekļvietnes www.visittalsi.com apmeklētāja profila iezīmes, lai mērķtiecīgi izstrādātu atbilstošu marketinga stratēģiju, materiālus, darbības soļus. Gan TIC apmeklētāju, gan tīmekļvietnes lietotāju statistikā redzams, ka no kaimiņvalstīm dominē ceļotāji no Lietuvas un Vācijas.

Latvijas investīciju attīstības aģentūras administrētajās Mājas kafejnīcu dienās Talsu novadā 2022. gadā bija 54 mājas kafejnīcas, bet 2023. gadā – 51 mājas kafejnīca.

Nozīmīgākās plānotās aktivitātes un pasākumi 2024. gadā ir dalība Starptautiskajā tūrisma izstādē “Balttour 2024” Rīgā, projekta “Pieturi Talsos” īstenošana – Talsu autobusu 13 pieturu noformēšana, mājas kafejnīcu un pankūku nedēļu organizēšana, kā arī daudz citi dažādi pasākumi.

Talsu Galvenās bibliotēkas (TGB) un novada bibliotēku darbība 2023. gadā

Talsu novadā ir 31 publiskā pašvaldības bibliotēka, kas Bibliotēkas likumā noteiktā kārtībā reģistrētas Latvijas Republikas Kultūras ministrijas reģistrā (Talsu Galvenā bibliotēka, Abavas, Ausekļu, Balgales, Dundagas, Kaļķu, Vīdāles, Kolkas, Mazirbes, Pastendes, Spāres, Stendes, Sabiles, Dižstendes, Lībagu, Strazdes, Virbu, Rojas, Kaltenes, Vandzenes, Valdgales, Īves, Kūļciema, Laidzes, Laucienes, Lubes, Mērsraga, Nogales, Pļavu, Uguņu, Valdemārpils bibliotēkas). Izglītības iestāžu bibliotēku skaits novadā – 17 (3 sākumskolās, 7 pamatskolās, 6 vidusskolās, 1 ģimnāzijā), 1 privātajā vidusskolā.

Bibliotēkas ir nozīmīgs resurss sabiedrības ilgtspējīgai izaugsmei, kas nodrošina Latvijas kultūras mantojuma pieejamību, popularizē to, uzlabo sabiedrības lasītpraksi, lasītprasmi un informācijpratību, atbalsta kultūras un izglītības procesus, veicinot sabiedrības interesi par grāmatām, novadpētniecību un kvalitatīviem elektroniskajiem resursiem.

Publisko bibliotēku darba prioritātes ir veidot bibliotēkas par informācijas, kultūras un sabiedriskās saskarsmes centriem, nodrošinot kvalitatīvus, vietējās sabiedrības vajadzībām atbilstošus informācijas pakalpojumus, sniedzot atbalstu vietējās sabiedrības dzīves kvalitātes uzlabošanā un attīstībā.

2023. gadā Talsu novada bibliotēkās reģistrēti 12 357 lietotāji un kopējais izsniegumu skaits ir 349 981.

Bibliotēkas pakalpojuma saņemšana tiek organizēta arī izbraukuma apkalpošanas punktos – kopumā 6.

Talsu novadā reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas pilda Talsu Galvenā bibliotēka, kas reizē veic arī metodisko darbu, lai uzlabotu novada bibliotēku darbinieku kompetenci un bibliotēku darbību. 2023. gadā uzmanība apmācībās pievērsta vairākiem jautājumiem – projektu izstrāde bibliotēkā, novadpētniecības darba un resursu popularizēšana, digitalizācija, zaļā domāšana bibliotēkas veidotajās aktivitātēs, lasītveicināšanas programmu aktualitātes darbā ar bērniem un jauniešiem. Pērn, uzsvāru liekot uz projektu izstrādi, novada bibliotēkām sniegta informācija, par iespēju papildu pašvaldības budžetā paredzētajam finansējumam piesaistīt dažādu projektu konkursu finansējumu: Valsts Kultūrkapitāla fonda (VKKF), Kurzemes plānošanas reģiona Kurzemes kultūras programmā 2023, LNB projektā “Latviešu grāmatai 500”, bibliotēkas sadarbības iespējas ar Zero Waste Latvija.

Lai bibliotēku piedāvājums būtu pieejamāks lasītājiem, 2023. gadā novada bibliotēkas uzsāka digitalizēt novadpētniecības materiālus. Talsu Galvenā bibliotēka aktīvi uzsāka izmantot Digitālās bibliotēkas piedāvātās iespējas, izveidojot sadaļu “Talsu novadpētniecība”. Aktīvi noris darbs arī pie Talsu Galvenās bibliotēkas interneta vietnes www.talsubiblioteka.lv pilnveides, lai tajā ikvienam interesentam būtu iespēja atrast sev interesējošo informāciju: bibliotēkas un novada bibliotēku piedāvājumu, t.sk. elektroniskos resursus, novadpētniecības materiālus, resursus bērniem un jauniešiem dažādu prasmju apguvei, kā arī izveidots videoarhīvs “Mazpilsētas stāstnīcas” un citu tiešraīžu apskatei.

Bibliotēka īsteno un attīsta izglītojošās darbības virzienu par digitālajiem resursiem – skolu, pirmsskolu vecuma bērniem un ikvienam interesentiem. Izstrādāts tematisko nodarbību piedāvājums 2023./2024. mācību gadam, iekļaujot tajā 33 nodarbības, lai veicinātu skolēnu, pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu caurviju prasmju pilnveidi. Bibliotēka organizēja aktivitātes arī skolēnu rudens un ziemas brīvlaiku nedēļās, iepazīstinot ar bibliotēkas resursiem un iespējām, piedāvājot radoši darboties darbnīcās gan ar dabas materiāliem, gan 3D pildspalvām; nodarbību ciklu vasarā – 2023. gadā – Lībiešu mantojuma gadā – bērniem notika nodarbības “Lībiešiem pa pēdām”, organizējot aktivitāti gan uz vietas bibliotēkā, gan izbraukumu uz Lībiešu krastu Talsu novadā.

2023. gadā, lai iegūtu papildu finansējumu un bibliotēka veidotu lasītveicinošus pasākumus, Talsu Galvenā bibliotēka piedalījās vairākos projektos: Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB), Valsts Kultūrkapitāla fonda (VKKF) un Kurzemes plānošanas reģiona administrētajā VKKF mērķprogrammas „Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma” Kurzemes kultūras programma 2023 konkursā”. Īstenoti projekti: nodarbības “Lībiešiem pa pēdām”, “Jaunatnes stāsti

rītdienai” (“Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma”), “Lasītājs izzina un vērtē” un “Tiekamies ar autoru” (VKKF) un “Pētniecības nozīme latviskā mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā” (LNB “Grāmatai 500”), un citi.

Turpinājies darbs pie jaunās versijas ieviešanas bibliotēkas elektroniskajam kopkatalogam ALISE, kas vizuāli ērtākā veidā atspoguļo bibliotēkas krājuma piedāvājumu un padara meklēšanas procesu draudzīgāku lietotājiem. Jaunajā versijā lasītājiem pieejams ikmēneša 8 grāmatu tops – jaunumi, pieprasītākās grāmatas, pieprasītākās grāmatas bērniem, pieprasītākā nozaru literatūra un novadpētniecības materiāli.

Bibliotēka aktīvi piedalās LNB lasīšanas veicināšanas programmās – “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, “Grāmatu starts”, “Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības”.

Lai ieinteresētu un popularizētu bibliotēkā pieejamos materiālus un raisītu sabiedrības līdzdalību, bibliotēkās darbojas Lasītāju klubiņi.

Krājums visām Talsu novada bibliotēkām papildināts par 23 492 vienībām, kas satur grāmatas, seriālizdevumus, audiovizuālos un elektroniskos resursus, izmantojot Talsu novada pašvaldības piešķirtos līdzekļus 108 693 EUR apmērā. Talsu Galvenā bibliotēka 2023. gadā īstenoja LNB projektu “Grāmatu iepirkuma programmu publiskajām bibliotēkām”. Saņemti 444 grāmatu eksemplāri par summu 5302,45 EUR, kas novirzīti Talsu novadu bibliotēku krājumu papildināšanai.

Talsu Galvenā bibliotēka 2023. gadā abonē trīs datubāzes (t. sk. ar piekļuvi ārpus bibliotēkas telpām) – Lursoft laikrakstu bibliotēka “News.lv”, Letonika un Britannica Online Library Edition. Bibliotēka veido novadpētniecības datubāzi “Dižļaudis”.

Bibliotēka piedāvā pakalpojumu “3TD e-grāmatu bibliotēka”, kas reģistrētajiem pašvaldību publisko bibliotēku lietotājiem piedāvā bez maksas lasīt e-grāmatas tiešsaistē mobilajā ierīcē vai datorā.

4.7. Sabiedriskās kārtības nodrošināšana

Pašvaldības policijas darba uzdevums ir sabiedriskās kārtības nodrošināšana – regulāra patrulēšana, operatīva izsaukumu apkalpošana Talsu novada teritorijā, administratīvo pārkāpumu profilakse, saistošo noteikumu un citu normatīvo aktu kontrole, sabiedriskās kārtības uzraudzīšana pasākumos, sadarbība ar citām pašvaldības iestādēm, Valsts policiju, Valsts drošības dienestu un uzņēmumiem.

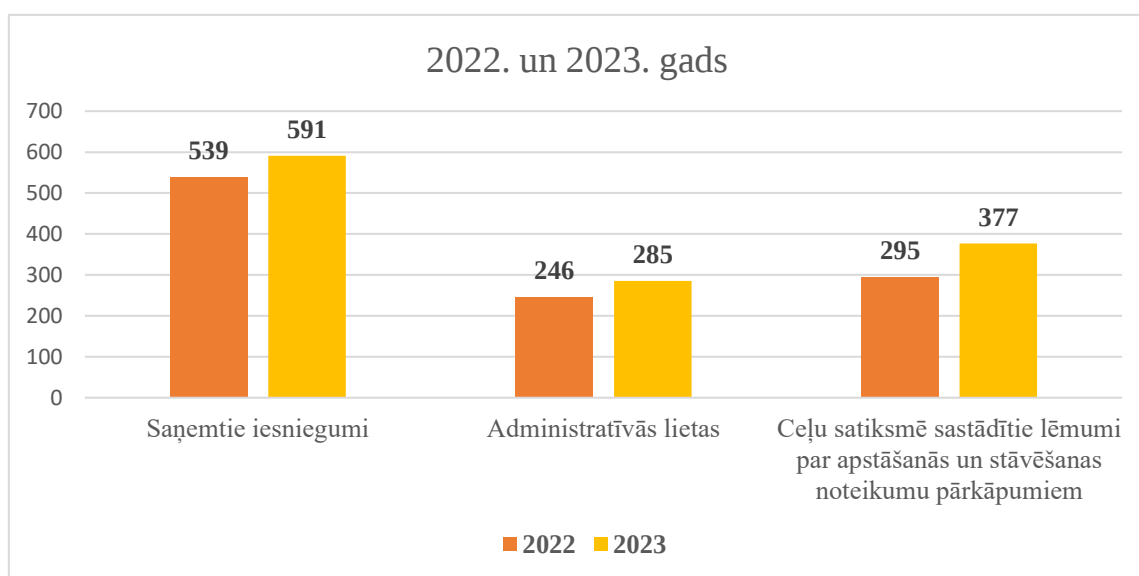
2023. gadā Talsu novada pašvaldības policija ir sniegusi priekšlikumus normatīvo aktu aktualizēšanā un grozīšanā. Tāpat 2023. gadā pašvaldības policijai ir deleģētas jaunas papildu pilnvaras ceļu satiksmes kontrolē. Talsu novada pašvaldības policija ir sniegusi viedokļus ceļu satiksmes jautājumu sakārtošanā, lai transportlīdzekļu vadītājiem nerastos maldinošas situācijas, piedaloties ceļu satiksmē.

Publiskajos pasākumos kontrolēta sabiedriskās kārtības un drošības ievērošana, un Talsu novadā norisinājās vairāki nozīmīgi pasākumi, kur Talsu novada pašvaldības policija nodrošināja sabiedrisko kārtību, kā arī piedalījās drošas satiksmes organizēšanā.

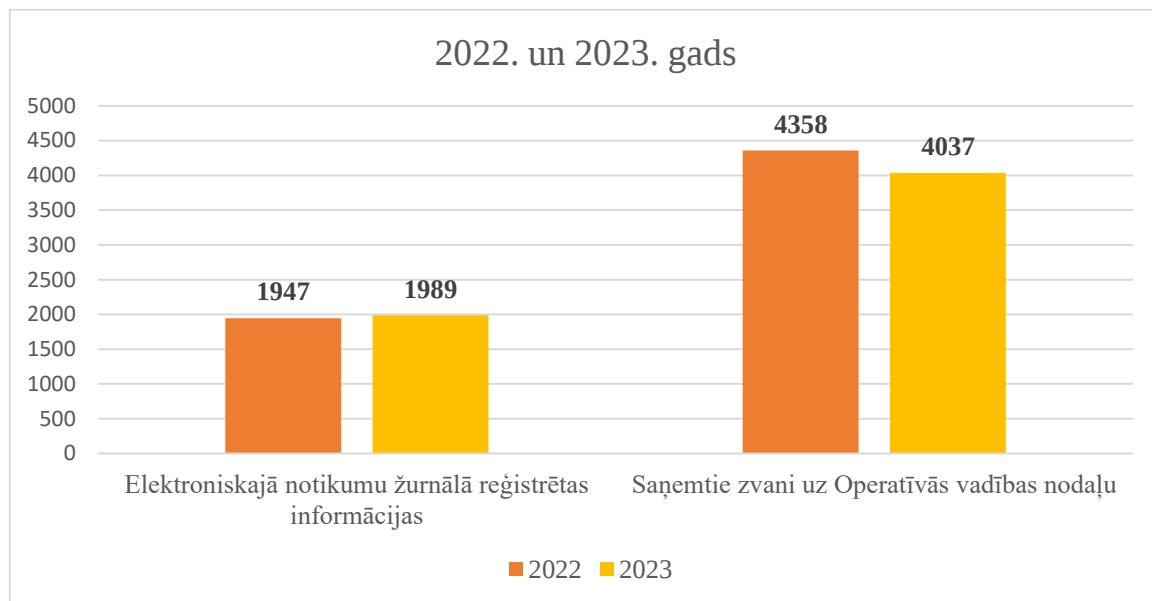
Talsu novada pašvaldības policija organizēja profilaktiskos reidus, arī sadarbojoties ar citām tiesībsargājošajām iestādēm. Viena no Talsu novada pašvaldības policijas prioritātēm bija Talsu novada piejūras teritorijas. Tika uzraudzīts, lai tiktu noslēgti līgumi par nešķiroto sadzīves atkritumu izvešanu, dzīvnieku labturības noteikumu ievērošanu un kāpu krasta aizsargāšanu, līdz ar to regulāri tika veiktas kontroles, lai netiktu pārkāpti normatīvie akti minētajās jomās.

Talsu novada pašvaldības policijas attīstības stratēģija 2022. un 2023. gadā bija galvenokārt virzīta uz videosistēmas attīstīšanu Talsu novadā, un tika uzstādītas vairākas jaunas videonovērošanas kameras, jo, pildot tiešos darba pienākumus, ir secināts, ka videonovērošana ļoti labi strādā preventīvi un efektīvi palīdz atklāt likumpārkāpumus. Pašvaldības policijas darbiniekiem organizēti kursi un apmācības, lai pilnveidotu zināšanas un darba pienākumi tiktu veikti profesionālāk un kvalitatīvāk, kā arī tika pilnveidots darbinieku nepieciešamais ekipējums.

Salīdzinoša informācija par 2022. un 2023. gadu:

19.attēls Pašvaldības policijas darba statistika

20.attēls Pašvaldības policijas izsaukumu skaits

4.8. Būvniecības procesa tiesiskuma nodrošināšana

Talsu novada būvvalde (turpmāk – Būvvalde) 2023. gadā savas kompetences ietvaros kontrolējusi būvniecības administratīvos procesus un to atbilstību Būvniecības likuma un citu būvniecību regulējošu normatīvo aktu prasībām, sagatavojusi dokumentus un pieņēmusi lēmumus par būvniecības ieceru dokumentāciju akceptēšanu vai noraidīšanu, nodrošinājusi kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību, pieņēmusi ekspluatācijā būves un uzraudzījusi būvju ekspluatāciju. Būvvaldes speciālisti ne tikai veic kontrolējošas institūcijas funkcijas, bet arī piedalās pašvaldības objektu atjaunošanas, pārbūves vai jaunas būvniecības ideju radīšanā, projektēšanas uzdevumu izstrādes un projektu īstenošanas procesā. Speciālisti piedalās Talsu novada pašvaldības izsniegto atzinumu, saskaņojumu un tehnisko noteikumu sagatavošanā.

Kopš 2023. gada sākuma Būvvalde efektīvas būvniecības pārraudzības funkcijas veikšanai ir izveidojusi 3 apkalpes teritorijas, kur katru no tām apkalpo attiecīgais arhitekts un būvinspektors. Pašvaldības tīmekļvietnē būvvaldes sadaļā ir informācija par speciālistiem, to apkalpes teritorijām un to kontaktinformāciju.

Salīdzinot ar Latvijas teritorijā esošām būvvaldēm, Būvvalde pēc reģistrēto būvniecības lietu skaita (būvniecības aktivitātes rādītājs) ierindojas 14. vietā no 43 būvvaldēm Latvijā.

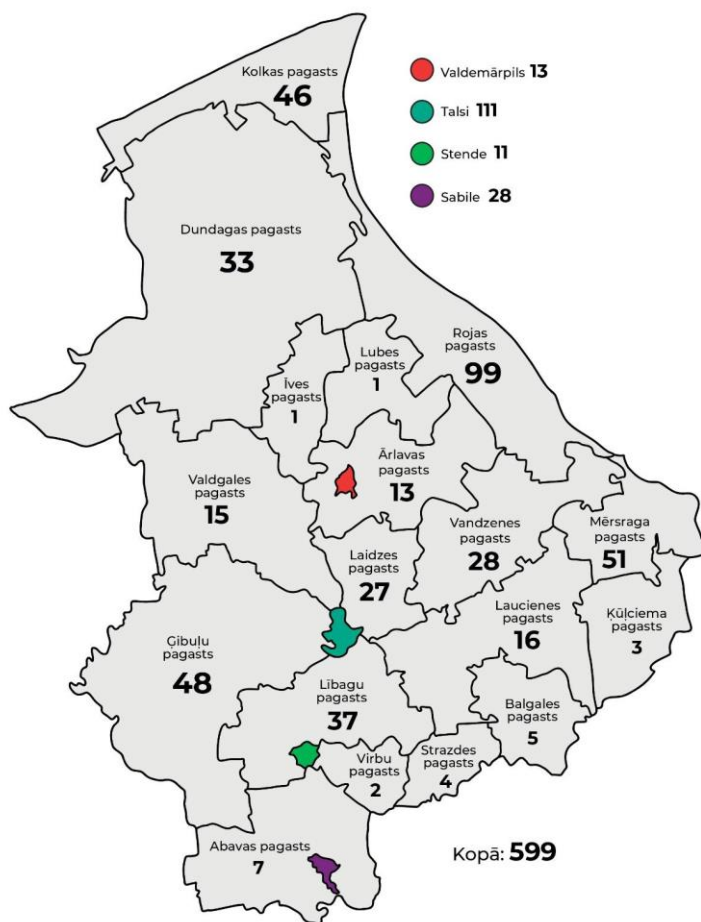
Būvvaldes darbība 2023. gadā:

Nr. p.k.	Nosaukums	Skaits
1.	Kopā reģistrētās būvniecības ieceres, saskaņoti būvprojekti	599
1.1.	Paziņojumi par būvniecību	85
1.2.	Paskaidrojuma raksti	312
1.3.	Būvniecības iesniegumi	191

1.4.	Vēsturiskie būvprojekti	11
2.	Izsniegtas būvatļaujas, pārreģistrācijas	161
3.	Pieņemtie objekti ekspluatācijā	121
4.	Kopā sagatavoti atzinumi par būvobjektu pārbaudi	49
5.	Ekspluatācijas pārbaudes atzinumi	1
6.	Saskaņotas reklāmas	67
7.	Izsniegtas darbu veikšanas atļaujas	27
8.	Izskatīti iesniegumi un sagatavotas atbildes vēstules	358/223
9.	Notikušas būvvaldes sēdes	44

17.tabula Būvvaldes pamatdarbības rādītāji

Talsu novadā reģistrētās būvniecības ieceres 2023. gadā

21.attēls Talsu novadā reģistrētās būvniecības ieceres 2023 gadā

Talsu novada pašvaldības un Būvvaldes speciālisti veic Talsu novada pašvaldības kā zemju īpašnieka un ieinteresētās puses būvniecības procesos (kvalitatīvas novada teritorijas veidošanas aspektos visās jomās, kas saistītas ar vidi, inženierkomunikācijām, transportu, mākslu, arhitektūru un būvniecību) izsniegto atzinumu, saskaņojumu un tehnisko noteikumu sagatavošanu.

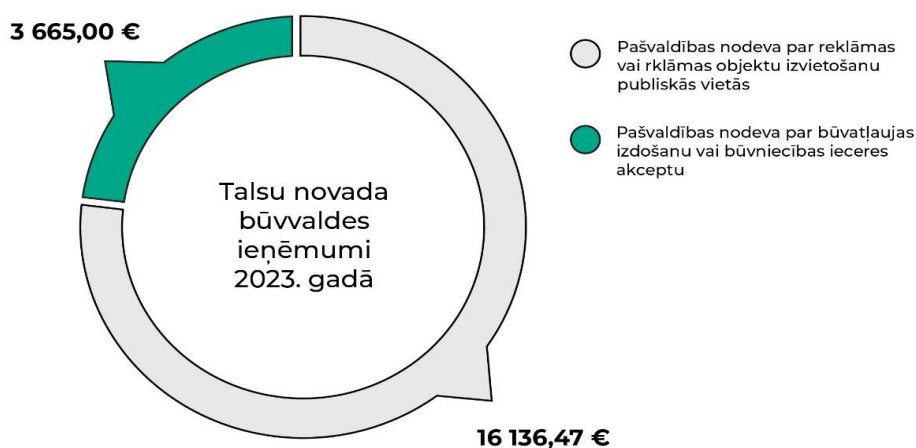
Veiktie darbi vides pārvaldības jomā:

- Izstrādāta mikromobilitātes infrastruktūras organizācijas koncepcija Talsu pilsētā;
- Talsu novada pašvaldības publiskā lietojumā esošajās teritorijās izvietoto spēļu un rekreācijas laukumu drošības pārbaudes veikšanai 2023. gadā tika organizēta cenu aptauja. Drošības pārbaudi veica zemākās cenas uzrādītājs SIA “Play Inspect”. Drošības pārbaudes veiktas Talsos 2 spēļu un rekreācijas laukumos, pagastos 27 spēļu un rekreācijas laukumos;
- Patērētāju tiesību aizsardzības centra publisko spēļu un rekreācijas laukumu reģistrā 2023. gadā reģistrēti 25 spēļu un rekreācijas laukumi Talsu novadā;
- Izskatītas 511 būvniecības ieceres novadā un pilsētā, veikti pasākumi Talsu novada pašvaldības ceļu un ielu aizsardzībai, pievēršot uzmanību paredzētajiem darbiem seguma atjaunošanai, kvalitātes prasību noteikšanai;
- Sagatavotas un nosūtītas 13 brīdinājuma vēstules par nesaskaņoti izvietotiem reklāmas objektiem, vai objektiem, kam beidzies reklāmas izvietojuma termiņš;
- Izveidotas norādes kājāmgājējiem uz Kolkas publiskās infrastruktūras, tūrisma objektiem, informatīvās zīmes Kolkas, Rojas un Mērsraga pludmalei;
- Izstrādāti priekšlikumi Talsu tirgus teritorijas labiekārtojumam, Dundagas pils skvēra laukuma atjaunošanai, Talsu 2. vidusskolas priekšlaukuma izvietojumam;
- Sadarbībā ar vides speciālistu organizēti koku vainagu kopšanas darbi, bīstamo koku zāģēšana, Talsu Dendroloģiskā parka krūmu izkopšana;
- Sagatavots priekšlikumu piedāvājums gājēju pāreju un krustojumu uzlabošanai Talsu novadā.

Veiktie darbi vides noformējuma jomā:

- Lieldienu dekorāciju izvietojuma plāna sagatavošana, dekorāciju atjaunošana un jaunu dekoru izgatavošana;
- Valsts karogu izvietojuma plāna sagatavošana, jaunu karogu nostiprināšanas statīvu izveide 4. maija, 11. un 18. novembra pasākumiem;
- Dekoratīvo, pie laternām stiprināmu karogu maketu un izvietojuma plāna izgatavošana izvietojumam vasaras periodā;
- Līgo svētku noformējuma koncepcijas izstrāde, dekorāciju izvietojuma plāna sagatavošana, uzraudzība, dekorāciju atjaunošana, jaunu dekoru izgatavošana;
- Tet Rally Liepāja FIA Eiropas rallija čempionāta posms Latvijā noformējuma koncepcijas izstrāde, dekorāciju izvietojuma plāna sagatavošana, uzraudzība, dekorāciju izgatavošana, uzstādīšana;
- Ziemassvētku noformējuma koncepcijas izstrāde, dekorāciju izvietojuma plāna sagatavošana, uzraudzība, dekorāciju atjaunošana, jaunu dekoru iegādes dokumentācijas sagatavošana;

- Organizēts konkurss “Ziemassvētki 2023 Talsu novadā”.

22.attēls Būvvaldes ieņēmumi

Lai Talsu novads vizuāli kļūtu pievilcīgāks, aktualizēts saraksts ar vidi degradējošām, sagruvušām un bīstamām ēkām, pašlaik sarakstā iekļautas 42 ēkas. Regulāri tiek veiktas būvvaldes pārbaudes, kuru laikā tiek apsekoti un sarakstā ierakstīti objekti, kas atbilst vidi degradējošas ēkas statusam, vai no saraksta dzēsti, ja novērstas vidi degradējošas ēkas pazīmes. Lai novērstu un samazinātu vidi degradējošu ēku skaitu novadā, ēkas īpašniekam tiek nosūtīta vēstule, atzinums par būves pārbaudi ar lūgumu sniegt skaidrojumu par situāciju, ja nepieciešams iesniegt būvniecības ieceres dokumentāciju un novērst atzinumā norādītos bojājumus. Ja objekta īpašnieks nereaģē uz Būvvaldes norādījumiem objektu sakārtot vai nojaukt, tad administratīvā procesa kārtībā Būvvalde uzsāk piespiedu izpildes procesu. Pagājušajā gadā ir uzsākti divi jauni piespiedu izpildes procesi. Diemžēl daudzu graustu īpašnieki ir ārzemnieki, un Būvvaldes nosūtītie brīdinājumi par piespiedu izpildes uzsākšanu nenonāk līdz adresātam.

Lai novērstu patvaļīgu būvniecību un informētu sabiedrību par jautājumiem, kas saistīti ar būvniecības procesiem, būvvalde ik pēc diviem mēnešiem publicē infografikas materiālus. Infografikas formāts palīdz ar vizuāliem paņēmieniem un paskaidrojošo tekstu izglītēt sabiedrību par būvniecības procesa normatīvo regulējumu un aktuālākajiem jautājumiem būvniecības jomā novadā. Izveidotās šādas infografiku publikācijas:

- “Logu maiņa kultūras pieminekļu teritorijā – kas ir jāņem vērā, nomainot un restaurējot vēsturiskos logus”;
- “Būvniecības ieceres, ko var realizēt bez saskaņojuma vai iesniegt saskaņošanai vienkāršotā kārtībā”;
- “Būvniecība jūras piekrastē – kas ir jāņem vērā”.

4.9. Civiltāvokļa aktu reģistrācija Talsu novadā

Apmeklētāji tiek pieņemti Lielajā ielā, 25, Talsos; Zvejnieku ielā 3, Rojā, Rojas pagasta pārvaldē, un Pils ielā 5 – 1, Dundagā, Dundagas pagasta pārvaldē.

Nodaļas arhīvs, kurā dzimšanas faktu, miršanas faktu un laulības noslēgšanas reģistri glabājas 100 gadus, atrodas novada centrā Talsos, Lielajā ielā 25.

Iedzīvotājiem arhīva pakalpojumi ir nepieciešami, lai saņemtu dokumentus, kuri pierāda radniecību ar konkrētu personu. Arhīva pakalpojumus izmanto arī dzimtu pētniecībai.

Talsu novadā 2023. gadā laulību noslēguši 232 pāri. Par populāru laulību ceremoniju vietu ir kļuvusi Dundagas pils, ne tikai Talsu novada iedzīvotājiem, bet tā zināma visā republikā. Jaunlaulāto pāri izvēlas savu kāzu ceremonijas norises vietu ārpus Dzimtsarakstu nodaļas telpām, kopumā 44 pāri. Laulību ceremonijas notikušas jūras krastā, viesu mājās, dzimtas māju sētās, Radošajā sētā Talsos, Talsu novada muzejā, viesu namā “Dunduriņi”, Nurmuižas pilī, Lielvirbu muižā, Sabiles mākslas kultūras centrā (atjaunotajā Sabiles sinagogā) u.c. vietās. Talsu novada baznīcās notikušas 23 laulību ceremonijas. 5 laulību ceremonijās jaunlaulātie bija ārzemju pilsoņi no Lielbritānijas, ASV, Portugāles un Nīderlandes. Aktīvākie kāzu mēneši ir vasarā, jūnijā – 35 pāri, jūlijā – 35 pāri, augustā – 59 pāri. Jaunākajai līgavai un līgavainim – 19 gadi, bet vecākajai līgavai – 80 gadi, un līgavainim 83 gadi. Lielākā gadu starpība starp līgavu un līgavaini ir 17 gadi, bet lielākais laulību skaits personai ir trešā laulība pēc kārtas.

Dzimtsarakstu nodaļas statistika 2023. gadā

Pakalpojuma veids	2022	2023
Dzimšanas fakta reģistrācija	261	252
Atkārtotas dzimšanas apliecības	143	165
Paternitātes un trīspusējās paternitātes atzīšanas iesniegumi	129	121
Tiesas spriedumi par paternitātes noteikšanu, atzīšanu par neesošu	4	3
Tiesas spriedumi par aizgādības tiesību atņemšanu	6	5
Laulību reģistrācija	244	232
Izziņas par laulības noslēgšanai nepieciešamo dokumentu pārbaudi	32	25
Atkārtotas laulību apliecības	48	34
Atzīmes par laulību šķiršanu	90	148
Miršanas reģistrācija	569	570
Atkārtotas miršanas apliecības	34	40
Izziņas no civilstāvokļa aktu reģistriem	156	296
Reģistri ievadīti CARIS pēc citu dzimtsarakstu nodaļu pieprasījuma	236	358
Reģistru ierakstu papildinājumi, labojumi (atzinumi)	13	23
Vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas lietas	11	13
Dokumentu izprasīšana vai nosūtīšana ārvalstīm	9	3
Kāzu jubileju ceremonijas	-	4

18.tabula Dzimtsarakstu nodaļas statistika

Dzimtsarakstu nodaļa saņem tiesu spriedumus un zvērinātu notāru paziņojumus par laulības šķiršanu. Aizvadītajā gadā laulību šķīruši 148 pāri. Nodaļas darbinieki izsnieguši 239 atkārtotu civilstāvokļa aktu reģistrācijas apliecību un 296 izziņas. Pēc citu Dzimtsarakstu nodaļu pieprasījuma Civilstāvokļa aktu reģistrācijas informācijas sistēmā ievadīti 236 reģistri.

Reģistrēti 570 miršanas fakti. Salīdzinot ar 2022. gadu, tas ir par 1 miršanas reģistru vairāk. Lielākais mirušo personu skaits ir vecumā no 80 līdz 90 gadiem. Otrs lielākais mirušo personu skaits ir vecumā no 70 līdz 80 gadiem. Tātad arī Talsu novadā, tāpat kā republikā, iedzīvotāju dzīves ilgums palielinās.

Dzimtsarakstu nodaļas darbinieki pakāpeniski veic arhīva digitalizāciju, tas ir, vienotajā civilstāvokļa aktu reģistrācijas sistēmā tiek ievadīti vēsturiskie reģistri.

2023. gadā reģistrēti 252 jaundzimušie, tas ir par 11 bērniem mazāk nekā 2022. gadā. Piedzimuši 122 zēni un 130 meitenes. Vairāk nekā 50% jaundzimušajiem tēva ieraksts izdarīts, pamatojoties uz vecāku kopīgu paternitātes atzīšanas iesniegumu. Dzimšanas apliecībā ieraksts par tēvu nav norādīts astoņiem bērniem. Piedzimuši pieci dvīņu pāri.

Visvairāk jaundzimušo ir deklarēti Talsos, tas ir, 58 bērni, Stendē – 12 bērni, Dundagas pagastā – 18 bērni, un Ģibuļu pagastā – 25 bērni. Diemžēl Īves pagastā aizvadītajā gadā nav deklarēts neviens bērns.

Vecāki jaundzimušajiem zēniem ir devuši vārdus – Namejs, Jānis, Pēteris, Alberts, Augusts, Jēkabs, Valdis, Visvaldis, Ansis u.c. Meitenēm populārākie vārdi – Emma, Marija, Lūcija, Aurora, Rūta, Maija, Austrā, Madara, Jete, Ieva, Laima, Māra, Grieta, Lilija, Matilde u.c.. Neparastākie bērnu vārdi zēniem – Ezra, Hārdijs, Liams, Derils, Sando, Persijs, Džekobs, Fugs, Denijs, Marsels. Neparastākie bērnu vārdi meitenēm – Ebigeila, Mišela, Selīne, Nansija, Nina, Meja, Mia. Dzimtsarakstu nodaļa ir saņēmusi 3 tiesas spriedumus par paternitātes fakta konstatēšanu un 5 spriedumus par aizgādības tiesību atņemšanu vecākiem.

Teritoriālā vienība	Reģistrēti dzimšanas fakti		Reģistrēti miršanas fakti	
	2022	2023	2022	2023
Talsi	72	58	126	118
Stende	23	12	16	24
Sabile	8	17	16	14
Valdemārpils	10	9	12	23
Abavas pagasts	8	11	9	6
Ārlavas pagasts	5	4	20	7
Balgales pagasts	4	9	8	13
Ģibuļu pagasts	16	25	31	25
Īves pagasts	5	-	2	10
Ķūlciema pagasts	2	1	4	5
Laidzes pagasts	13	11	33	37
Laucienes pagasts	7	8	38	40
Lībagu pagasts	9	7	15	16
Lubes pagasts	3	4	9	6
Strazdes pagasts	-	1	5	8
Valdgales pagasts	7	7	16	12
Vandzenes pagasts	8	8	20	6
Virbu pagasts	7	7	11	11
Dundagas pagasts	19	18	44	56
Kolkas pagasts	6	5	14	12
Rojas pagasts	16	17	48	59
Mērsraga pagasts	5	6	21	14
Citos novados	5	7	51	48
Kopā novadā:	261	252	569	570

19.tabula Reģistrētie dzimšanas un miršanas fakti 2022.-2023.gadā

4.10. Uzņēmējdarbības veicināšana

Uzņēmējdarbība Talsu novadā ir pārstāvēta visa veida nozarēs, taču saskaņā ar Lursoft un Valsts ieņēmumu dienesta datiem visnozīmīgākā no tām ir jauktā lauksaimniecība. Šo nozari kā savu pamatnodarbošanos norādījuši teju 450 uzņēmumi. Tai seko mazumtirdzniecība, graudaugu, pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana, kā arī mežizstrāde un būvniecība. Lursoft apkopotie dati rāda, ka Talsu novadā reģistrētie uzņēmumi 2022. gadā kopā apgrozījuši 742,33 milj. EUR. Salīdzinot ar 2021. gadu, kad uzņēmumu kopējais apgrozījums bija 608,09 milj. EUR, tas ir ievērojams pieaugums – par 22,08%. Pēc tam, kad iepriekšējos gados vidējā apgrozījuma rādītājs uz vienu uzņēmumu samazinājās, pērn arī šis rādītājs bijis ar pozitīvu dinamiku. Lursoft izpētījis, ka, tāpat kā ar apgrozījuma rādītājiem, arī peļņas rādītāji Talsu novadā 2022. gadā palielinājušies. Uzņēmumu kopējā peļņa pēc nodokļu nomaksas augusi par 15,44%, sasniedzot 69,15 milj. EUR. Ievērojami palielinājušies arī vidējā peļņa uz vienu uzņēmumu, kas 2022. gadā pieaugusi līdz 103 EUR (2021. gadā – 37,50 EUR). Saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) datiem vidējais bezdarba līmenis novadā uz 2022. gada 31. decembri ir 4,3%, kas ir nedaudz zemāk nekā Kurzemes reģionā kopumā – 4,5%. Vērtējot bezdarba līmeni, var secināt, ka Talsu novadā ir raksturīga sezonālitate – ziemas mēnešos no darba tiek atbrīvoti būvniecībā, lauksaimniecībā, ceļu būvē nodarbinātie. Tāpat visbiežāk darba līgumi uz noteiktu laiku tiek noslēgti ar zivju apstrādātājiem.

Turpinot iesāktu tradīciju, pašvaldība jau sesto gadu pēc kārtas izsludināja grantu konkursu “Dari Talsu novadam”, lai atbalstītu uzņēmējdarbības vides attīstību novada teritorijā, lai sekmētu jaunu darba vietu radīšanu un veicinātu jaunas vai esošas saimnieciskās darbības attīstību vai dažādošanu. Konkursā paredzētais budžets projektiem – 15 000 EUR. 2023. gadā tika atbalstīti 9 projekti, kas ir par pieciem vairāk nekā 2022. gadā.

Sniegts atbalsts Latvijas lielākās uzņēmēju biedrības Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Kurzemes biznesa kluba organizētajiem tematiskajiem pasākumiem, nodrošinot informācijas apriti un veicinot izteikt viedokli diskusijas formātā. 2023. gadā sadarbībā ar Talsu novada pašvaldību un Talsu Komersantu klubu tika organizēts Kurzemes biznesa klubs, kurā diskutēts par valsts digitālo politiku un iespējām valsts iestādēm pašām savā starpā apmainīties ar nepieciešamajiem datiem, mazinot birokrātiju, pēc iespējas atvieglojot iedzīvotāju un uzņēmēju ikdienu.

2023. gada februārī izsludināts konkurss “Talsu novada Uzņēmēju Gada balva”, lai apzinātu un godinātu Talsu novada uzņēmējus, kuri aktīvi darbojas savā nozarē, sekmējot uzņēmējdarbības vides attīstību novadā, kā arī veicinātu uzņēmēju atpazīstamību, popularizētu labas uzņēmējdarbības prakses piemērus, stiprinātu lokālpatriotismu un piederības sajūtu novadam. Konkursā uzņēmumi tiek vērtēti desmit nominācijās – “Gada jaunais uzņēmējs”, “Gada lauksaimnieks”, “Gada mājražotājs/amatnieks”, “Gada tirgotājs”, “Gada pakalpojumu sniedzējs”, “Gada tūrisma uzņēmējs”, “Gada sociālais uzņēmums”, “Gada skolēnu mācību uzņēmums”, “Gada investīcija” un “Ilgtspējīgākais uzņēmums”. 2023. gada konkursā dalībnieki kopumā tika vērtēti deviņās kategorijās, jo vienā nominācijā tika saņemts pieteikums, kas neatbilda iepriekš noteiktajiem vērtēšanas kritērijiem. Konkursā kopumā tika saņemti 95 pieteikumi, bet dalībai konkursā izvirzīti 46 pretendenti. Pēc visu pretendentu izvērtēšanas konkursa uzvarētāji svinīgajā pasākumā apbalvoti 4. maijā.

Kopumā 2023. gada laikā aizvadītas septiņas Uzņēmējdarbības atbalsta komisijas sēdes. Šo tikšanos laikā izvērtēti pašvaldības lēmumi to sagatavošanas procesā, veiktas konsultācijas par lietderīgākajiem projektiem, apzinātas un izvērtētas ar uzņēmējdarbību saistītās aktuālās problēmas un sagatavoti priekšlikumi to risināšanai.

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (LIAA) Talsu novada uzņēmējiem nodrošināja konsultācijas par LIAA programmām LIAA pārstāvniecībā Talsos.

Aktīvu sadarbību ar Kurzemes uzņēmējiem, atbalsta un konsultāciju sniegšanu 2023. gadā turpināja nodrošināt arī Kurzemes plānošanas reģiona Uzņēmējdarbības centrs, kas ar dalību izstādēs, konsultācijām, izglītojošiem semināriem un informatīviem pasākumiem veicinājis uzņēmēju konkurētspēju un to piedāvājuma atpazīstamību gan Latvijā, gan ārvalstīs.

Uzņēmējdarbības koordinators regulāri sadarbojas ar Talsu Komersantu kluba uzņēmējiem aktuālo jautājumu risināšanā. Līdztekus Talsu Komersantu klubs organizēja dažādus pasākumus, formulēja savu viedokli uzņēmējiem aktuālos jautājumos un atbalstīja pašvaldības organizētās aktivitātes uzņēmējdarbības jomā.

Papildu uzņēmēju atbalstam Talsu novada pašvaldība nodrošina plašas nekustamā īpašuma nodokļa atlaides (tās tiek piešķirtas arī dažādām iedzīvotāju grupām, gan sociāli mazaizsargātām personām, gan barikāžu dalībniekiem), nomas maksas samazinājumu par pašvaldības īpašumā esošu nedzīvojamo telpu nomu. 2022. gada janvārī stājās spēkā saistošie noteikumi Nr.38 "Par nomas maksas samazināšanu nedzīvojamām telpām Talsu novada pašvaldībā". Pamatojoties uz tiem, 2023. gadā piešķirta nekustamā īpašuma nodokļa atlaide uzņēmumam SIA "Sabiles sidrs", Talsu pensionāru biedrībai, kā arī Valsts asinsdonoru centram (VAC periodiski iznomā nedzīvojamās telpas no Talsu novada pašvaldības).

2023. gada jūnijā tika izstrādāti vienoti noteikumi ielu tirdzniecības atļauju izsniegšanas kārtībai novadā, nosakot nodevas atbrīvojumus un atvieglojumus fiziskām personām, kam atbilstoši nodokļu jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem nav jāreģistrē saimnieciskā darbība, un mazaizsargātām iedzīvotāju grupām (maznodrošinātas, trūcīgas, nepilngadīgas personas, personām ar invaliditāti, pensionāriem).

Veiksmīgas sadarbības nozīmīgumu ar uzņēmējiem pamato arī fakts, ka pašvaldības budžeta lielāko ieņēmumu daļu nodrošina tieši uzņēmēju nomaksātais iedzīvotāju ienākumu nodoklis darbiniekiem, kuru dzīvesvieta deklarēta Talsu novadā.

Pašvaldība turpina nodrošināt dalību *Junior achievement Latvia* tīklā, lai skolēniem būtu iespēja apgūt un iepazīt praktiskās biznesa izglītības programmu, kas pielāgota katram vecumam, kā arī piedalīties skolēnu mācību uzņēmumu tirdziņos.

Aktuālas informācijas publicēšana pašvaldības tīmekļa vietnē www.talsunovads.lv sadaļā "Uzņēmējiem", publicitāte sociālajos tīklos – twitter.com, facebook.com, instagram.com.

2023. gadā notikusi sadarbība ar Kurzemes plānošanas reģiona Uzņēmējdarbības centru, lai veidotu kopīgus izglītojošos pasākumus un citas iesaistes iespējas dažādos projektos uzņēmējiem.

20. tabulā apkopoti 10 lielākie Talsu novada teritorijā reģistrētie uzņēmumi pēc apgrozījuma, kā arī 20. tabulā attēlotas 2022. gada apgrozījuma izmaiņas attiecībā pret 2021. gadu.

Uzņēmums	Darbības veids (pēc NACE)	2022. gada apgrozījums, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2021, %
VIKA WOOD, SIA	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	105 575 191,00	20,88
PINDSTRUP LATVIA, SIA	Kūdras ieguve	101 054 626,00	30,15
GABRIĒLA, SIA	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	58 138 345,00	5,77
KRAUZERS, SIA	Mežizstrāde	33 415 720,00	44,28
PRIEDES AG, SIA	Mežizstrāde	24 041 620,00	62,46
TELLUSS, SIA	Mežizstrāde	23 717 960,00	69,77
BRABANTIA LATVIA, SIA	Citur neklasificētu gatavo metālizstrādājumu ražošana	22 448 577,00	12,76
LATEVA, SIA	Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	16 967 303,00	44,09
LĪCIS-93, SIA	Zivju, vēžveidīgo un mīkstmiešu pārstrāde un konservēšana	12 613 124,00	-6,03
BANGA LTD, SIA	Zivju, vēžveidīgo un mīkstmiešu pārstrāde un konservēšana	11 807 628,00	33,11

20.tabula Lielākie Talsu novadā reģistrētie uzņēmumi pēc apgrozījuma 2022. gadā. Dati: Lursoft

Publicēta pieteikuma anketa, lai informētu iedzīvotājus par nekustamajiem īpašumiem, kas var tikt izmantoti uzņēmējdarbībā. Informācija pieejama pašvaldības mājaslapā. Uzmanīti īpašnieki, kuriem pieder nekustamais īpašums (telpas, ēkas, zeme) un kuri vēlētos piedāvāt savu īpašumu uzņēmējdarbības veikšanai.

Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Demokrātiska sabiedrība nav iedomājama bez aktīvas iedzīvotāju līdzdalības. Tā ir katra iedzīvotāja individuāla un mērķtiecīga iesaistīšanās dažādos procesos. Iedzīvotāju līdzdalība pašvaldības darbā ir ļoti būtiska, jo pašvaldība ir vistuvāk iedzīvotājiem. Dažādas līdzdalības formas nodrošina, ka vietējie iedzīvotāji var piedalīties lēmumu pieņemšanā par jautājumiem, kas tieši ietekmē viņu dzīvi un dzīves vidi. Sabiedrības līdzdalība pašvaldības darbā veicina iedzīvotāju piederības sajūtu un atbildību par vietējo kopienas. Tā veicina arī pašvaldības darba atklātību, sabiedrības uzticību un izpratni par vietējo pārvaldi. Būtiski, ka sabiedrības līdzdalība nodrošina, ka pašvaldības lēmumi ir pamatoti vietējo iedzīvotāju patiesajās vajadzībās un interesēs, veicinot taisnīgumu, vienlīdzību un ilgtspējīgu attīstību vietējā līmenī. Sabiedrības līdzdalībai pašvaldības darbā ir gana daudz leģitīmu formu – informatīvais izdevums, konsultatīvās padomes un komisijas, publiskā apspriešana, kolektīvais iesniegums, līdzdalības budžets un pat pašvaldības referendums.

Lai uzlabotu atgriezenisko saiti ar sabiedrību un skaidrotu aktuālus jautājumus, pašvaldība organizēja aptaujas, sabiedriskās apspriedes un pašvaldības darbinieku tikšanās ar novada iedzīvotājiem. Papildus tam Talsu novada pašvaldība veiksmīgi sadarbojas ar novada nevalstiskajām organizācijām, biedrībām un nodibinājumiem, kuru darbība dod ieguldījumu novada iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanā un novada attīstībā.

No 2023. gada 1. janvāra spēkā stājās Pašvaldību likums, kura pārejas noteikumu 10. punkts nosaka, ka pašvaldībām līdz 2023. gada 30. jūnijam jālikvidē to izveidotās biedrības un nodibinājumi, kas neatbilst šī likuma 79. pantā noteiktajam, vai jāizbeidz dalība šādās biedrībās un nodibinājumos. Atbilstoši šim likumam veiktajam novērtējumam Talsu novada dome 2023. gada jūnijā pieņēma lēmumu saglabāt dalību četrās biedrībās, bet 19 — izbeigt. Lēmumprojektos par Talsu novada pašvaldības izstāšanos no biedrībām noteikts, ka tas jāpaveic līdz 2024. gada 30. jūnijam.

Lai mudinātu iedzīvotājus iesaistīties dažādu sabiedrībai nozīmīgu problēmu risināšanā un stiprinātu pilsoniskas sabiedrības vērtības, pašvaldība piedāvā iespēju līdzfinansējuma piešķiršanas programmu projektu īstenošanai biedrībām, nodibinājumiem un nevalstiskajām organizācijām.

Veicinot un atbalstot pašvaldības iestāžu un nevalstisko organizāciju iniciatīvu vasaras nometņu projektu izstrādē un realizācijā, Talsu novada pašvaldība 2023. gada vasarā līdzfinansēja 16 dažādas dienas un diennakts nometnes, kurās kopumā piedalījās 436 dalībnieki vecumā no 6 līdz 18 gadiem. Kopējais no pašvaldības budžeta piešķirtais finansējums ir 19 853, 84 EUR.

Apkārtējās vides uzlabošanai gan biedrības, gan iedzīvotāju domubiedru grupas var pieteikties pašvaldības finansiālam atbalstam daudzdzīvokļu māju pagalmu labiekārtošanas konkursā. 2023. gadā īstenoti 6 projekti, kopējais pašvaldības līdzfinansējums – 40 000 EUR.

Kultūras un tūrisma projektu konkursā uz finansējumu var pretendēt Talsu novada nevalstiskās organizācijas (biedrības, nodibinājumi), reliģiskās organizācijas, fiziskas personas – Latvijas Amatniecības kameras meistari, Tautas daiļamata meistari, Radošo apvienību un asociāciju biedri. 2023. gada konkursa prioritāte ir daudzveidīgi un inovatīvi kultūras un tūrisma projekti, kas veicina kultūras mantojuma saglabāšanu, tradīciju aktualizēšanu un popularizēšanu, jaunrades attīstību un vietējās kopienas iesaisti kultūras un tūrisma piedāvājuma veidošanā. 2023. gadā atbilstoši Talsu novada domes lēmumam piešķirts 25 000 EUR liels atbalsts.

Talsu novada Bērnu un jauniešu centrs sadarbībā ar Talsu novada jaunatnes lietu konsultatīvo padomi jau 10. gadu organizēja Talsu novada jauniešu iniciatīvu projektu konkursu. Talsu novada pašvaldība šim mērķim 2023. gadā piešķīra 4800 EUR, saņemot atbalstu viena projekta īstenošanai līdz 600 EUR. Projekta konkursa mērķis ir finansiāli atbalstīt jauniešu iniciatīvas, kas veicina Talsu novada jauniešu iekļaušanos kultūras, sporta un izglītības procesos, sekmējot viņu vērtību orientāciju, aktīvu līdzdalību un fiziskās aktivitātes. Konkursam kopumā tika iesniegti 15 projekti, no kuriem finansējumu saņēma desmit.

Talsu novada pašvaldība 2023. gadā izsludināja atklātu projektu konkursu līdzfinansējuma saņemšanai biedrībām, nodibinājumiem, kā arī reliģiskām organizācijām un to iestādēm. Līdzfinansējuma piešķiršanas projektu mērķis ir veicināt sabiedriskā labuma darbību, kas tiek īstenota ar Latvijas Republikas, Eiropas Savienības, Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts finansējumu. Līdzfinansējumu ir tiesības saņemt rīcībām, kas

atbilst Sabiedriskā labuma organizāciju likumā noteiktajai sabiedriskā labuma darbībai. 2023. gadā atbilstoši Talsu novada domes lēmumam piešķirts 30 000 EUR liels atbalsts.

Talsu novada iedzīvotājiem ir iespēja pieteikties Talsu novada pašvaldības daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pagalmu labiekārtošanas projektu konkursā. Kopējā atbalsta summa 2023. gadā tika noteikta 40 000 EUR apmērā. Konkursa mērķis ir sekmēt daudzdzīvokļu dzīvojamo māju kopīgu pagalmu labiekārtošanu – vienotas koncepcijas radīšanu un realizāciju, ja tas iespējams, un labiekārtot daudzdzīvokļu dzīvojamo māju piesaistītos zemesgabalus. Tas ietver velosipēdu un transporta infrastruktūras, iedzīvotāju apkārtējās vides un drošības uzlabošanu, teritorijas labiekārtošanu un vides pieejamību, kā arī brīvā laika pavadīšanas iespēju dažādošanu. Līdztekus Talsu novada pašvaldībā ir iespēja saņemt līdzfinansējumu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju energoefektivitātes pasākumu veikšanai, kura mērķis ir sekmēt mājokļu energoefektivitātes paaugstināšanu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās, lai nodrošinātu dzīvojamā fonda ilgtspēju un energoresursu efektīvu izmantošanu.

Notikušas Talsu novada pašvaldības pārstāvju tikšanās ar novada uzņēmējiem, nevalstisko organizāciju darbiniekiem un citiem aktīviem iedzīvotājiem. Piemēram, lai sekmētu jaunu darba vietu radīšanu un uzņēmējdarbības vides attīstību, 2023. gada 12. decembrī tika organizēta ideju talkas darbnīca, kurā pulcējās arhitekti, ainavu arhitekti, mākslinieki, vēsturnieki, uzņēmēji, pašvaldību pārstāvji, tūrisma un mārketinga speciālisti, lai diskutētu par iespējamajām Talsu vecpilsētas attīstības vīzijām. Diskusiju dalībnieki darba rezultātā izvirzīja vairākus būtiskus secinājumus un sniedza ieteikumus, kā sekmēt divu pašvaldību ēku Talsos – Lielajā ielā 22 un Kalna ielā 4 – turpmāko pielietojumu un radīt pievilcīgu pilsētvides uzlabošanu un vēsturiskā centra attīstību iedzīvotājiem un viesiem. Diskusijās izteiktās idejas tiks apkopotas un izvērtētas, lai mērķtiecīgi turpinātu attīstīt Talsu vecpilsētu. Līdztekus 2023. gada 20. martā organizēta kopīga tikšanās – informācijas apmaiņa starp tūrisma uzņēmējiem un dažādu jomu pārstāvjiem. Tikšanās reizē sniegta informācija par vairākiem tūrisma nozarei nozīmīgiem jautājumiem – par Talsu novada tūrisma attīstības plāna 2022.-2025. gadam izpildi pārskata termiņā un tuvākā laika plāniem, tai skaitā Mājas kafejnīcu dienām un Pankūku nedēļu, par Talsu novada zīmolvedību, noteikumiem un kārtību attiecībā uz ceļa zīmēm, saistošajiem noteikumiem reklāmas objektu un informācijas zīmju uzstādīšanai Talsu novadā, Dabas aizsardzības pārvaldes apsaimniekotajiem objektiem un to pārvaldību, sniegta informāciju par to, kas notiek ar oficiālajām izejām uz jūru un graustu situāciju novadā, kā arī pārrunāti citi aktuālie jautājumi.

Viena no jaunajām sabiedrības līdzdalības formām Latvijā, kam Likumā ir piešķirts leģitīms raksturs, ir pašvaldības iedzīvotāju padomes (Padomes). Tas nesis līdzī arī būtiskus izaicinājumus pašvaldībām un to speciālistiem – kā jēgpilni, ilgtspējīgi un praktiski nodrošināt šo sabiedrības līdzdalības pasākumu, lai tas sasniegtu mērķi, būtu konstruktīvs un cieņpilns.

Lai veidotu ciešāku dialogu un sadarbību ar iedzīvotājiem, Talsu novadā uzsākts iedzīvotāju padomju veidošanas process. Tas notiks vairākos posmos atbilstoši Pašvaldību likumam un Talsu novada pašvaldības domes 2023. gada 28. septembra lēmumam “Par iedzīvotāju padomju un to darbības teritoriju noteikšanu”. Talsu novadā plānots izveidot 22 iedzīvotāju padomes, tas ir, katrā novada pilsētā un pagastā.

Iedzīvotāju padomes pārstāvēs konkrētās novada teritorijas iedzīvotāju intereses un tās varēs sniegt savus priekšlikumus, kas ir būtiski vietējai kopienai, izskatīšanai domē. Tas būs viens no

veidiem, kā veidot regulāru dialogu starp pašvaldību un iedzīvotājiem, apzinot attiecīgās teritorijas iedzīvotāju vajadzības un kopīgi meklējot labākos risinājumus katrai situācijai.

Lai gan 2023. gada 30. novembrī domes sēdē deputāti apstiprināja saistošos noteikumus “Talsu novada Iedzīvotāju padomju nolikums”, nosakot tajā iedzīvotāju padomju izveidošanas kārtību un darbības nosacījumus Talsu novadā, izteikts priekšlikums mainīt nolikumu, precizējot un papildinot Padomes darbības termiņu un tās darba organizāciju, Padomes locekļu skaitu, kārtību, kā tiek ievēlētas Padome, kā tiek organizēts tās darbs, kāda ir tās kompetence, kā arī noteikt jautājumus, par kuriem Dome prasa Padomes viedokli pirms lēmuma pieņemšanas.

5. TALSU NOVADA PAŠVALDĪBAS 2022. UN 2023. GADĀ VEIKTIE PASĀKUMI TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANĀ

5.1. Attīstības plānošanas dokumenti, iedzīvotāju un juridisko personu līdzdalība attīstības plānošanas procesā

Talsu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2040. gadam

Ar Talsu novada domes 31.03.2022. sēdes lēmumu Nr.107 “Par Talsu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2040. gadam apstiprināšanu” apstiprināja Talsu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2022.-2040. gadam (turpmāk – Stratēģija).

Stratēģija ir hierarhiski augstākais Talsu novada attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka vadlīnijas citiem novada attīstības plānošanas dokumentiem – tā ir ceļa karte detalizētākai attīstības plānošanai. 2023. gadā dokumentā nav veikti grozījumi.

Talsu novada Attīstības programmu 2022.-2028. gadam

Ar Talsu novada domes 31.03.2022. sēdes lēmumu Nr.108 “Par Talsu novada Attīstības programmas 2022.-2028. gadam apstiprināšanu” apstiprināja Talsu novada Attīstības programmu 2022.-2028. gadam (turpmāk – Attīstības programma).

Attīstības programma ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un rīcības, kuras pašvaldība apņēmusies īstenot novada ilgtspējīgas, integrētas un koordinētas attīstības nolūkos. 2023. gadā Attīstības programmas investīciju plāns grozīts vienu reizi.

Talsu novada Teritorijas plānojums

Ar Talsu novada domes 26.05.2022. sēdes lēmumu Nr.206 “Par Talsu novada Teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu” nolēma uzsākt Talsu novada teritorijas plānojuma izstrādi Talsu novada administratīvajai teritorijai (turpmāk – Teritorijas plānojums). Tas ir nepieciešams, lai Talsu novadā būtu vienoti, līdzvērtīgi, atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem izstrādāti teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un to grafiskā daļa.

Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 17. punktu 2021. gada pašvaldību vēlēšanās ievēlētā novada dome izvērtē novadu veidojošo bijušo pašvaldību pieņemtos saistošos noteikumus un pieņem jaunus novada saistošos noteikumus. Līdz novada saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 1. jūnijam ir spēkā novadu veidojošo bijušo pašvaldību saistošie noteikumi, izņemot saistošos noteikumus par teritorijas plānojumu, kurus izstrādā līdz 2025. gada 31. decembrim.

2023. gadā mainīts Teritorijas plānojuma izstrādes vadītājs un turpinās darbs pie 1. redakcijas sagatavošanas.

Tematiskie plānojumi

2022. gadā Talsu novada dome lēma par vairāku tematisko plānojumu izstrādi. Lai nodrošinātu kompleksu skatījumu par transporta sistēmu, kas nodrošina drošu, efektīvu, un ilgtspējīgu mobilitāti, 2023. gadā turpinājās darbs pie Talsu novada transporta attīstības plāna izstrādes. Lai nodrošinātu kompleksu skatījumu par piekrasti, lai līdzsvarotu dabas aizsardzības un ekonomikas intereses, kā arī veicinātu labu pārvaldību piekrastē, 2023. gadā turpinājās darbs pie Talsu novada piekrastes attīstības plāna izstrādes.

Ņemot vērā pašvaldības finansiālās iespējas, 2023. gadā tika atcelta vairāku dokumentu izstrāde. Apturēta tika Talsu novada ainavu plāna izstrāde, kura mērķis bija raksturot Talsu novada ainavu daudzveidību un vērtības, nosakot ainavu tipus un telpas, analizējot to īpašības, kā arī spēkus un ietekmes, kas tās pārveido, sniedzot priekšlikumus ainavu aizsardzībai, pārvaldībai un plānošanai. Tāpat tika apturēta individuālo aizsargjoslu projektu izstrāde valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem Talsu novadā, kas paredzēja samazināt valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu robežas un aizsargjoslas.

Lokālplānojumi

Ar Talsu novada pašvaldības domes 25.05.2023. sēdes lēmumu Nr.231 ir uzsākta lokālplānojuma izstrāde Kolkas pagasta teritorijas plānojuma grozījumiem nekustamā īpašuma “Veikals Mazirbe”, Kolkas pagastā, Talsu novadā, kadastra Nr.8862 002 0152, zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 8862 002 0152.

2023. gadā kā saistošie noteikumi apstiprināti un stājušies spēkā vairāki lokālplānojumi – izdoti Talsu novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr.13 “Lokālplānojuma, kas groza Kolkas pagasta teritorijas plānojumu nekustamajā īpašumā “Anneles”, Kolkas pagastā, Talsu novadā, kadastra Nr.8862 002 0229, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa”, izdoti Talsu novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr.23 “Lokālplānojuma Talsu novada (administratīvā teritorija līdz 01.07.2021.) teritorijas plānojuma grozīšanai, paredzot atbilstošu funkcionālo zonējumu vēja elektrostaciju būvniecībai Valdgales pagastā, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa” un Talsu novada pašvaldības domes saistošie noteikumi Nr. 24 “Lokālplānojuma Talsu novada (administratīvā teritorija līdz 01.07.2021.) teritorijas plānojuma grozīšanai, paredzot atbilstošu funkcionālo zonējumu vēja elektrostaciju būvniecībai Vandzenes, Ārlavas un Laidzes pagastos, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa”.

Ar Talsu novada domes 28.12.2023. sēdes lēmumu Nr.486 atcelts Talsu novada domes 2022. gada 29. decembra lēmums Nr.605 “Par lokālplānojuma izstrādes uzsākšanu Talsu novada (administratīvā teritorija līdz 01.07.2021.) teritorijas plānojuma grozīšanai, paredzot atbilstošu funkcionālo zonējumu vēja elektrostaciju būvniecībai Valdgales un Ārlavas pagastos”.

Ar Talsu novada domes 30.06.2022. sēdes lēmumu Nr.270 “Par lokālplānojuma izstrādes uzsākšanu SIA “Valpene wind” vēja parka ierīkošanai” uzsākta lokālplānojuma izstrāde SIA “Valpene wind” vēja parka ierīkošanai, lai grozītu Dundagas pagasta teritorijas plānojumu un Talsu novada (administratīvā teritorijas līdz 01.07.2021.) teritorijas plānojumu.

Detālplānojumi

Ar Talsu novada domes 30.03.2023. sēdes lēmumu Nr.130 “Par detālplānojuma izstrādes uzsākšanu nekustamajos īpašumos “Cukuriņu ielas” un “Liliju ielas”, Ģibuļu pagastā, Talsu novadā” uzsākta detālplānojuma izstrādi nekustamā īpašuma “Cukuriņu ielas” un nekustamā īpašuma “Liliju ielas” Ģibuļu pagastā, Talsu novadā.

2023. gadā turpinās vairāku detālplānojumu izstrāde – nekustamajam īpašumam “1. Maija 44”, Talsos un nekustamajiem īpašumiem “Zvirgzdi 15” un “Ezeri”, Laidzes pagastā.

2022. gadā ir atcelti 3 detālplānojumi: nekustamajam īpašumam Brīvības ielā 50, Stendē, nekustamajam īpašumam “Kapari”, Ģibuļu pagastā un nekustamajam īpašumam “Mīļie” Laucienes pagastā.

Informācija par iedzīvotāju un juridisko personu līdzdalību pašvaldības teritorijas attīstības programmas un teritorijas plānojuma apspriešanā un pilnveidošanā

Attīstības programma ir apstiprināta 31.03.2022. domes sēdē. Sabiedrības līdzdalības pasākumi, t.sk. iedzīvotāju un uzņēmēju aptauja, kā arī darba grupas sanāksmes norisinājās 2021. gadā.

Lēmums par Teritorijas plānojuma izstrādi pieņemts 26.05.2022. domes sēdē. Iedzīvotāju un juridisko personu iesaiste Teritorijas plānojumā veikta, aicinot iesniegt iesniegumus.

5.2. Projekti 2023. gadā un plānotie 2024. gadā

N.p.k.	Projekta nosaukums	Īstenošanas periods	Kopējās izmaksas, EUR	Piesaistītais ES fonds
Īstenotie projekti 2023. gadā				
1.	Vietējās sabiedrības veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Talsu novadā	2017.-2023.	569 755	ESF
2.	Sociālo pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plāna īstenošanai Talsu novadā	2020.-2023.	311 019	ERAF
3.	PROTI un DARI!	2018.-2023.	184 112	ESF
4.	Publiskās infrastruktūras attīstība Stendē rūpnieciskās teritorijas darbības nodrošināšanai	2020.-2023.	2 694 322	ERAF
5.	Ezeru pārvaldība un apsaimniekošana Kurzemē un Ziemeļļietuvā	2021.-2023.	162 082	ERAF
6.	Tirdzniecības vietas izveide Kolkā	2022.-2023.	293 323	EJZF
7.	Zivju resursu pavairošanas un atražošanas pasākumi 2023.gadā Talsu novadā	2023.	10 878	Valsts budžets

8.	Aprīkojuma iegāde zivju resursu aizsardzības pasākumu nodrošināšanai Talsu novadā	2023.	20 473	Valsts budžets
9.	Mērsraga tautas nama teritorijas labiekārtošana	2023.	200 395	EJZF
10.	Pastaigu laipas atjaunošana Rojas publiskajā pludmalē	2022.-2023.	62 650	EJZF
11.	Rojas Jūras zvejniecības muzeja un tā filiāles "Kaltenes" kluba vēsturiskā mantojuma atjaunošana	2023.	119 011	ELFLA
12.	Piekrastes atpūtas laukuma labiekārtošana Mērsragā	2023.	85 979	EJZF
13.	Rojas jūras stāsti	2023.	16 900	ELFLA
14.	Talsu tirgus ēkas atjaunošana	2022.-2023.	820 868	Valsts budžets
15.	Talsu Valsts ģimnāzijas parka teritorijas labiekārtošana vēstures izziņai un izglītības apguves dažādošanai	2023.	105 000	Valsts budžets
16.	Kvadracikla iegāde un piegāde Talsu novada pašvaldības zivju resursu aizsardzības pasākumu nodrošināšanai	2023.	9500	Valsts budžets
17.	Valgalciema atpūtas vietas labiekārtojuma atjaunošana	2023.	54 367	ELFLA
18.	Piekrastes apsaimniekošanas praktisko aktivitāšu realizēšana Talsu novadā	2023.	22 647	Valsts budžets
19.	Meža dienas 2023 Talsu novadā	2023.	2200	Valsts budžets
Pārejošie projekti no 2023. -2024. gadu				
1.	Dundagas ielas Talsos atjaunošana, gājēju un velosliņņu izbūve	2023.-2025.	3 500 000	Valsts budžets
2.	Valdemārpils vidusskolas sporta laukuma pārbūve	2023.-2024.	913 000	Valsts budžets
3.	Skolas energoefektivitātes paaugstināšana un pārbūve K.Mīlenbaha ielā 28, Talsos	2023.-2024.	2 100 000	Pašvaldības finansējums
4.	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana Talsu novada pašvaldības publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā.	2023.-2025.	616 000	EKII

Plānotie projekti 2024. gadā				
1.	Pieejamības ūdeņiem uzlabošana, atpūtas vietu veidošana vai uzlabošana (tūrisma infrastruktūras attīstība pie Vilkmuižas ezera Talsos)	2024.-2026.	71 250	ERAF
2.	Atpūtas vietas izveide pie Vilkmuižas ezera Talsos	2024.-2026.	900 000	ERAF
3.	Sociālo mājokļu atjaunošana Talsu novadā	2024.-2026.	200 000	ERAF
4.	Dundagas pils jumta dzegu atjaunošana	2024.-2026.	100 000	ELFLA

21.tabula Īstenotie projekti 2023. gada un plānotie projekti 2024. gadā

5.3. Pašvaldības sniegto rezultātu 2023. gadā salīdzinājums ar attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem uzdevumiem un plānotajiem rezultātiem

Talsu novada attīstības programmas 2022.-2028. gadam (turpmāk – Attīstības programma) investīciju plāns apstiprināts ar Talsu novada domes 2023. gada 27. aprīļa lēmumu Nr.196 “Par Talsu novada Attīstības programmas 2022.-2028. gadam Investīciju plānu 2023.-2025. gadam” (turpmāk – Investīciju plāns).

2023. gadā Investīciju plāns grozīts ar Talsu novada pašvaldības domes 2023. gada 28. septembra lēmumu Nr.365 “Par Talsu novada Attīstības programmas 2022.-2028. gadam Investīciju plāna 2022.-2024. gadam grozījumiem”.

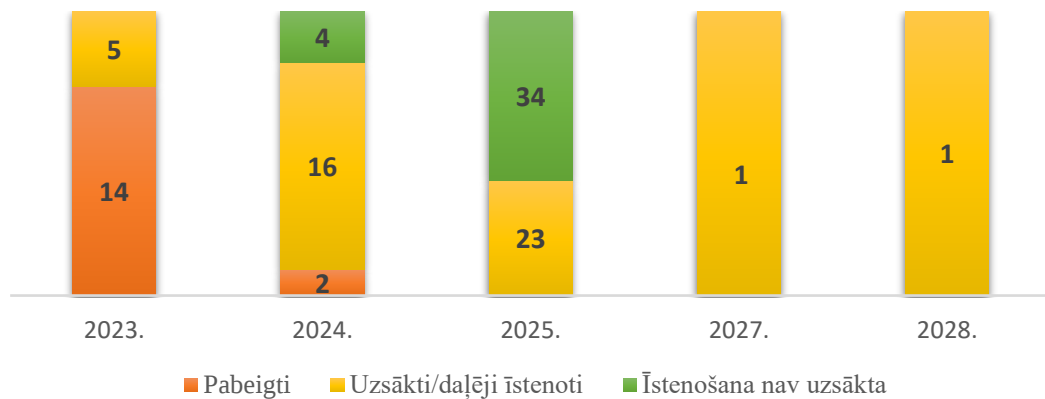
Kopumā Investīciju plānā ir iekļauti 100 projekti ar indikatīvo summu 85 079 938 EUR.

Kopējais pārskats par visiem Investīciju plānā iekļautajiem pasākumiem un to īstenošanas rezultātiem uz 2024. gada februāri dots zemāk norādītajā tabulā.

	2023.	2024.	2025.	2027.	2028.	Kopā
Kopā	19	22	57	1	1	100
Pabeigti	14	2				16
Uzsākti/daļēji īstenoti	5	16	23	1	1	45
Īstenošana nav uzsākta		4	34			39

22.tabula Visu Investīciju plānā iekļauto pasākumu izpilde (uz 2024. gada februāri)

23.attēls Visu Investīciju plānā iekļauto pasākumu izpilde (uz 2024. gada februāri)

Investīciju plāns paredzēja, ka 2023. gadā ir īstenojami 19 projekti. Līdz 2023. gada februārim kopumā ir pabeigti 14 jeb 74% no plānotajiem pasākumiem. 2023. gadā nav pabeigts projekts “Vispārējās izglītības iestāžu mācību vides uzlabošana Talsu novadā SAM 8.1.2.”, kur Talsu 2. vidusskolai. un Talsu pamatskolai ir piegādāts IT aprīkojums, bet nav izveidots dabas zinību kabinets Talsu pamatskolā. Savukārt projektu “Talsu 2. vidusskolas telpu pārbūve K. Mīlenbaha ielā 28, Talsos (metodiskais centrs)” un “Talsu 2. vidusskolas energoefektivitātes paaugstināšana un pārbūve, 1. kārtā K. Mīlenbaha ielā 28, Talsos (metodiskais centrs)” ietvaros notiek būvdarbi un tie būtu apvienojami kā viens projekts. Projektā “Sabiles kultūras nama ēkas pārbūve” veikta Sabiles kultūras nama ēkas pārbūve, bet ēka nav nodota ekspluatācijā. Arī projektā “Valdemārpils vidusskolas sporta infrastruktūras atjaunošana” ir daļēji veikti būvdarbi Valdemārpils vidusskolas sporta laukumā, bet paša projekta īstenošana nav pabeigta.

Investīciju plāns paredzēja, ka 2024. gadā ir īstenojami 22 projekti. Divi no projektiem – “Talsu tirgus atjaunošana un aprīkojuma iegāde” un “Energoefektivitātes paaugstināšana pansionāta “Lauciene” katlu mājā” ir pabeigta 2023. gadā. 15 projekti jeb 73% no kopējā skaita 2023. gadā ir uzsākti vai daļēji īstenoti, t.i. to īstenošana dotajā brīdī ir dažādā izstrādes procesā (izstrādāts būvprojekts, apliecinājuma karte vai veikta cita darbība). 5 projektiem, kas būtu jāīsteno 2024. gadā, īstenošana nav uzsākta (“Pastendes pamatskolas infrastruktūras atjaunošana”, “Pūņu pirmsskolas izglītības iestādes infrastruktūras atjaunošana”, “Talsu novada muzeja infrastruktūras atjaunošana” un “Talsu sporta halles infrastruktūras atjaunošana”).

Investīciju plāns paredzēja, ka 2025. gadā ir īstenojami 57 projekti. 23 projekti jeb 40% no kopējā skaita 2023. gadā ir uzsākti vai daļēji īstenoti, savukārt 34 projektiem jeb 60% no kopējā skaita līdz šim īstenošana nav uzsākta.

Projekts, kas pabeidzams 2027. gadā, ir “Multifunkcionālā sporta un rekreācijas centra izbūve Talsos”, savukārt SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “Piejūra”” īstenojamo projektu “Atkritumu apglabāšanas un apsaimniekošanas attīstīšana” plānots pabeigt 2024. gadā.

Informācija par ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2030 tabulā Nr. 5 definēto teritorijas attīstības rādītāju progresu novērtējumu

Rādītājs	Saistītais stratēģiskais mērķis	Bāzes gads	Bāzes indikators	2023.	Ilgttermiņā sasniedzamais rezultāts 2040. gadā	Avots

Iedzīvotāju skaits gada sākumā	SM1	2021.	35 699	37663	>30 0001	CSP
Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo	SM1	2020.	-208	-804 (2021.)	<-100	CSP
Īstenoto publiskās infrastruktūras un publiskās ārtelpas attīstības projektu skaits	SM2	2021.	10	11	Vismaz 20 projekti	Pašvaldības dati
Bezdarba līmenis	SM3	2021.	5,6%	6,2%	<5%	NVA
Tirgus sektora ekonomiski aktīvi ² uzņēmumi	SM3	2020.	2870	81 (2022.)	>2900	CSP
Teritorijas attīstības indekss	SM1, SM2, SM3	2020.	Dundagas n. -0,068 Mērsraga n. -0,075 Rojas n. +0,075 Talsu n. -0,117	Nav datu	Pozitīvs	VRAA
Iedzīvotāju vērtējums par līdzdalības iespējām lēmumu pieņemšanā	SM1, SM4	2021.	40%	Nav datu	>60%	Pašvaldības dati
Mobilitātes punkti	SM2	2021.	nav	Nav	Vismaz 3	Pašvaldības dati
Valsts autoceļu, pašvaldības ceļu un ielu garums ar asfaltbetona	SM2	2020.	670	1209 (2023.)	Pieaudzis	CSP, Pašvaldības dati

¹ VARAM 2019. gadā sagatavotā apvienotā Talsu novada [pašvaldības profilā](#) iedzīvotāju skaita prognoze 2030. gadam – 29 994

² Uzņēmumi, kas pārskata periodā ražoja produkciju, sniedza pakalpojumus vai nodarbināja cilvēkus atbilstošajā laika periodā neatkarīgi no tā, vai tie bija aktīvi visu pārskata periodu vai tikai daļu no tā

u.c. bitumizētu segumu, km						
----------------------------	--	--	--	--	--	--

23.tabula Attīstības rādītāju progresa novērtējums

5.4. Publiskās investīcijas Talsu novada pašvaldības administratīvās teritorijas pagasta pārvaldēs un iestādēs

Sabiles pilsētas un Abavas pagasta pārvalde

Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
950 000,00	37 917,00

24.tabula Publiskās investīcijas Sabiles pilsētas un Abavas pagasta pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
1.	Sabiles bibliotēkas Bērnu nodaļas telpu remonts, Ventpils ielā 14, Sabilē, Talsu novadā	23 754,00
2.	Ugunsdzēsības automātikas sistēmas izbūve Sabiles aprūpes biedrības "Kalme" telpās	6914,00
3.	Sabiles kultūras nama mēbeļu iegāde	7249,00

25.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Sabiles pilsētas un Abavas pagasta pārvaldē

Stendes pilsētas un Virbu pagasta apvienības pārvalde

Publiskās investīcijas, EUR

	2022.	2023.
Stendes pilsēta	1 820 639	2 741 195,09
Virbu pagasts	-	-

26.tabula Publiskās investīcijas Stendes pilsētas un Virbu pagasta apvienības pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
1.	Publiskās infrastruktūras attīstība Stendē rūpnieciskās teritorijas darbības nodrošināšanai	1 654 940,39
2.	Ausekļa ielas apgaismojuma atjaunošana Stendē, Talsu novadā.	10 500,20
3.	Stendes pilsētas bibliotēkas grīdu remonts Stendē.	9325,49

27.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Stendes pilsētas un Virbu pagasta apvienības pārvaldē

Talsu pilsētas pārvalde

Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
-	956 466,65

28.tabula Publiskās investīcijas Talsu pilsētas pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
1.	Talsu tirgus iekārtu un aprīkojuma iegāde	135 598,65
2.	Talsu tirgus ēkas atjaunošana	820 868,00

29.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Talsu pilsētas pārvaldē

Valdemārpils pilsētas un Ārlavas pagasta pārvalde

Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
200 533,96	48 341,55

30.tabula Publiskās investīcijas Valdemārpils pilsētas un Ārlavas pagasta pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
1.	Rotaļu laukuma iekārtu nomaiņa Skolas ielā 3, Valdemārpilī	12 093,97
2.	Zibens aizsardzības sistēmas izbūve Valdemārpils vidusskolā	32 617,58

31.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Valdemārpils pilsētas un Ārlavas pagasta pārvaldē

Balgales pagasta pārvalde

Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
-	7625,90

32.tabula Publiskās investīcijas Balgales pagasta pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
	-	-

33.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Balgales pagasta pārvaldē

Dundagas pagasta pārvalde

Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
-	62 860,00

34.tabula Publiskās investīcijas Dundagas pagasta pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
1.	Pils ielas Dundagā asfaltēšana	52 430,00
2.	Trotuāra izbūve no Talsu ielas 18 Dundagā uz Bānīša ielu 4 Dundagā	10 430,00

Gibuļu pagasta pārvalde
Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
685 999,46	52 173,93

36.tabula Publiskās investīcijas Ģibuļu pagasta pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
1.	Rotaļu laukuma izveide Pastendē	17 657,34
2.	PII “Ķipars” āra nojumes izbūve	10 700,01
3.	Pastendes pamatskolas daļējs kosmētiskais remonts (3 kabinetos)	9557,78

37.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Ģibuļu pagasta pārvaldē

Īves pagasta pārvalde
Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
2465,44	9088,11

38.tabula Publiskās investīcijas Īves pagasta pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
1.	“Tiņģeres muiža” tualetu remonts	1948,93

39.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Īves pagasta pārvaldē

Kolkas pagasta pārvalde
Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
83 150,70	307 526,53

40.tabula Publiskās investīcijas Kolkas pagasta pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
1.	Pagasta ceļš Robežsargi-Līvānu mājas	9994,60
2.	Kolkas pagasta Mazirbes katlu mājas granulu apkures katla degļa un degkambars nomaina	4208,93
3.	Tirdzniecības vietas izveide Kolkā	293 323,00

41.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Kolkas pagasta pārvaldē

Kūļciema pagasta pārvalde
Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
-	3670,00

42.tabula Publiskās investīcijas Kūļciema pagasta pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
1.	Rotaļu laukuma labiekārtošana, rotaļu elementa maiņa un uzstādīšana Tautās namā, Kūļciemā, Kūļciema pagasta	3670,00

43.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Kūļciema pagasta pārvaldē

Laidzes un Vandzenes pagasta apvienības pārvalde
Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
-	13 994,00

44.tabula Publiskās investīcijas Laidzes un Vandzenes pagasta apvienības pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
1.	Vandzenes kapličas jumta nomaiņa	6997,00
2.	Laidzes BLPC aktivitāšu centra grīdas atjaunošana	6997,00

45.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Laidzes pagasta pārvaldē

Laucienes pagasta pārvalde
Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
24 759,38	18 767,53

46.tabula Publiskās investīcijas Laucienes pagasta pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
	-	-

47.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Laucienes pagasta pārvaldē

Lībagu pagasta un Strazdes pagasta apvienības pārvalde
Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
39 519,70	35 443,00

48.tabula Publiskās investīcijas Lībagu pagasta un Strazdes pagasta apvienības pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
1.	Vides objekta "Zaļā saule" atjaunošanas darbi	18 085,00
2.	Traktora Solis 26 iegāde	12 000,00
3.	Kapu vārtu un akas izbūve Sukturu kapos	5358,00

49.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Lībagu pagasta un Strazdes pagasta apvienības pārvaldē

Lubes pagasta pārvalde
Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
2028,91	8376,48

50.tabula Publiskās investīcijas Lubes pagasta pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
1.	Rotaļu laukuma iekārtu piegāde un uzstādīšana	3478,48
2.	Tērauda tilta tehniskais apsekojums	4898,00

51.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Lubes pagasta pārvaldē

Mērsraga pagasta pārvalde
Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
66 181,80	555 222,99

52.tabula Publiskās investīcijas Mērsraga pagasta pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
1.	Skaņu aparatūras iegāde Mērsraga Tautas nama vajadzībām	1246,06
2.	Mērsraga tautas nama teritorijas labiekārtošana	20 039,55
3.	Piekrastes atpūtas laukuma labiekārtošana Mērsragā	8597,93

53.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Mērsraga pagasta pārvaldē

Rojas pagasta pārvalde
Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
453 815,33	341 033,10

54.tabula Publiskās investīcijas Rojas pagasta pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
---------	-----------	------------

1.	Uzlabota un modernizēta ekspozīcija un krājumi Rojas Jūras zvejniecības muzejā un muzeja filiālē “Kaltenes klubs”.	12423,00
2.	Paplašināta un modernizēta Rojas stadiona teritorija, uzstādot 11 dažādas konstrukcijas skeitparka teritorijā.	3995,00
3.	Atjaunota Valgalciema stāvlaukuma laipa.	5984,00
4.	Pastaigu laipas atjaunošana Rojas publiskajā pludmalē	6262,96
5.	Valgalciema atpūtas vietas labiekārtojuma atjaunošana	5436,75

55.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Rojas pagasta pārvaldē

Valdgaies pagasta pārvalde

Publiskās investīcijas, EUR

2022.	2023.
4822,01	40 940,35

56.tabula Publiskās investīcijas Valdgaies pagasta pārvaldē

Nozīmīgākie objekti, darbi, kas īstenoti 2023. gadā par budžeta līdzekļiem

Nr.p.k.	Nosaukums	Summa, EUR
1.	Gaismekļu maiņa PII “Kamenīte” teritorijā Pūņās, Valdgaies pagastā	2662,00
2.	Granulu apkures katla iegāde un uzstādīšana Valdgaies pagasta pārvaldes ēkai un Valdgaies tautas nama ēkai	31 774,60

57.tabula Nozīmīgākie objekti, darbi Valdgaies pagasta pārvaldē

6. TALSU NOVADA PAŠVALDĪBAS KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļas pamatfunkcija ir nodrošināt informācijas nepārtrauktību un tās pieejamību pēc iespējas plašākai sabiedrības daļai par Talsu novada domes pieņemtajiem lēmumiem, to izpildi un Talsu novada pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem, darbības principiem, jaunākajiem un aktuālākajiem notikumiem. Lai to īstenotu, tiek izmantoti dažādi komunikācijas kanāli.

Tiešs un nepastarpināts komunikācijas veids ir Talsu novada pašvaldības organizētas tikšanās par dažādām tēmām ar novada iedzīvotājiem.

2023. gadā Talsu novada pašvaldība, piesaistot attiecīgās jomas speciālistus, organizēja daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pārstāvju sapulci par iespējām piesaistīt publisko finansējumu energoefektivitātes paaugstināšanai. Aprīlī pašvaldība aicināja Dundagas pagasta iedzīvotājus pārrunāt aktuālos jautājumus, kas bija saistīti ar pašvaldības kapitāldaļu uzņēmumu reorganizāciju un izmaiņām daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pārvaldīšanā. Maijā notika Talsu pilsētas iedzīvotāju sapulce, septembrī uz tikšanos bija aicināti interesenti, lai pārrunātu nepieciešamos uzlabojumus pašvaldības organizētā konkursa līdzfinansējuma saņemšanai valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļu teritorijās esošo vēsturisko ēku restaurācijai un konservācijai nolikumā, bet decembrī ikvienam bija iespēja klātienē uzzināt par aktualitātēm bioloģiski noārdāmo atkritumu šķirošanā.

Lai nodrošinātu iedzīvotājiem iespēju nepastarpināti sekot līdzi Talsu novada pašvaldības domes darbam, 2023. gadā ieviesta audiovizuālu tiešraīžu nodrošināšana no pašvaldības domes komiteju darba. Tiešraides, gan komiteju, gan domes sēžu, vērojamas pašvaldības Youtube.com kontā.

Tīmekļvietne www.talsunovads.lv ir Talsu novada pašvaldības oficiālais, plašākais un daudzveidīgākais informācijas kanāls internetvidē. Tajā tiek atspoguļotas ne tikai ziņas par aktuālākajiem notikumiem novadā, bet arī informācija par pašvaldības un domes darbu, pieņemtajiem lēmumiem, normatīvo aktu regulējumu, tajā pieejami dažādi nolikumi, saistošie noteikumi, veidlapas u.c.

2023. gada martā Talsu novada pašvaldības tīmekļvietne www.talsunovads.lv tika pievienota valsts iestāžu tīmekļvietņu vienotajai platformai, tā lietotājiem veidojot atpazīstamu vidi informācijas ieguvei. Šādā veidā tīmekļvietnes uzturēšanas (tehniskās) pakalpojums norit centralizēti, tiek nodrošināti visi noteiktie piekļūstamības un drošības nosacījumi, samazinot pašvaldības izdevumus tās uzturēšanā un pilnveidošanā. Tīmekļvietnē ir iestrādāts notikumu kalendārs, kas iedzīvotājiem ļauj ērti pārskatīt aktuālākos kultūras, tūrisma un sporta notikumus, izvēloties atsevišķas kategorijas. Lietotājiem ērts ir arī kontaktinformācijas meklētājs un tīmekļvietnes kopējais meklētājs. Tāpat tīmekļvietnē ir iespēja pieteikties pašvaldības iknedēļas aktuālāko notikumu vēstkopai.

Šajā gadā būtiski audzis tīmekļvietnes apmeklējumu skaits. 2023. gadā tīmekļvietnei bija 129 000 uzskaitīto apmeklētāju. Maksimālais lietotāju skaits dienā bija 3219 lietotāju (8. jūlijā, kad visskatītākās bija sadaļas par Zvejnieksvētkiem un Jūras svētkiem vairākās novada vietās), bet ikdienā tīmekļvietni apmeklē no aptuveni 400 lietotājiem brīvdienās līdz 1000 lietotājiem darba dienās.

Apmeklētākās sadaļas 2023. gadā: notikumu kalendārs, vakances, jaunumi (ziņas), darbinieku kontakti, Zvejnieksvētki Rojā 2023, izsoļu katalogs, meklētājs, informatīvais izdevums “Talsu Novada Ziņas”. Tālāk seko iepirkumi un cenu aptaujas, kinoteātra repertuārs, sēžu grafiki, darba kārtības un protokoli.

Tīmekļvietnes ikdienas komunikācijai izmanto arī citas pašvaldības iestādes. Piemēram, Tūrisma informācijas centrs Talsos un Dundagā, Talsu Tautas nams, Talsu novada muzejs. Šo tīmekļvietņu komunikācija balstīta esošo pakalpojumu un piedāvājumu apkopojumā, sniedzot apmeklētājiem informāciju par tiem. Tīmekļvietnes komunikācijā izmanto arī atsevišķu pagastu pārvaldes: Dundagas, Rojas, Kolkas. Tajās ietverta uz konkrēto teritoriju attiecināma informācija. Tāpat informēšanā par aktuālākajiem notikumiem tīmekļvietnes izmanto arī atsevišķas izglītības iestādes, tajās pieejama informācija par to ikdienas norisēm, tā ļaujot apmeklētājiem gūt plašāku ieskatu izglītības iestāžu pasākumos un aktualitātēs. Tīmekļvietnes komunikācijas mērķiem izmanto arī pašvaldības kapitāldaļu sabiedrības, piemēram SIA “Talsu ūdens”, SIA “Talsu namsaimnieks”. Tajās tiek nodrošināta iedzīvotājiem pieejama informācija ne tikai par aktualitātēm, bet arī tiek publicēta likumdošanā noteiktā obligāti publicējamā informācija. Šo tīmekļvietņu uzturēšanu un informācijas atjaunošanu nodrošina pašas iestādes.

Informatīvais izdevums “Talsu Novada Ziņas” joprojām tiek nodrošināts visu reģistrēto pasta kastīšu īpašniekiem Talsu novada teritorijā. Tas iznāk reizi mēnesī, un tā tirāža ir 19 150 eksemplāri. Talsu novada pašvaldība informatīvā izdevuma sagatavošanā ievēro labās prakses principus un publicē tikai ar pašvaldības, domes darbu saistītu informāciju, tā nodalot informatīvā izdevuma pamata mērķi no reģionālā laikraksta funkcijām.

Informatīvajā izdevumā tiek iekļauta daudzveidīga informācija, kas ietver aktuālākos pašvaldības paveiktos darbus un Talsu novada budžeta izlietojumu, skaidrojumus par Talsu novada domes pieņemtajiem saistošajiem noteikumiem. Tajā tiek atspoguļoti Talsu novada domes lēmumi, kā arī informācija par novadā paredzētajiem kultūras, sporta un tūrisma pasākumiem un aktivitātēm.

Sociālā tīkla konts Facebook.com sekotāju skaits aizvadītajā gadā pieaudzis par 2000, sasniedzot 10 000 unikālo sekotāju, un tendence joprojām ir augšupejoša. 74% auditorijas ir sievietes, bet

26%: vīrieši. Lielākais auditorijas vecuma īpatsvars ir no 25 līdz 44 gadiem. 29,8% no lietotājiem par dzīvesvietu norādījuši Talsus, bet 19,1%: Rīgu. Tāpat ir lietotāji no Ventspils (3,2%), Rojas (2,8%), Stendes (2,3%), Dundagas (1,7%), Kuldīgas un Tukuma (1,4%), Valdemārpils un Mērsraga (1,3%).

Kopumā pašvaldības Facebook.com lapu 2023. gadā apmeklējuši 568 462 lietotāji, bet cilvēku skaits, kuri redzējuši ziņas un lapu, ietverot arī unikālos skatījumus, ir 677 675.

Šis sociālais tīkls ir būtisks komunikācijas instruments, lai sajūtu atgriezenisko saiti no iedzīvotājiem, sniegtu atbildes uz neskaidrajiem jautājumiem, informētu par aktualitātēm, noskaidrotu iedzīvotāju viedokli dažādos jautājumos. Iedzīvotājiem saistošāka ir informācija par dažādiem saimnieciskiem darbiem, nereti visvairāk tiek komentēti ieraksti, kas attiecas uz publiskās vides sakārtotību un labiekārtojumu, tās noformējuma elementiem. Talsu novada pašvaldība ciena iedzīvotāju tiesības brīvi izteikties, tāpēc komentāri netiek dzēsti, ja vien to saturs nav klaji aizvainojošs vai uz agresīvu rīcību mudinošs.

Sociālā tīkla Instagram iespējas Talsu novada pašvaldība izmanto regulāri, šajā komunikācijas kanālā akcentējot tieši vizuāli pasniedzamu informāciju. Gada laikā Instagram sekotāju skaits pieaudzis par 214 lietotājiem, sasniedzot 1810. Lielākā daļa – 69,6%, lietotāju ir sievietes, bet 30,4% – vīrieši, vecumā no 25 līdz 44 gadiem. Talsu novada pašvaldības Instagram kontu apmeklējuši 4600 lietotāji. Lielākā daļa auditorijas – 40,8% – par dzīvesvietu norādījuši Rīgu, bet 22,9%: Talsus.

Mikroblogošanas vietne X pašvaldībai ir sekundārs informācijas nodošanas veids, tam šobrīd ir 2437 sekotāju, kas ir par 37 vairāk nekā 2022. gadā. Tajā tiek ievietota aktuālā informācija, norādot saiti uz pašvaldības tīmekļvietnē publicēto informāciju. 2023. gadā ziņu nodošana X ir kļuvusi aktīvāka un informācija tiek publicēta regulāri, tādējādi palielinot auditorijas iesaisti.

Sociālā tīkla LinkedIn iespējas Talsu novada pašvaldība 2023. gadā ir sākusi izmantot plašāk. Ņemot vērā LinkedIn specifiku, šajā sociālajā tīkla 2023. gadā arvien aktīvāk un vairāk tiek publicētas ne tikai pašvaldībā pieejamās vakances, bet arī pieejama informācija par attīstības projektiem, izolēm, atbalsta pasākumiem reģiona uzņēmējiem un starptautisko sadarbību. Lielākā daļa – 38,2%, no profila apmeklētājiem ir biznesa konsultāciju un pakalpojumu sfēras darbinieki, 11,3% – valsts sektora, 17,8% – reklāmas sfēras, bet 6,4% – IT pakalpojumu sfēras darbinieki. Talsu novada pašvaldības LinkedIn kontu apmeklējuši 1204 lietotāji.

Aktīvi sociālo tīklu, tieši Facebook.com un Instagram, lietotāji ir Talsu novada pašvaldības iestādes un struktūrvienības. Tas ir ērts veids, kā auditoriju informēt par gaidāmajiem notikumiem, kā arī veidot attiecīgās iestādes/struktūrvienības tēlu, to atbilstoši pozicionējot. Izglītības, kultūras un tūrisma iestādes darbā ar sabiedrību plaši izmanto Facebook.com sniegtās iespējas. Šo saziņas kanālu izmanto gan 11 kultūras, tautas un saietu nami, visas muižas un pilis, 5 brīvā laika pavadīšanas centri, 4 muzeji, 8 bibliotēkas, 7 tūrisma informācijas centri, kinoteātris “Auseklis”. Atsevišķas iestādes izmanto arī Instagram, piemēram, Talsu Galvenā bibliotēka, Talsu novada muzejs, tūrisma informācijas centrs Talsos, Valdemārpilī.

2023. gadā turpināts pilnveidot vienotu vizuālo noformējumu ierakstiem sociālajos tīklos, tādējādi Talsu novada pašvaldības publicētā informācija ir lietotājiem viegli atpazīstama.

Būtiska loma informācijas nodošanā un publicitātes veidošanā ir sadarbībai ar masu medijiem. 2023. gadā pašvaldība izmantoja SIA “TV9 pakalni” pakalpojumus, kas nodrošina aktualitāšu atspoguļojumu video formātā, ziņu sižetu gatavošanu. Televīzijas kanālā “Re:TV” SIA “TV9 pakalni” sagatavotie sižeti par Talsu novadu ir redzami reizi nedēļā raidījumā “Vakar. Šodien. Rīt.”, kā arī atsevišķi sižeti ir skatāmi nacionālajā televīzijā “LTV1”.

Pašvaldībai ir ilgstoša sadarbība ar reģionālo laikrakstu “Talsu Vēstis”, kur tiek atspoguļotas novada aktualitātes un pašvaldība ir nozīmīgs informācijas sniedzējs. Tāpat aktuālā informācija tiek nodota ziņu aģentūrai “Leta”, bet izdevniecības “Diena” žurnālā “Skaistākās Ainavas” tika iekļautas Talsu pilsētas, Dundagas pagasta un Lībiešu krasta piedāvātās iespējas. Īpaša reklāma bija uz gaisa balona, visā Latvijā lidojoša, izliktais Talsu pilsētas vārds un svītru koda elements: debesīs tie pacēlās pirmo reizi, ikvienam uz zemes esošajam vēstot par pilsētas, novada unikalitāti.

Reizi nedēļā pašvaldība par aktualitātēm informēja klausītājus radio “SWH” ēterā, sniedzot būtiskāko informāciju par novadā notiekošo. 2023. gadā Talsu novada pašvaldība izmantoja radio “SWH” piedāvātos tiešraīžu pakalpojumus Talsu pilsētas svētku un Rojas zvejnieksvētku laikā, tā popularizējot Talsu novada kultūras piedāvājumu un atklājot novada kultūrvēsturisko daudzveidību.

Iedzīvotāju iesaiste Talsu novada pašvaldībai ir svarīga arī dažādās aktivitātēs.

Talsu novada pašvaldība sadarbībā ar konditoreju “Māsas”, sveicot Talsus, Sabili un Valdemārpili 106. jubilejā, aicināja ikvienu piedalīties īpašā svētku akcijā un dalīties ar savām mīļāko kūku receptēm. Savukārt gatavojoties FIA Eiropas rallija čempionāta Latvijas posmam “Tet Rally Liepāja” Talsos, 5.–9. klašu skolēni tika aicināti piedalīties zīmējumu konkursā “Mana sapņu rallija mašīna”, kā balvu saņemot braucienu ar rallija ekipāžu. Konkursā piedalījās 21 dalībnieks, un visi darbi pēcāk bija aplūkojami atjaunotās Talsu tirgus ēkas logos. Gada nogalē, sadarbībā ar biedrību “Talsu fotoklubs”, Talsu tirgus ēkas interjers papildināts ar ilglaicīgu fotogrāfiju ekspozīciju, kas ataino Talsu tirgus darbību cauri laiku lokiem.

Tāpat iedzīvotāji tika aicināti iesaistīties Latvijas Republikas Proklamēšanas gadadienas apsveikuma tapšanā: tajā varēja piedalīties ikviens, kas, spītējot laikapstākļiem, uzvilka tautastērpu vai tērpu ar tautiskiem elementiem. Filmēšanā iesaistījās gan Talsu novada Mūzikas skolas audzēkņi, gan amatiermākslas pārstāvji, gan arī citi interesenti, kas vēlējās izdejojot Talsu saulītes rakstu zem mūsu valsts karoga. Valsts svētkos tika godināti “Talsu novada Izcilības balvas”, “Talsu novada Atzinības balvas” un “Talsu novada Goda balvas” saņēmēji, pateicoties mūsu cilvēkiem par viņu ieguldījumu gan vietējā kopienā, gan Latvijas mērogā. Gada laikā pateicība tika izteikta arī vietējiem uzņēmējiem, kas novadam rada papildu pievienoto vērtību, kultūras un sporta cilvēkiem un izcilus rezultātus sasniegušajiem skolēniem un viņu pedagogiem.

Talsu novada iedzīvotāju aktivitāti apliecināja arī plašā amatiermākslas kolektīvu dalība XXVII Vispārējo latviešu dziesmu un XVII Deju svētkos Rīgā. Aiz tikko uzaustā jaunā Talsu novada vimpeļa gājienā devās 834 dalībnieki no 42 amatiermākslas kolektīviem.

Veicinot vietējās kopienas saliedētību, oktobrī Talsu tirgū norisinājās Druvvalža labdarības tirdziņš un izsole, kurā iedzīvotāji saziedoja 2328,34 EUR zupas virtuvei, tādējādi nodrošinot 1455 siltas zupas porcijas, kas gada aukstākajā sezonā iepriecināja trūcīgos, maznodrošinātos un pensionārus. Labdarības tirgus apvienoja Talsu novada ļaudis, ļaujot ikvienam iesaistīties tajā pēc iespējām: vai nu kā dalībniekam, vai kā pircējam.

Jūnijā Talsu pilsētvidi papildināja vairāki akcenti. Sagaidot Talsos FIA Eiropas rallija čempionāta Latvijas posmu “Tet Rally Liepāja”, Stendes ielas lokveida krustojumā bija izvietota rallija automašīna, savukārt Lielajā ielā tika uzstādīts īpašs objekts: izgaismota zemeslode, kas tapa no iedzīvotāju dāvinātajiem mazajiem auto modeļiem. Vasaras sezonā Talsu ezerā atgriezās uzlabots vides objekts/ uzraksts “ES i TALSI”, piesaistot gan vietējo, gan viesu uzmanību.

Arī šajā gadā Talsu novada pašvaldība izdeva 2024. gada galda kalendāru, ko bija iespējams iegādāties ikvienam interesentam. Tas tapa sadarbībā ar biedrību “Talsu fotoklubs”, kas 2024. gadā atzīmēs savas darbības 25 gadu jubileju.

Ikviens Talsu novadā reģistrētais jaundzimušais 2023. gadā saņēma īpašu velti – vietējās iedzīvotājas, piecu bērnu mammas un biedrības “Silti” dibinātājas Elīnas Sondares šūtās mīļlupatiņas. Savukārt Talsu novada pirmklasniekiem arī šajā gadā tika dāvētas īpašas grāmatas: Maijas Laukmanes un Antras Auziņas-Bajāres radītā „Ielošanās. Talsu ielu līkloči un noslēpumi”, kur savijušās Talsu pilsētas ielas, kas atspoguļotas bērniem aizraujošu dzejoļu, ilustrāciju un radošu uzdevumu formā.

2023. gadā par īpašu kultūrtelpu kļuva atjaunotā Talsu tirgus ēka. Līdz tirdzniecībai nepieciešamo iekārtu izgatavošanai un uzstādīšanai, tajā tika piedāvāti dažāda veida notikumi un pasākumi atšķirīgām gaumēm un interesēm. Tajā notika zaļumballe, erudīcijas spēle, Līgo tirgus, nakts pastaigas modes skate, pērļu medības, Kalendāra diena, diskotēka un populāru izpildītāju koncerts, daudzveidīgs pasākums bērniem.

2023. gadā Talsu novada pašvaldību oficiālā vizītē apmeklēja Valsts prezidents Egils Levits (februārī) un Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs (oktobrī). Savukārt maijā Talsu novada pašvaldībā darba vizītē viesojās iekšlietu ministrs Māris Kučinskis, bet novembrī: zemkopības ministrs Armands Krauze.

Tā kā šajā gadā spēkā stājušais Pašvaldību likums paredz lielāku iedzīvotāju iesaisti vietējo pašvaldību darbā, tad novembra beigās Talsu novada pašvaldības domes sēdē deputāti apstiprināja saistošos noteikumus “Talsu novada Iedzīvotāju padomju nolikums”. Tajos noteikta iedzīvotāju padomju izveidošanas kārtība un darbības nosacījumi. Plānots, ka 2024. gadā varētu tikt ievēlētas pirmās iedzīvotāju padomes Talsu novadā.

Pašvaldības līdzdalība starptautiskos projektos un starptautiska sadarbība

2023. gadā Talsu novada pašvaldība iespēju robežās uzturēja sadarbību ar starptautiskajiem partneriem.

Janvārī uz Čortkivu (Ukrainu) devās Talsu novada iedzīvotāju sarūpētas veltes kā īpašs atbalsts kara nomocītajai valstij: elektrības ģeneratori, siltas drēbes, segas un apavi, kā arī citas ziemas periodam noderīgas lietas.

Aprīlī Talsu novadā viesojas sadarbības partneri no Lejres (Dānija) pašvaldības: Jauniešu skolas pārstāvji ar mūziklu “Vestsaidas stāsts”. Jauniešu iestudējumu varēja redzēt gan Mērsraga kultūras namā, gan Talsu Tautas namā.

2023. gadā Turcijas Republika atzīmēja 100. gadadienu, par godu šim gadskaitlim 21. Alānijas Starptautiskā kultūras un mākslas tūrisma festivāla tēma bija veltīta tieši šim lielajam notikumam un Turcijas neatkarīgajai valstij. Arī Talsu novada pārstāvji piedalījās festivālā un iepazīstināja vietējos iedzīvotājus un viesus ar Latvijas tūrisma un mājražotāju piedāvājumu. Talsu novada pašvaldības delegācija sveica savus ārvalstu sadarbības partnerus šajos nozīmīgajos svētkos, Alānijas pilsētas mēram dāvinot Dundagas rokdarbnieču austu vilnas paklāju dabas toņos.

Jau pagājušajā gadā Talsu novada pašvaldība organizēja nometni bērniem un jauniešiem no Čortkivas (Ukraina). Arī šogad iniciatīva turpinājās, paplašinot nometnes mērķauditoriju. Talsu novada pašvaldība, atvēlot gan savu finansējumu, gan piesaistot to no Izglītības ministrijas, augustā organizēja divas bērnu un jauniešu nometnes Laucienē. Tajās piedalījās 24 dalībnieki no Čortkivas un līdz 30 dalībnieku, kuri ir Talsu novadā izmitinātie Ukrainas civiliedzīvotāju bērni un Talsu novadā deklarētie bērni un jaunieši, Talsu novada izglītības iestāžu audzēkņi.

Savukārt Senās uguns nakts unikalitāti Talsu novadā ieradās piedzīvot starptautiskie sadarbības partneri no Prieņu rajona pašvaldības (Lietuva) un Čortkivas pilsētas pārvaldes (Ukraina), bet septembra sākumā uz Čortkivu (Ukraina) devās Talsu novada pašvaldības delegācija, lai piedalītos pilsētas 501. gadadienā.

Pašvaldības starptautiskie sadarbības partneri 2022. gadā ir Kuresāres novads Igaunijā, Priekuļi rajons Lietuvā, Alānijas pilsēta Turcijā, Lejres pašvaldība Dānijā, Telavi pašvaldība Gruzijā, Sederčepingas pašvaldība Zviedrijā, Orhejas pašvaldība Moldovā un Čortkivas pilsēta Ukrainā.

Vairākas Talsu novada izglītības iestādes turpināja īstenot dažādus sadarbības projektus. Vairāk informācija par sadarbības projektiem atrodama Publiskā pārskata 34.lpp.

7. INFORMĀCIJA PAR VALSTS KONTROLES ATZINUMIEM UN TALSU NOVADA PAŠVALDĪBAS PASĀKUMIEM ATKLĀTO TRŪKUMU NOVĒRŠANAI 2023.GADĀ

2023. gadā pabeigts darbs pie Valsts kontroles lietderības revīzijas “Vai Latvijā tiek veikta efektīva un ekonomiski pamatota bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas sistēmu?” sniegto ieteikumu ieviešanas:

- Lai nodrošinātu vispusīgu situācijas analīzi pašvaldības administratīvajā teritorijā attiecībā uz iespējām dalīti vākt un virzīt pārstrādei radītos bioloģiskos atkritumus, Pašvaldībā tika izveidota darba grupa, kas, izpildot tās pamatuzdevumu, sagatavoja rīcības plānu un noteica bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ieviešanas mērķus. Pašvaldība sagatavoja un izplatīja (tikšanās ar iedzīvotājiem, informācijas izvietošana pašvaldības mājaslapā, pilotprojekta organizēšana) informatīvos materiālus par nepieciešamību dalīti vākt bioloģiskos atkritumus un veidu, kā tiks nodrošināta sistēmas ieviešana pašvaldības administratīvajā teritorijā.

2022. gada augustā Valsts kontrole pabeidz lietderības revīziju “Vai tiek nodrošināta likumīga, efektīva un produktīva pašvaldības ostu pārvaldība?”. 2023.gadā intensīvi tika strādāts pie sniegto ieteikumu ieviešanas:

- Lai nodrošinātu normatīvajos aktos nepieciešamo plānošanas dokumentu izstrādi stratēģiskās vadības nodrošināšanai, detalizētu un analītisku pārskatu sagatavošanu un izskatīšanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un lai nodrošinātu lēmumu pieņemšanu ostu pārvaldībā, kas pamatoti ar objektīvu informāciju un datiem. Mērsraga ostas pārvalde ir izstrādājusi perspektīvo ilgtermiņa budžeta plānu pieciem gadiem par periodu no 2023. līdz 2027. gadam, kā arī ir noteikta kārtība par atskaišu sniegšanas biežumu. Rojas ostas pārvalde ir izstrādājusi attīstības programmu, kurā ir raksturojusi ostas esošo stāvokli, noteikusi galvenos projektus, ko sadarbībā ar ostas teritorijā strādājošajiem uzņēmumiem ir identificējusi kā prioritārus ar ES Jūrniecības, zvejniecības un akvakultūras fonda līdzfinansējumu realizējamus infrastruktūras projektus un ieskicējusi ilgtermiņa attīstības scenārijus. Rojas ostas pārvalde attīstības programmai kā pielikumus ir sagatavojusi perspektīvo ilgtermiņa finanšu plūsmas plānu pieciem gadiem par periodu no 2023. līdz 2028. gadam, kā arī projekta “Rojas ostas kuģu ceļa padziļināšana līdz 7 m/ 6,5 m/ 6,2 m” finansēšanas un līdzfinansējuma atmaksas finanšu plūsmas plānu par periodu no 2023. līdz 2035. gadam. Papildu tam, Rojas ostas pārvaldes ostu maksu un maksas pakalpojumu izcenojumu noteikšanas metodikā un zemes nomas un apbūves tiesību maksas un līguma termiņu noteikšanas metodikā ir noteikta kārtība par atskaišu par ostas darbību sagatavošanu un izskatīšanu.

- Lai novērstu vides piesārņojuma riskus, Mērsraga ostas pārvalde atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem³ ir aktualizējusi un saskaņojusi ar Valsts vides dienestu Kuģu radīto atkritumu apsaimniekošanas plānu Mērsraga ostā. Rojas ostas pārvalde ir izstrādājusi un valdes sēdē apstiprinājusi Rojas ostas kuģu radīto atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšanas kārtību un kuģu radīto atkritumu apsaimniekošanas plānu 2023.-2028. gadam, kurā ir iekļauta informācija par ostā pieņemamo atkritumu veidiem, atkritumu nodošanas un uzraudzības procesu, kā arī cita informācija atbilstoši normatīvajā aktā noteiktajam.
- Lai izveidotu efektīvu ostas pārvaldības institūciju, pašvaldība veica izvērtējumu iespējamam ostas pārvaldības modelim un, balstoties uz izvērtējumu, pieņēma lēmumu. Pašvaldība ir iepazinusies ar SIA “Civitta Latvija” izvērtējumu un Konkurences padomes sniegto atzinumu par ostu pārvaldības modeļa maiņu. Konkurences padome atzinumā norāda, ka tai nav iebildumu pret SIA “Civitta Latvija” izvērtējumā ieteikto rīcību, proti, vidējam termiņam (trīs līdz pieci gadi) saglabāt esošo pārvaldības modeli abās ostās, kas atbilst pašvaldības iestādei un kura pārvaldību ietekmē Ostu likums. Papildu tam ilgtermiņā apsvērt iespēju ostu pārvaldes pārveidot par kapitālsabiedrībām, ja tās veic ne tikai pašvaldības autonomās funkcijas, bet arī ar komercdarbību, kas veicina pašvaldības teritorijas sociālo un ekonomisko situāciju un būtiski sekmē valsts tautsaimniecību. Ņemot vērā iepriekš minēto, pašvaldība ir pieņēmusi lēmumu saglabāt esošo pārvaldības modeli abās ostās, kas atbilst pastarpinātas pārvaldes iestādei, bet ilgtermiņā izvērtēt ostu pārvaldes pārveidot par kapitālsabiedrībām.
- Lai novērstu iespējas ostas amatpersonām veikt darbības, atrodoties interešu konflikta situācijā, kā arī apvienot amatus bez pašvaldības atļaujas saņemšanas, pašvaldība ir izstrādājusi noteikumus, kuros ir noteikta korupcijas novēršanas sistēmas organizācija, sistēmas pārvaldības pamatnosacījumi, darbības uzraudzības un kontroles procedūru veikšanas kārtība Talsu novada pašvaldībā, tās izveidotās iestādēs un kapitālsabiedrībās.
- Lai nodrošinātu vienādas nomas iespējas komersantiem un efektīvu rīcību ar ostas pārvaldes rīcībā esošajiem aktīviem, Mērsraga ostas pārvaldē tiek nodrošināti pasākumi zemes nomas līgumu kontrolei atbilstoši Zemes nomas līgumu izpildes uzraudzības un kontroles pasākumu plānojumam, kā arī Mērsraga ostas pārvalde ir izstrādājusi zemes lietošanas līgumu izpildes kontroles protokola veidlapu. Papildus tam Mērsraga ostas pārvalde ir izstrādājusi reģistru par Mērsraga ostas pārvaldes valdījumā un īpašumā esošajiem nekustamā īpašuma objektiem un nosūtījusi to pašvaldībai. Pārvaldes tīmekļvietne ir iekļauta pašvaldības tīmekļvietnē, līdz ar to informācija par nomai paredzētajiem nekustamajiem īpašumiem ir pieejama pašvaldības tīmekļvietnes sadaļā “Īpašumi uzņēmējdarbībai”. Rojas ostas pārvalde ir izstrādājusi metodiku, kurā ir noteikta kārtība, kādā notiek iznomājamo zemes vienību vai to daļu platību noteikšana, kā tiek aprēķināta zemes nomas maksa un noteikts nomas līguma termiņš.
- Lai pakalpojumu maksu noteikšana būtu ekonomiski pamatota, Mērsraga ostas pārvalde izstrādājusi metodiku ieņēmumu un izmaksu uzskaitē. Rojas ostas pārvalde

³ Ministru kabineta 22.03.2022. noteikumi Nr. 193 “Kuģu atkritumu pieņemšanas kārtība un kuģu atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādes kārtība”.

ir izstrādājusi Rojas ostas pārvaldes ostu maksu un maksas pakalpojumu izcenojumu noteikšanas metodiku, kurā ir noteikta kārtība, kādā aprēķināmi un apstiprināmi ostu maksu, ostas pakalpojumu maksimālo tarifu un citu Rojas ostas pārvaldes sniegto maksas pakalpojumu izcenojumi un to pārskatīšanas biežums.

- Lai nodrošinātu ostu piekritīgo maksājumu iekasēšanas pilnīgumu, Mērsraga ostas pārvalde ir caurlaides punktā novietojusi papildus rāciju, uzstādījusi papildus videonovērošanas kameru, lai nodrošinātu kuģu ienākšanas un izešanas no Mērsraga ostas uzraudzību. Ieraksti par mazo kuģu kustību tiek veikti Mazo kuģu kustības reģistrācijas žurnālā un attiecīgā informācija tiek iekļauta ikmēneša reģistrā "Pārskats par kuģu kustību". Rojas ostas pārvalde ir izstrādājusi kuģu starptautiskajā kuģošanā, zvejas kuģu un atpūtas kuģu kustības reģistrācijas metodiku Rojas ostā, kurā ir noteikta peldlīdzekļu kustības reģistrācijas kārtība, kā arī par šiem procesiem atbildīgās personas.
- Lai finanšu pārskata pielikumi sniegtu skaidru un patiesu informāciju par valdījumā esošajiem īpašumiem, kā arī debitoru prasībām neto vērtībā, Rojas ostas pārvaldes 2022. gada pārskatā zembilancē ir iegrāmatotas pārvaldes valdījumā nodotās Rojas ostas teritorijā esošās valsts zemes 500 410 EUR apmērā pēc kadastrālās vērtības un 2022. gada pārskatā atbilstoši normatīvo aktu prasībām, uzrādījusi debitoru prasības neto vērtībā.

Pie ieteikuma ieviešanas "Lai mazās ostu valdē tiktu nodarbināti valdes locekļi ar atbilstošu izglītību un darba pieredzi, pašvaldībai izstrādāt kārtību un kritērijus valdes locekļu atlasei un darbības rezultātu novērtēšanai", pašvaldībā tiek uzsākts darbs pie iekšējā normatīvā akta izstrādes. Izpildes termiņš 2024. gada 31. jūlijs.

Domes priekšsēdētāja vietniece tautsaimniecības jautājumos

S. Pētersone

Latvijas Republika

TALSU NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr.90009113532

Kareivju iela 7, Talsi, Talsu nov., LV-3201, tālr. 63232110, e-pasts pasts@talsi.lv

LĒMUMS

(PROTOKOLS Nr.16, 1.punkts)

Talsos

25.04.2024.

Nr. 110

Par Talsu novada pašvaldības 2023. gada budžeta izpildes un gada pārskata apstiprināšanu

Pamatojoties uz Pašvaldības likuma 10. panta pirmās daļas 2. punktu un Finanšu komitejas 2024. gada 17. aprīļa atzinumu,

Talsu novada pašvaldības dome nolemj:

1. Apstiprināt Talsu novada pašvaldības 2023. gada pārskatu, kas sastāv no sekojošiem dokumentiem:
 - 1.1. Vadības ziņojums par Talsu novada pašvaldības 2023. gada pārskatu (1. pielikums);
 - 1.2. Finanšu pārskata:
 - 1.2.1. Pārskats par finansiālo stāvokli – bilance (2. pielikums);
 - 1.2.2. Pārskats par darbības finansiālajiem rezultātiem (3. pielikums);
 - 1.2.3. Pašu kapitāla izmaiņu pārskats (4. pielikums);
 - 1.2.4. Naudas plūsmas pārskats (5. pielikums);
 - 1.3. Finanšu pārskata pielikumiem:
 - 1.3.1. Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu apraksts (6. pielikums);
 - 1.3.2. Gada pārskata sagatavošanas principi (7. pielikums);
 - 1.3.3. Finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas apraksts (8. pielikums);
 - 1.3.4. Finanšu pārskata posteņu skaidrojumi (9. pielikums);
 - 1.4. Budžeta izpildes skaidrojums (10. pielikums);
 - 1.5. Neatkarīgu revidentu ziņojums (11. pielikums).
2. Apstiprināt Talsu novada pašvaldības 2023. gada budžeta izpildes pārskatu ieņēmumos 62 208 041 EUR un izdevumos 65 903 455 EUR, ieņēmumiem pārsniedzot izdevumus par - 3 695 414 EUR, finansēšana 3 695 414 EUR (12. un 13. pielikums).
3. Apstiprināt Talsu novada pašvaldības finanšu pārskatu un 2023. gada kopsavilkuma bilanci uz 31.12.2023. 128 977 104 EUR apmērā (2.pielikums).

Domes priekšsēdētājs

A. Āboliņš

Veckāgane 27234283

agnese.veckagane@talsi.lv

Nosūtīt:

- 1) Finanšu un grāmatvedības nodaļai.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Talsu novada pašvaldības 2023. gada publiskajam pārskatam
Neatkarīgu revidentu ziņojums

Zvērinātu revidentu komercsabiedrība SIA "AUDITORFIRMA PADOMS"

Reģ. Nr. 40002056598; LZRA komercsabiedrības licence Nr.68

Juridiskā adrese: Ķekavas nov., Ķekavas pag., Laperiēki, "Bērzuoti k-3" - 24C, LV-2111

Biroja adrese: Mūkusalas iela 33, Rīga, LV-1004

Tālrunis: +37167627940, Fakss: +37167627941, Mob. tālrunis: +37129239651

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS

Rīgā

Dokumenta datums ir tā
elektroniskās parakstīšanas laiks

Nr.8/2024

Talsu novada domei

Mūsu atzinums par finanšu pārskatu

Mēs esam veikuši Talsu novada pašvaldības (turpmāk tekstā „Pašvaldība”) 2023. gada pārskatā ietvertā finanšu pārskata revīziju. Pievienotais finanšu pārskats ietver:

- pārskatu par finansiālo stāvokli 2023. gada 31. decembrī (balance);
- pārskatu par darbības finansiālajiem rezultātiem par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī;
- pašu kapitāla izmaiņu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī;
- naudas plūsmas pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī;
- finanšu pārskata pielikumu, tai skaitā, finanšu pārskata posteņu skaidrojumu, grāmatvedības uzskaites principu aprakstu, gada pārskata sagatavošanas principu aprakstu un finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas aprakstu.

Mūsaprāt, pievienotais finanšu pārskats sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Talsu novada pašvaldības finansiālo stāvokli 2023. gada 31. decembrī un par tās darbības finanšu rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, saskaņā ar Ministru Kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumi Nr.652 „Gada pārskatu sagatavošanas kārtība”

Atzinuma pamatojums

Atbilstoši Revīzijas pakalpojumu likumam mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem finanšu revīzijām piemērojamiem Starptautiskajiem Augtāko revīzijas iestāžu standartiem (turpmāk – ISSAI). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, ir turpmāk aprakstīti mūsu ziņojuma sadaļā “Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju”.

Mēs esam neatkarīgi no Pašvaldības saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izstrādātā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (tostarp Starptautisko Neatkarības standartu) prasībām un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām neatkarības prasībām, kas ir piemērojamas mūsu veiktajai finanšu pārskata revīzijai Latvijas Republikā. Mēs esam ievērojuši arī Revīzijas pakalpojumu likumā un Starptautiskā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksā (tostarp Starptautiskajos Neatkarības standartos) noteiktos pārējos profesionālās ētikas principus un objektivitātes prasības.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Apstākļu akcentējums

Pievēršam uzmanību finanšu pārskata pielikuma CITA Cita informācija pārskata lietotājiem 1. piezīmei. Pašvaldība 2024. gada 21. februārī, lai mazinātu sākotnējo 2024. gada budžeta deficītu 8 324 767 EUR apmērā un izstrādātu sabalansētu 2024. gada budžetu, apstiprināja Lēmumu Nr. 30 “Par Talsu novada pašvaldības rīcības plāna apstiprināšanu”. Saskaņā ar rīcības plānu, Pašvaldība ir samazinājusi darbiniekiem atalgojumu, piemaksas, slodzes un štata vienības, kā arī samazinājusi projektu līdzfinansējumu, aizņēmumu pamatsummas

maksājumus 2024. gadā un pieprasījusi Valsts aizņēmumu finanšu vadībai. Pastāv risks, ka budžetā plānotās izmaksas varētu būt vēl lielākas un budžetā plānotie ieņēmumi mazāki. Mēs neizsakām turpmāku iebildi attiecībā uz šo apstākli.

Ziņošana par citu informāciju

Pašvaldības vadība ir atbildīga par citu informāciju. Cita informācija ietver:

- vadības ziņojumu, kas sniegts pievienotajā gada pārskatā;
- budžeta izpildes pārskatu, kas sniegts pievienotajā gada pārskatā.

Cita informācija neietver finanšu pārskatu un mūsu revidentu ziņojumu par šo finanšu pārskatu. Mūsu atzinums par finanšu pārskatu neattiecas uz šo citu informāciju, un mēs nesniedzam par to nekāda veida apliecinājumu, izņemot to, kā norādīts mūsu ziņojuma sadaļā *“Citas ziņošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām”*.

Saistībā ar finanšu pārskata revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no finanšu pārskata informācijas vai no mūsu zināšanām, kuras mēs ieguvām revīzijas gaitā, un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Ja, balstoties uz veikto darbu un ņemot vērā revīzijas laikā gūtās ziņas un izpratni par Pašvaldību un tās darbības vidi, mēs secinām, ka citā informācijā ir būtiskas neatbilstības, mūsu pienākums ir ziņot par šādiem apstākļiem. Mūsu uzmanības lokā nav nākuši apstākļi, par kuriem būtu jāziņo.

Citas ziņošanas prasības saskaņā ar LR tiesību aktu prasībām

Saskaņā ar Revīzijas pakalpojumu likumu, mūsu pienākums ir arī izvērtēt, vai vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Ministru Kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumu Nr. 652 „Gada pārskatu sagatavošanas kārtība” prasībām. Pamatojoties vienīgi uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt:

- vadības ziņojumā par pārskata gadu, par kuru ir sagatavots konsolidētais finanšu pārskats, sniegtā informācija atbilst konsolidētajam finanšu pārskatam, un
- vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Ministru Kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumu Nr. 652 „Gada pārskatu sagatavošanas kārtība” prasībām.

Vadības un personu, kurām uzticēta pārraudzība, atbildība par finanšu pārskatu

Vadība ir atbildīga par tāda finanšu pārskata, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu, sagatavošanu saskaņā ar Ministru Kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumi Nr. 652 „Gada pārskatu sagatavošanas kārtība”, kā arī par tādas iekšējās kontroles sistēmas uzturēšanu, kāda saskaņā ar vadības viedokli ir nepieciešama, lai būtu iespējams sagatavot finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdas dēļ izraisītas būtiskas neatbilstības.

Sagatavojot finanšu pārskatu, vadības pienākums ir izvērtēt Pašvaldības spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības sniedzot informāciju par apstākļiem, kas saistīti ar spēju turpināt darbību un darbības turpināšanas principa piemērošanu, ja vien nav plānota Pašvaldības pievienošana citai pašvaldībai vai sadalīšana.

Personas, kurām uzticēta Pašvaldības pārvalde, ir atbildīgas par Pašvaldības finanšu pārskata sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskats kopumā nesatur kļūdas vai krāpšanas dēļ izraisītas būtiskas neatbilstības, un sniegt revidentu ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar ISSAI, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdas dēļ, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti uzskatīt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šo finanšu pārskatu.

Veicot revīziju saskaņā ar ISSAI, visa revīzijas procesa gaitā mēs izdarām profesionālus spriedumus un saglabājam profesionālo skepticismu. Mēs arī:

- identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatā varētu būt krāpšanas vai kļūdas dēļ izraisītās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas būtiskas neatbilstības krāpšanas dēļ, ir augstāks nekā risks, ka netiks atklātas kļūdas izraisītās neatbilstības, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, informācijas neuzrādīšanu ar nodomu, informācijas nepatiesu atspoguļošanu vai iekšējās kontroles pārkāpumus;
- iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis, lai sniegtu atzinumu par Pašvaldības iekšējās kontroles efektivitāti;
- izvērtējam pielietoto grāmatvedības politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību;
- izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību, un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Pašvaldības spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidentu ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatā sniegto informāciju par šiem apstākļiem, vai, ja šāda informācija nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidentu ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Pašvaldība savu darbību var pārtraukt;
- izvērtējam vispārēju finanšu pārskata struktūru un saturu, ieskaitot atklāto informāciju un skaidrojumus pielikumā, un to, vai finanšu pārskats patiesi atspoguļo pārskata pamatā esošos darījumus un notikumus;
- iegūstam pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par finanšu informāciju ar mērķi sniegt atzinumu par finanšu pārskatu. Mēs esam atbildīgi par revīzijas vadību, pārraudzību un veikšanu. Mēs paliekam pilnībā atbildīgi par mūsu revidentu atzinumu.

Mēs sazināties ar personām, kurām uzticēta Pašvaldības pārraudzība, un, cita starpā, sniedzam informāciju par plānoto revīzijas apjomu un laiku, kā arī par svarīgiem revīzijas novērojumiem, tajā skaitā par būtiskiem iekšējās kontroles trūkumiem, kādus mēs identificējam revīzijas laikā.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
„AUDITORFIRMA PADOMS”
Licence Nr. 68

Vaira Šķibeļa
Valdes priekšsēdētāja

Līga Šķibeļa
Zvērināta revidente
Sertifikāts Nr. 197

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Līga Šķibeļa 26523462
info@auditorfirmapadoms.lv

Neatkarīgu revidentu ziņojums Talsu novada pašvaldībai

3

Domes priekšsēdētāja vietniece tautsaimniecības jautājumos

S. Pētersone